

Doktoranders utlandsvistelser

– ett bidrag till internationaliseringen av kulturvetenskaperna

En utvärdering av

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskningsstipendieprogram för forskarstuderandes utlandsvistelser inom humaniora och samhällsvetenskap

Uppsala universitet september 2006

Ekonomisk-historiska institutionen
FL, Berit Bengtsson

Samhällsvetenskapliga fakulteten
FD, Karsten Lundequist

Studien är utförd på uppdrag av Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning – STINT

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Tabell- och Diagramförteckning.....	5
Tabeller	5
Diagram och Figurer	7
1. I korthet.....	9
2. Inledning	11
2.1. Utvärdering av stipendier för doktorander inom kulturvetenskaperna.....	13
2.2. Syfte, frågeställningar och avgränsningar	13
2.3. Metod.....	15
2.4. Material.....	15
2.4.1. STINT:s register och doktorandernas slutrapporter	16
2.4.2. Enkätundersökningarna	17
2.5. Disposition.....	18
3. Beviljade och avslagna ansökningar.....	19
3.1. Könsfördelning	19
3.2. Åldersfördelning	20
3.3. Fördelning på inriktning	20
3.4. Fördelning lärosäten	22
3.5. Val av värdland.....	24
3.6. Antal aktiva doktorander och antal utlandsvistelser.....	26
3.7. Sammanfattning.....	27
4. Doktoranderna	29
4.1. Ansökningsprocessen och stipendiaternas kontakter med STINT	29
4.1.1. Kontakterna med STINT	29
4.1.2. Informationskällor	33
4.1.3. Varför ansökte stipendiaterna?	34
4.1.4. När ansökte doktoranderna?	35
4.1.5. Faktorer som var avgörande vid val av värdland.....	35
4.1.6. Information om värduniversitetet	36
4.1.7. De första kontakterna med värdinstitutionen.....	37
4.1.8. Tiden mellan utlysning och sista ansökningsdag.....	38
4.2. Utlandsvistelserna.....	38
4.2.1. Utlandsvistelsernas längd	38
4.2.2. Finansiering av kompletterande utlandsvistelser.....	38
4.2.3. Levnadsomkostnaderna	39
4.2.4. Boendet	40
4.2.5. Medföljande.....	41
4.2.6. Arbetsförhållanden under utlandsvistelsen.....	42
4.2.7. Vad gjorde stipendiaterna under utlandsvistelsen?.....	44
4.2.8.Handledning under utlandsvistelsen	45
4.2.9. Vetenskaplig miljö, sociala relationer i arbetet och umgänge på fritiden	46
4.2.10. Helhetsintrycket av utlandsvistelsen.....	49
4.3. Effekter av utlandsvistelsen.....	50
4.3.1. Internationella kontakter	50

4.3.2. Påverkan på de fortsatta forskarstudierna.....	51
4.3.3. Finansiering vid tidpunkten för utlandsvistelsen.....	52
4.3.4. Tillgodoräknande av poäng	53
4.3.5. Nuvarande sysselsättning och arbetsgivare	53
4.3.6. Avbrutna vistelser	54
4.4. Sammanfattning.....	54
5. Handedarna.....	56
5.1. Utlandsvistelsen och dess effekter för doktoranden.....	56
5.2. Heminstitutionernas engagemang och utlandsvistelsens effekter för institutionerna.....	59
5.3. Sammanfattning.....	60
6. Institutionerna	62
6.1. Heminstitutionernas internationaliseringsstrategier	62
6.2. Initiativ i syfte att få tillgång till insatser från STINT	65
6.3. Stipendiernas effekter	65
6.4. Tjänstledighet och därmed sammanhängande problematik.....	68
6.5. Sammanfattning.....	72
7. Sammanfattande diskussion och åtgärdsförslag	73
7.1. Internationalisering av forskarutbildningen.....	73
7.1.1. STINT:s mål	73
7.1.2. Effekter av utlandsvistelserna.....	74
7.1.3. Tjänstledighetsproblematiken.....	75
7.1.4. Utlandsvistelsens längd och förläggning.....	77
7.2. STINT:s information och stipendiaternas kontakter med stiftelsen	77
7.3. Ansökningsprocessen och urvalsmodellen	78
7.4. Valet av värdland och värdinstitutionernas ansvar.....	79
7.5. Heminstitutionernas engagemang och internationaliseringsstrategier	80
7.5.1. Handedare och extra medel för lärares/handedares utlandskontakter	81
7.6. Pengarna	81
7.7. STINT:s dokumentation och en eventuell uppföljningsstudie	82
Bilaga A.....	83
Bilaga B.....	87
Bilaga C.....	109
Bilaga D.....	115
Källförteckning.....	120

Tabell- och Diagramförteckning

Tabeller

Tabell 2.1. Antal beviljade Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap (Kvet) och Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse (FS) åren 1999–2003.....	13
Tabell 3.1. Beviljade stipendier FS, Kvet och samtliga fördelade på inriktning för män, kvinnor och totalt, i procent.....	21
Tabell 3.3. Rangordning av svenska lärosäten efter antal aktiva doktorander respektive antal beviljade STINT-stipendier för doktoranders utlandsvistelse.....	23
Tabell 3.3. Beviljade stipendier FS, Kvet och samtliga fördelade på lärosäten för män, kvinnor och totalt, i procent.....	23
Tabell 3.4. Beviljade stipendier fördelade på värdland och kön (antal och procent).....	25
Tabell 3.5. Beviljade stipendier fördelat på världsdelar, i procent.....	25
Tabell 3.6. Antal aktiva doktorander inom kulturvetenskaperna och deras utlandsvistelser samt antal sökta och beviljade STINT-stipendier åren 1999–2003.	26
Tabell 3.7. Andel av aktiva doktorander inom kulturvetenskaperna som vistats utomlands, sökt STINT-stipendium samt andel STINT-finansierade utlands vistelser åren 1999-2003.....	27
Tabell 4.1. Utlandsvistelsens effekter på fortsatta forskarstudierna.....	51
Tabell 4.2. Stipendiaterna inom respektive finansieringsform vid tidpunkten för utlandsvistelsen fördelat på lärosäte, i procent.....	52
Tabell A.1. Medelålder på dem vars ansökningar beviljades respektive avslogs, fördelat på stipendieform, kön och lärosäte.....	83
Tabell A.2. Medelålder på dem vars ansökningar beviljades respektive avslogs, fördelat på stipendieform, kön och år.....	84
Tabell A.3. Antal beviljade och avslagna stipendier fördelade på inriktning och kön.....	84
Tabell A.4. Beviljade stipendier fördelade på lärosäten, i antal och procent.....	85
Tabell A.5. Avslagna stipendieansökningar (FS) fördelade på värdland och kön.	85
Tabell A.6. Förändring över tid andel beviljade och avslagna stipendier båda stipendieformerna.....	86
Tabell B.1. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s hemsida, antal svar och standardavvikelse fördelat på kön och lärosäte.....	93
Tabell B.2. Stipendiaternas medelbetyg på informationen på STINT:s hemsida, antal svar och standardavvikelse fördelat på inriktning.....	93
Tabell B.3. Stipendiaternas medelbetyg på kompletterande information från STINT fördelat på lärosäte, kön och inriktning.....	93
Tabell B.4. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet att söka stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning antal och standardavvikelse fördelat på inriktning.....	94
Tabell B.5. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet att söka stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning antal svar och standardavvikelser fördelat på kön och lärosäte.....	94
Tabell B.6. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter fördelat på inriktning.....	95
Tabell B.7. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter fördelat på kön och lärosäte.....	95

Tabell B.8. <i>Stipendiaternas sammanfattande medelbetyg på kontakterna med STINT fördelat på inriktning</i>	95
Tabell B.9. <i>Stipendiaternas sammanfattande medelbetyg på kontakterna med STINT fördelat på kön och lärosäte</i>	96
Tabell B.10. <i>Stipendiater som fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka från STINT genom olika informationskällor fördelat på lärosäte, i procent</i>	96
Tabell B.11. <i>Andel stipendiater som angav olika skäl att söka stipendiet</i>	96
Tabell B.12. <i>Antal doktorandmånader före ansökan fördelat på lärosäten, i procent</i>	97
Tabell B.13. <i>Faktorer som anges vara avgörande för val av värdland, i procent</i>	97
Tabell B.14. <i>Källor som stipendiaterna i första hand fick information om värduниверситетet ifrån fördelat efter lärosäte och inriktning, i procent</i>	97
Tabell B.15. <i>Stipendiater som fick hjälp av heminstitutionen vid de första kontakterna med värdinstitutionen fördelat på lärosäte och inriktning, i procent</i>	98
Tabell B.16. <i>Andel av de stipendiaterna som fick hjälp med de första kontakterna med värdinstitutionen av heminstitutionen som fick hjälp av sin handledare</i>	98
Tabell B.17. <i>Stipendiater med olika längd på utlandsvistelserna fördelat på lärosäte och inriktning, i procent</i>	98
Tabell B.18. <i>Stipendiater som kombinerade den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt fördelat på lärosäte och inriktning, i procent</i>	98
Tabell B.19. <i>Stipendiater som kombinerade den STINT-finansierade vistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt och som anger olika finansieringsformer fördelat på lärosäte och inriktning, i procent</i>	99
Tabell B.20. <i>Hur väl täckte stipendiesumman dina kostnader för utlandsvistelsen?, medelbetyg och antal svar fördelat på inriktning</i>	99
Tabell B.21. <i>Hur väl täckte stipendiesumman dina kostnader för utlandsvistelsen?, medelbetyg och antal svar fördelat på lärosäte och kön</i>	99
Tabell B.22. <i>Stipendiaternas medelbetyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen i olika länder och världsdelar, antal svarande och standardavvikelse</i> ...	100
Tabell B.23. <i>Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg, standardavvikelse och antal svar fördelat på inriktning</i>	100
Tabell B.24. <i>Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg, standardavvikelse och antal svar fördelat på lärosäte och kön</i>	101
Tabell B.25. <i>Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg fördelat på länder och världsdelar</i> ...	101
Tabell B.26. <i>Stipendiater som hade medföljande familjemedlemmar under utlandsvistelsen fördelat på lärosäten, i procent</i>	102
Tabell B.27. <i>Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat på inriktning</i>	102
Tabell B.28. <i>Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat på lärosäte och kön</i>	103
Tabell B.29. <i>Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat länder och världsdelar</i>	104
Tabell B.30. <i>Andel av stipendiaterna som deltog i olika aktiviteter under utlandsvistelsen fördelat på lärosäte</i>	105
Tabell B.31. <i>Stipendiaternas betyg på den handledning som de fick under utlandsvistelsen i antal och medelbetyg per lärosäte</i>	106

Tabell B.32. <i>Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på inriktning.</i>	106
Tabell B.33. <i>Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på lärosäten.</i>	107
Tabell B.34. <i>Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på länder och världsdelar.</i>	108
Tabell C.1. <i>Vem som tog den internationella kontakten som ledde till STINT-stipendiet fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	111
Tabell C.2. <i>Stipendiets bidrag till nya och fördjupade kontakter samt internationell publicering för doktoranderna fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	111
Tabell C.3. <i>Institutionernas medel för språkgranskning/översättning fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	112
Tabell C.4. <i>Handledarnas uppfattning om stipendiaternas handledning under utlandsvistelsen fördelat på lärosäten, i antal och procent.</i>	112
Tabell C.5. <i>Stipendiets bidrag till nya och fördjupade kontakter för institutionen fördelat på lärosäten, i antal och procent.</i>	112
Tabell C.6. <i>Stipendiets bidrag till ett nytt eller utvecklat forsknings-samarbete med värdinstitutionen fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	113
Tabell C.7. <i>Stipendiets bidrag till sampublicationer med värdinstitutionen eller dess medarbetare fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	113
Tabell C.8. <i>Heminstitutionernas bidrag till ytterligare finansiering av doktorandernas utlandsvistelser fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	113
Tabell C.9. <i>Tillgodoräknande av poäng i forskarutbildningen fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	114
Tabell C.10. <i>Antal stipendiat som tillgodoräknades olika antal poäng per lärosäte.</i>	114
Tabell C.11. <i>Stipendiets bidrag till anställning vid heminstitutionen eller postdoc-vistelse utomlands efter examen fördelat på lärosäte, i antal och procent.</i>	114
Tabell D.1. <i>Institutionernas internationaliseringsstrategier.</i>	117
Tabell D.2. <i>Tillgodoräknande av poäng vid internationella konferenser.</i>	117
Tabell D.3. <i>Utlandsvistelse som merit vid tjänstetillsättningar.</i>	117
Tabell D.4. <i>Uppmuntran till att ha biträdande handledare utomlands.</i>	118
Tabell D.5. <i>Budgeterade medel för språkgranskning/översättning.</i>	118
Tabell D.6. <i>Konkreta initiativ för att få tillgång till insatser från STINT.</i>	118
Tabell D.7. <i>Tillvaratagande och understödjande av utökade internationella kontaktytor.</i>	119
Tabell D.8. <i>Spridningseffekter.</i>	119
Tabell D.9. <i>Behöver det göras förändringar för att stipendierna bättre ska uppfylla STINT:s syften?</i>	119

Diagram och Figurer

Diagram 3.1. <i>Beviljade stipendier (båda stipendieformerna) fördelat på kön, i procent.</i>	19
Diagram 3.2. <i>Beviljningsgrad FS fördelat på inriktning för män, kvinnor och totalt.</i>	22
Diagram 3.3. <i>Beviljningsgrad FS fördelat på lärosäten för män, kvinnor och totalt.</i>	24
Diagram 3.4. <i>Beviljningsgrad FS fördelat på kön och världsdel.</i>	26

<i>Diagram 4.1.</i> Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet för ansökan om stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning fördelat på kön.....	30
<i>Figur 4.1.</i> Stipendiaternas medelbetyg på olika informations- och kontaktvariabler fördelat på lärosäten.....	31
<i>Diagram 4.2.</i> Stipendiater som fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka från STINT genom olika informationskällor, i procent.	34
<i>Diagram 4.3.</i> Andel stipendiater som angav olika orsaker till varför de sökte stipendiet.	35
<i>Diagram 4.4.</i> Doktorandtidens längd i antal månader före ansökningstillfället, i procent.	35
<i>Diagram 4.5.</i> Faktorer avgörande för val av värdland, i procent.	36
<i>Diagram 4.6.</i> Källor som stipendiaterna i första hand fick information om värduniversitetet ifrån, i procent.....	37
<i>Diagram 4.7.</i> Stipendiater som fick hjälp av sin heminstitution vid de första kontakterna med värdinstitutionerna fördelat på lärosäten, i procent.....	37
<i>Diagram 4.8.</i> Handledarnas andel av dem som hjälpte stipendiater vid de första kontakterna med värdinstitutionerna fördelat på lärosäten.....	38
<i>Diagram 4.9.</i> Stipendiater som kombinerade den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt, i procent.	39
<i>Diagram 4.10.</i> Stipendiaternas betyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen, betyg 1–5 (3 = godkänt), i procent.	39
<i>Diagram 4.11.</i> Stipendiaternas (medel)betyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen i olika länder.	40
<i>Diagram 4.12.</i> Stipendiaternas (medel)betyg på boendet i olika länder.	41
<i>Figur 4.2.</i> Stipendiaternas (medel)betyg på tillgången till olika faciliteter i skilda länder.	42
<i>Diagram 4.13.</i> Det sammanslagna medelbetyget på tillgången till olika faciliteter i skilda länder.....	44
<i>Diagram 4.14.</i> Stipendiater som deltog i olika aktiviteter under utlandsvistelsen, i procent.	45
<i>Diagram 4.15.</i> Stipendiater som saknade handledning under utlandsvistelsen fördelat på lärosäte, i procent.....	46
<i>Diagram 4.16.</i> Stipendiaternas medelbetyg på handledningen under utlandsvistelserna.	46
<i>Figur 4.3.</i> (Medel)betyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet och på umgänget på fritiden i olika länder.	48
<i>Diagram 4.17.</i> Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet? (Medel)betyg fördelat på olika värdländer.	49
<i>Diagram 4.18.</i> Avvikelse mellan stipendiaternas svar på frågan Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet? och ett sammanslaget medelbetyg för elva variabler*.....	50
<i>Diagram A.1.</i> Kvinnors andel bland sökande respektive bland beviljade ansökningar av Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse (FS) åren 2000–2003.....	83
<i>Diagram A.2.</i> Beviljade Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap (Kvet) fördelade på kön, i procent.	83

1. I korthet

Föreliggande utvärdering, som avser tidsperioden 1999–2003, visar att STINT:s stipendier för doktoranders utlandsvistelse inom kulturvetenskaperna medfört en rad positiva effekter. Såväl stipendiaterna som deras handledare och heminstitutioner bekräftar förekomsten av såväl kommunikations- som kompetenseffekter och personliga effekter. Alla dessa behövs för att stipendiaten ska bli en god forskare/lärare som på längre sikt kan bidra till internationaliseringen av högre utbildning och forskning. De flesta stipendiater var vid tidpunkten för undersökningen fortsatt verksamma inom universitetsvärlden vilket på sikt bör bidra till ytterligare internationaliseringseffekter.

Utvärderingen visar att stipendiaternas heminstitutioner är intresserade av internationalisering och gör vad de kan för att tillvarata de kontakter som stipendiaterna skapar.

STINT har tillämpat två olika ansökningsförfaranden. I det ena nominerades stipendiaterna genom lärosätena. I det andra ansökte doktoranderna själva om stipendier direkt hos STINT. Det verkar råda såväl för- som nackdelar med de båda förfarandena. Institutionerna visade dock ett större engagemang när de involverades i ansökningsförfarandet. Det kan vara till fördel att prova en ny urvalsmodell som involverar institutionerna. Det kan också vara till fördel om STINT markerar att stiftelsen ser positivt på ansökningar till platser där institutionerna har tidigare kontakter. Inbjudningarna från värdinstitutionerna kan bli bättre om det redan finns en etablerad kontakt.

Doktoranderna kan söka stipendierna när som helst under sin doktorandtid. Det kan dock ifrågasättas om det är optimalt att förlägga en utlandsvistelse under det första året eller när doktoranden redan förbrukat sin längsta sammanlagda anställningstid. I det senare fallet är det uppenbart att stipendiet används för att förlänga forskarutbildningen. Det verkar rimligt att prioritera sökande som befinner sig nära mitten av forskarutbildningen.

Stipendiaterna är överlag nöjda med sina utlandsvistelser och även med den information de fått från STINT och de kontakter som de haft med stiftelsen. På några punkter kunde dock informationen ha varit tydligare. En del har uppfattat det som förbjudet att ägna sig åt egen forskning, fältarbete, arkivstudier och avhandlingsskrivande under utlandsvistelsen trots att det inte funnits något uttryckligt förbud mot detta. STINT borde tydliggöra att positiva effekter för doktoranderna är det primära och att sådana på sikt främjar internationaliseringen. De flesta stipendiater fick kännedom om stipendierna genom andra personer vid heminstitutionen. Det gör det troligt att det är effektivt för STINT att rikta informationssatsningar mot institutionerna. En annan åtgärd som skulle kunna förbättra informationen är att tidigare stipendiater förbinder sig att utgöra mentorer för framtida stipendiater.

Enligt Högskoleverkets statistik vistades få av de aktiva doktoranderna inom kulturvetenskaperna vid svenska lärosäten utomlands i minst tre månader. Bland dem som gjorde det utgjorde dock de STINT-finansierade en betydlig del. En bredare internationalisering är önskvärd och om utlandsvistelserna görs om till ett reguljärt inslag i den svenska forskarutbildningen skulle söktrycket öka hos STINT och andra finansierare. Möjligen skulle deras resurser i så fall kunna samordnas och skapa ”rörlighetsmedel”. Söktrycket skulle sannolikt öka om de ekonomiska villkoren blev bättre, vilket de skulle kunna bli om STINT tog bort sitt krav om tjänstledighet under hela utlandsvistelsen.

Kravet om tjänstledighet är problematiskt. I problematiken ingår också STINT:s krav om att ingen avräkning från den tid doktorand som längst kan ha anställning får

göras på grund av utlandsvistelsen, frågan om förlängning av anställningstid som doktorand och tillgodoräknande av poäng i forskarutbildningen. Det finns formella tveksamheter kring dessa krav som regleras genom högskoleförordningen vilken lärosätena har att tillämpa. Om en förändring genomförs så att hela utlandsvistelsen anses ingå i forskarutbildningen bortfaller tjänstledighetsproblematiken. Incitamenten att söka stipendier kan antas öka eftersom goda ekonomiska villkor då erbjuds och doktoranden inte riskerar att falla ur socialförsäkringssystemet. Å andra sidan kan incitamenten för doktoranderna att söka sig utomlands också minska eftersom de med denna lösning förlorar möjligheten till förlängning av den högsta sammanlagda anställningstiden. Om STINT istället vidhåller att hela utlandsvistelsen ska ligga utanför forskarutbildningen bör stiftelsen verka för en anpassning av högskoleförordningen på de punkter där det med nuvarande system är tveksamt om denna beaktas. En kompromiss mellan att se utlandsvistelsen som en del av forskarutbildningen och att se den som helt utanför forskarutbildningen är möjlig. Med ett sådant synsätt skulle stipendier kunna beviljas partiell tjänstledighet under utlandsvistelsen vilket medför både bättre ekonomiska villkor än med nuvarande system och att utlandsvistelsens bidrag till forskarutbildningen beaktas.

STINT har uppfyllt kravet om att kvinnor ska erhålla stipendier i paritet med sin andel av ansökningarna. Ett åldersdiskriminerande kriterium gällde under den tidsperioden som undersökningen omfattade men är numera borttaget.

STINT vill ha en längre sammanhängande period i samma land och ställer krav om minst fyra månaders utlandsvistelse. En sådan lösning är inte optimal för alla doktorander. Den kan till exempel verka hindrande för doktorander som är föräldrar. Kravet skulle kunna göras mer flexibelt så att undantag kan göras när särskilda skäl finns för detta. Tre förslag till förändringar som skulle kunna underlätta att kombinera utlandsvistelse med föräldraansvar är att öppna upp för kortare utlandsvistelser, möjlighet att dela upp vistelsen på flera perioder och att införa särskilda medel för medföljande.

USA och Storbritannien dominerade kraftigt som mottagare av stipendier och de flesta stipendier reste till engelskspråkiga länder. Europa är den världsdelen där flertalet tillbringade sina utlandsvistelser. Få stipendier reste till Asien och Afrika och inte en enda reste till Sydamerika. Ur doktorandsynpunkt kan ländervalen vara rationella och effektiva men för att nå en verklig internationalisering är det önskvärt med bredare internationella kontaktytor. Några av stipendierna skulle framgent kunna riktas i första hand mot tidigare underrepresenterade världsdelen men det fria valet består för flertalet.

Heminstitutionerna har ansvaret för att doktorander får den handledning som de har rätt till. Det kan dock inte förutsättas att heminstitutionerna har möjlighet att arvodera en biträdande handledare vid värdinstitutionen och en sådan lösning förutsätter att utlandsvistelsen utgör en del av forskarutbildningen. Ett förslag som skulle kunna underlätta handledning under utlandsvistelserna och samtidigt hjälpa heminstitutionerna att tillvarata de kontakter som stipendierna upprättar är att införa kompletterande medel för handledares kontakter så att ett besök vid värdinstitutionen blir möjligt under doktorandens utlandsvistelse.

Stipendiebeloppet 100 000 kronor som är ämnat att ge goda ekonomiska villkor under en termins utlandsvistelse har legat fast oavsett värdland och tidpunkt. Olika utlandsvistelser har skett under olika ekonomiska villkor, vilka inte alltid kan betecknas som goda. Levnadsomkostnaderna är mycket olika i skilda länder och även familjesituationen påverkar hur väl stipendierna täcker kostnaderna.

2. Inledning

Riksdagen godkände år 1994 regeringens förslag att bilda en stiftelse med ändamål att främja internationalisering av svensk högre utbildning och forskning.¹ Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning – STINT – upprättades och tillfördes 1 057 miljoner svenska kronor.² Internationaliseringen ska främja svenska intressen som att stärka kvaliteten och kompetensen i svensk högre utbildning och forskning och att vidmakthålla, stärka och öppna upp kanaler till länder som Sverige vill utveckla särskilda kulturella och ekonomiska relationer med.³ STINT:s verksamhet har byggts upp successivt. Först inriktades den på finansiering av postdoc-vistelser och stipendiering av unga akademiker från länder i dynamisk utveckling för studier i Sverige samt främjande av utbildningsmöjligheter för dessa vid svenska lärosäten.⁴

Hösten 1998 arrangerade STINT, i samarbete med Svenska institutet, Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet och Riksbankens jubileumsfond en konferens om internationalisering av kulturvetenskaperna.⁵ I konferensrapporten slogs, i syfte att nästa generations forskare och lärare inom det kulturvetenskapliga området på ett helt annat sätt än i dag ska vara internationaliserade, fast att medel måste skjutas till och riktas mot doktoranderna men också att även institutioner och fakulteter har ett ansvar att ge poäng i forskarutbildningen vid aktivt deltagande i internationella konferenser, uppvärdera forskningserfarenheter som tjänstemerit istället för antalet undervisningstimmar, tillhandahålla medel för språkgranskning/översättning och uppmuntra att ha biträdande utländsk handledare. Det deklarerades också att universiteten, fakulteternas och institutionernas egen vilja och ansvar att komma tillrätta med inslag av trögrörlighet och nationell orientering var av stor betydelse och att insatser från FoU-finansiärer måste föregås av konkreta initiativ från universiteten själva.⁶

Som ett resultat av nämnda konferens infogade STINT i sina målsättningar att den framgent skulle öka möjligheterna för svenska doktorander att tillbringa minst en termin vid ett utländskt universitet. Särskilt angeläget ansågs detta vara för doktorander inom kulturvetenskaperna (teologi, juridik, humaniora och samhällsvetenskap).⁷ Doktorander skulle ges möjligheter att få erfarenheter av goda utländska forsknings- och undervisningsmiljöer tidigt under sin akademiska bana. Tanken var att internationella kontaktnät som doktoranderna (de framtida lärarna/forskarna) etablerade på längre sikt skulle leda till en ökad internationalisering av den högre utbildningen.

---

¹ Se *Stadgar för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning*, Bilaga till regeringsbeslut 1994-06-23 nr 64, 1 §.

² *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 13.

³ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 6.

⁴ *Stadgar för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning*, Bilaga till regeringsbeslut 1994-06-23 nr 64, 3 §.

⁵ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 22.

⁶ *Utvärdering av stipendieprogrammet för doktorander inom humaniora och samhällsvetenskap*, Underlag om utvärdering som togs fram åt STINT:s styrelse hösten 2005.

⁷ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 6.

Mot denna bakgrund fattade STINT beslut om att inrätta 50 *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) årligen. De första stipendierna utsågs för utlandsvistelse år 1999.⁸ År 2002 ökades antalet stipendier till 70.⁹ Stipendier av denna form beviljades åren 1999–2002. Kandidaterna till stipendierna nominerades av lärosätena och godkändes av STINT. Förutom denna särskilda satsning på utlandsvistelser för doktorander inom kulturvetenskaperna har STINT också givit doktorander inom alla vetenskapsområden möjlighet att söka *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS).¹⁰ Dessa stipendier sökte doktoranderna själva direkt hos STINT. På grund av lågt söktryck, framförallt inom de ”hårda vetenskaperna”, beslutade STINT att inte dela ut några stipendier av denna form avsedda för utlandsvistelse 2002.¹¹ År 2003, då den särskilda satsningen på *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) upphört, beviljade STINT 24 *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) inom kulturvetenskaperna.¹² De år som nomineringarna skedde genom lärosätena engagerade sig institutionerna i ett konkret internationaliseringsarbete. Ett problem var dock att det fanns tendenser till kvotänkande mellan institutioner och ett annat att STINT ansåg att det fanns tveksamheter kring kvalitetskontrollen.¹³

De ovan nämnda stipendierna skall ge doktorander goda ekonomiska villkor under en termins utlandsvistelse och STINT:s främsta syfte är att stipendierna ska få erfarenheter av en utländsk forsknings- och utbildningsmiljö och kontakter med utländska forskare, lärare och doktorander. STINT anser att stipendierna under utlandsvistelsen bör delta i kurser och seminarier och att dessa, så långt möjligt, bör tillgodoräknas i den svenska forskarutbildningen.¹⁴

För att på lång sikt nå målet om en ökad internationalisering måste STINT samarbeta med andra aktörer. Det är därför viktigt för STINT att bedriva kontinuerlig omvärldsanalys, vara lyhörd för behov uttryckta av andra och att vara beredd att ompröva sin verksamhet. Internationellt samarbete ska inte bara vara den ”resandes ensak” utan måste drivas med stöd av institutioner, fakulteter och lärosäten. Internationella kontakter och konkreta erfarenheter från utländska akademiska miljöer bör ses som naturligt och nödvändigt, ges meritvärde vid fördelning av resurser och anslag, vägas in vid tillsättning av tjänster och överhuvudtaget uppmuntras. STINT:s

---

⁸ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 22. För stipendiernas namn, heminstitution, lärosäte samt värdinstitution, värduniversitet och värdland se, s. 54–57.

⁹ *Förvaltningsberättelse & årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2001*, s. 18.

¹⁰ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 9 och *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse & årsredovisning för 2000*, s. 18.

¹¹ *Förvaltningsberättelse & årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2001*, s. 19.

¹² *Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2003*, s. 17. För stipendierna se s. 42–43.

¹³ *Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2003*, s. 17.

¹⁴ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse & årsredovisning för 2000*, s. 17.

målsättning är att internationellt samarbete och utbyte ska bli ett reguljärt inslag i den svenska akademiska verksamheten.¹⁵

STINT:s satsning på kulturvetenskapernas internationalisering har år 2006 pågått i sju år. Sammanlagt har 392 doktorander inom teologi, juridik, humaniora och samhällsvetenskap beviljats stipendier om 100 000 svenska kronor vardera för att kunna vistas minst fyra månader utomlands.

2.1. Utvärdering av stipendier för doktorander inom kulturvetenskaperna

Stiftelsen skall enligt sina stadgar se till att den verksamhet som den stöder regelbundet utvärderas.¹⁶ Samhällsvetenskapliga fakulteten, Uppsala universitet har haft i uppdrag att utvärdera stipendieprogrammet för doktorander inom kulturvetenskaperna (FS och Kvet). Utvärderingen avser tidsperioden 1999–2003. Dessa år beviljade STINT totalt 292 stipendier till doktorander inom kulturvetenskaperna för att användas vid en minst fyra månader lång utlandsvistelse.¹⁷ För antal beviljade stipendier fördelat på år och stipendieform se Tabell 2.1.

Tabell 2.1. *Antal beviljade Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap (Kvet) och Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse (FS) åren 1999–2003.*

År	1999	2000	2001	2002	2003	1999–2003
Kvet	50	47	49	68		214
FS		35	19		24	78
Totalt	50	82	68	68	24	292

Källa. STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, *Förvaltningsberättelser och årsredovisningar* åren 1999–2003.

2.2. Syfte, frågeställningar och avgränsningar

Utvärderingens syfte har formulerats utifrån underlaget för uppdraget och ska ge underlag för diskussioner om hur STINT ska arbeta med programmet och dess framtida utformning.¹⁸ Ambitionen med utvärderingen är att besvara de övergripande frågeställningarna:

- Hur har programmet fungerat i sig?
- Vilka effekter har programmet gett över tid?
- Bör förändringar av programmet genomföras för att det bättre ska uppfylla Stiftelsens mål om ökad internationalisering av den högre utbildningen?

¹⁵ *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999*, s. 11.

¹⁶ *Stadgar för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning*, Bilaga till regeringsbeslut 1994-06-23 nr 64, 19 §.

¹⁷ Tio av de beviljade stipendierna återtogs. När doktorandenkäterna sänts ut visade det sig att en person som sökt men ej fått stipendium var med i registret för beviljade. Antalet utnyttjade stipendier torde vara 281.

¹⁸ *Utvärdering av stipendieprogrammet för doktorander inom humaniora och samhällsvetenskap*, Underlag om utvärdering som togs fram åt STINT:s styrelse hösten 2005.

För att besvara dessa måste ett antal mindre övergripande frågor ställas. Utvärderingens frågeställningar syftar till att utröna i vilken utsträckning stipendiaternas heminstitutioner tagit konkreta initiativ för internationalisering av den högre utbildningen och forskningen. Frågor ställs också om bl a huruvida stipendiaternas utlandsvistelser givit poäng i forskarutbildningen, om de forskningserfarenheter stipendierna erhållit under sin utlandsvistelse värderas som merit vid tjänstetillsättningar, om medel budgeteras för språkgranskning respektive översättning och om institutionerna uppmuntrar doktoranderna till att ha biträdande utländsk handledare. Har heminstitutionerna förmått ta tillvara och understödja de utökade internationella kontaktytor som doktoranderna erhållit? Har institutionerna stött på svårigheter med att integrera stipendierna på ett bra sätt i den egna verksamheten? Hur upplevs stipendierna på heminstitutionerna och hur resoneras det kring de kontaktytor och möjligheter som skapas? Utvärderingen ställer frågor till stipendiaternas handledare och heminstitutioner för att få veta hur stipendierna har fungerat för de enskilda doktoranderna och vilka effekter de gett över tid i fråga om internationaliseringen av respektive institution.

En företeelse som STINT upplever som ett problem är att det finns tecken på att kulturvetarstipendierna uppfattas som ett sätt att förlänga avhandlingsskrivandet, vilket sannolikt är ett resultat av den finansieringssituation som råder för många doktorander. Frågor ställs till doktorander och institutioner i syfte att få deras uppfattning om denna problematik.

Ett annat problem är det blygsamma söktrycket, i förhållande till det totala underlaget. Frågor om doktorandernas och institutionernas erfarenheter av stipendierna syftar till att kunna föra en diskussion om vilka förändringar som skulle kunna leda till ett större antal ansökningar. En faktor som kan antas verka hämmande på antalet ansökningar är att tjänstledigheten och den påföljande frånvaron kan upplevas som ett problem från institutionens sida. Frågor ställs till institutionerna för att utröna hur de ser på kravet på tjänstledighet.

Vilka erfarenheter gav stipendierna de enskilda doktoranderna? Vilka direkta resultat gav utlandsvistelserna i form av sampublicationer, samarbete och samarbetsplaner m m?

Såg beviljningsgraden olika ut ifråga om stipendiaternas kön, ämne eller lärosäte? Fanns det skillnader mellan dem som nominerades av sitt lärosäte och de som själva sökte stipendierna? Hur resonerade stipendierna vid valet av utländsk värdinstitution? Hur skilde sig stipendiaternas initiala förväntningar från vad de faktiskt fick erfar?

I vilken mån skapade doktoranderna internationella kontakter och hur förvaltades etablerade kontakter? Gav de utnyttjade stipendierna upphov till spridningseffekter, och i så fall vilka? Påverkade stipendierna doktorandernas fortsatta forskarutbildning och karriär? Stipendiernas bidrag till en på lång sikt mer långtgående internationalisering av den högre utbildningen och forskningen förutsätter att stipendierna i stor utsträckning blir kvar inom universitetsvärlden efter sin doktorsexamen. Med anledning av detta ställs frågan om vad stipendiaternas nuvarande sysselsättning är?

En problematik som inte berörs i utvärderingen är frågan om etnisk mångfald. Detta beroende på att det, enligt uppgifter från Datainspektionen, krävs att varje enskild person informeras och godkänner att uppgifter om födelseland läggs in i ett

dataregister. Doktorandenkäten utgör en viktig del i utvärderingen och i det fall ett ”informerat samtycke” kopplats till denna hade sannolikt svarsfrekvensen blivit lägre.

I kapitel 3 relateras antalet STINT-stipendiater till antalet aktiva doktorander, enligt Höskoleverkets nyckeltal. Någon uppdelning på respektive lärosäte görs dock inte. Dels på grund av de svårigheter det skulle innebära att hantera doktorander vid högskolor som saknar forskarutbildning eftersom de bokförs vid den högskola där de är antagna och dels på grund av att det totala antalet doktorander vid varje lärosäte i så fall måste rensas från de ämnesområden som inte haft möjlighet att söka STINT:s kulturvetarstipendier.

2.3. Metod

Utvärderingen har utförts stegvis. Det första steget innebar en genomgång av STINT:s skriftliga dokumentation i form av stadgar, verksamhetsberättelser och informationsmaterial i syfte att kartlägga verksamhetens mål och utfall.

I det andra steget studerades STINT:s register. Syftet med detta var att utvärdera vilken kunskap som var möjlig att utvinna ur dessa och vad som måste inhämtas på annat sätt. De uppgifter som gick att få fram genom datakörningar sammanställdes. Därutöver utvärderades registrens uppläggning utifrån dess relevans som instrument för en kontinuerlig uppföljning av stipendieprogrammet.

Undersökningens tredje steg var att genomföra en systematisk genomgång av de enkäter och rapporter som doktorander, vilka fått sina ansökningar beviljade, sändt in till STINT utifrån bortfall och om det av enkäterna och rapporterna gick att få en bild av hur doktoranderna upplevt sin utlandsvistelse. Utformningen av enkäterna och rapporterna utvärderades utifrån deras relevans som instrument för en kontinuerlig uppföljning av stipendieprogrammet.

När en uppfattning om vad som kunde utvinnas ur den befintliga dokumentationen bildats stod det klart att kompletterande material behövdes för att kunna besvara utvärderingens frågeställningar. I steg fyra vidtog utformandet av tre enkätformulär riktade till de doktorander som utnyttjat stipendierna, deras huvudhandledare respektive prefekterna vid deras heminstitutioner. Doktorandenkäten sändes ut per papperspost. Adressuppgifter beställdes från SPAR-adressuppgifter. Enkäterna till institutioner sändes via e-post till prefekten för respektive institution. Även handledarenkäten sändes till respektive prefekt för vidare befordran. En påminnelse utgick till doktorander och prefekter.

Därefter vidtog, i steg sex, registrering av inkommande enkätsvar och skapande av databaser samt bearbetning av materialet. Kompletterande intervjuer med representanter från utvalda institutioner och med ett urval av stipendiaterna var planerade, men genomfördes inte då enkätsvaren från doktoranderna, deras handledare och prefekterna vid respektive institution i många fall innehöll utförliga kommentarer bedömdes sådana inte tillföra särskilt mycket ny kunskap.

2.4. Material

Underlaget för utvärderingen är, vilket framgick av föregående avsnitt, inhämtade från

- STINT, i form av skriftlig dokumentation, register i Excel-filer samt enkäter och rapporter avlämnade av stipendiaterna.

- Enkät svar från doktorander som har utnyttjat beviljade *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) och *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) åren 1999–2003.
- Enkät svar från stipendiaternas huvudhandledare.
- Enkät svar från prefekter (motsvarande) vid stipendiaternas heminstitutioner.

2.4.1. STINT:s register och doktorandernas slutrapporter

För utvärderingen tillgängliga Excel-filer innehållande STINT register över beviljade stipendier består av diarienummer, stipendiatens namn och personnummer, heminstitution och hemuniversitet, värdinstitution, värduniversitet och värdland samt en not med uppgifter om saknade akter och rapporter, om stipendiet återtagits och i ett fall om förlängd dispositionsrätt. En fil vardera för respektive årgång och stipendieform. Årgång 1999 avser stipendier att utnyttja under läsåret 1999/2000. Samma princip gäller för övriga årgångar och det är även så de olika årgångarna presenteras i föreliggande framställning. Registren över avslagna ansökningar innehåller samma uppgifter som de för beviljade med undantag av att not saknas. Stipendiaternas ålder och kön kan härledas ur registren.

STINT:s register har vissa smärre brister. I några fall saknas personnummer. För att kunna få stipendiaternas hemadresser var kännedom om dessa nödvändig. I syfte att få tag på personnummer i de fall de saknades i STINT:s register kontaktades de angivna heminstitutionerna. I de flesta fall gick det att identifiera de sökta personerna. Institutionernas namn är inkonsekvent registrerade, samma institution förekommer med olika namn. Det samma gäller universitetens namn men i mindre utsträckning. Beträffande stipendiaternas länderval överensstämmer inte antalet stipendier som enligt registret sökt för resor till olika länder exakt med de uppgifter som STINT uppgett i sin verksamhetsberättelse för år 2003. I analysen används registeruppgifterna. Skillnaden i antal beviljade stipendier till olika länder är inte så stor att det väsentligt påverkar resultaten.¹⁹

I de kontrakt som tecknas mellan STINT och stipendiaterna förbinder sig de senare att lämna en kortfattad slutredogörelse för vistelsens innehåll, vetenskapligt såväl som erfarenhetsmässigt, senast ett fastställt datum. I det fall slutrapporterna inte skulle ge tillräckligt underlag rekommenderade STINT att kompletterande material inhämtades i enkätform. En bearbetning av ett provurval (fem ur varje årgång och stipendieform) visade att en fullständig systematisk bearbetning av hela materialet inte skulle vara meningsfull dels på grund av ofullständigt ifyllda enkäter och bortfall av rapporter men också på grund av rapporternas skiftande karaktär. Enkäter skickades istället ut till dem som blivit beviljade stipendier och som hade utnyttjat dessa.

¹⁹ Uppgifterna i 2003 *Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, STINT*, Tabell B 6, s. 62 och uppgifterna i Tabell 3.4, denna framställning skiljer sig på följande punkter: (Den förstnämnda siffran är från verksamhetsberättelsen och den senare från registeruppgifterna) Till USA beviljades 101 respektive 102 stipendier, till Tyskland 16 respektive 17, till Kanada 9 respektive 10, till Estland och Schweiz 2 respektive 1 vardera. Verksamhetsberättelsen anger att ett stipendium vardera har beviljats till 16 länder (övriga) enligt registret har ett stipendium beviljats till 19 länder. Ungern redovisas i verksamhetsberättelsen både som ett land till vilket två stipendier beviljades och som ett land till vilket ett stipendium beviljades.

2.4.2. Enkätundersökningarna

Tre olika enkäter sändes ut. Den första, *Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap)*, riktade sig till de 281 doktorander som beviljats och utnyttjat STINT:s stipendier för doktoranders utlandsvistelse inom kulturvetenskaperna åren 1999–2003. För formulärets frågeställningar se Bilaga B. 255 av de 281 doktorander som utnyttjat stipendierna (91 procent) fick möjlighet att svara på doktorandenkäten. SPAR-adressuppgifter levererade hemadresser till 267 personer. Av dessa bortföll tio personer på grund av att stipendiet var återtaget. När doktorandenkäten sändes ut visade det sig att en person som sökt men ej fått stipendium var med i registret för beviljade. En annan person hade inte haft någonting med STINT att göra (ett felaktigt personnummer hade angivits). Beträffande 25 personer kunde SPAR inte lämna någon adressuppgift. 15 av dessa uppgavs vara antingen utvandrade eller överförda till obefintlighetsregistret. Övriga 10 finns ingen uppgift om.

Stipendierna visade sig anmärkningsvärt svarsvilliga med tanke på att frågorna rörde förhållanden och aktiviteter som låg upp till sju år tillbaka i tiden. Svarsfrekvensen på enkäten är 81 procent. 207 enkätsvar analyseras i utvärderingen.²⁰ Könsfördelningen bland respondenterna är 53 procent kvinnor och 47 procent män. Detta motsvarar såväl könsfördelningen i den population som hade möjlighet att svara som de beviljade stipendiernas fördelning mellan könen. Bland respondenterna har 71 procent erhållit *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) och 29 procent *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS). Avvikelsen från fördelningen mellan de båda stipendieformerna bland samtliga beviljade stipendier är liten. Av samtliga beviljade stipendier var 73 procent *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) och 27 procent *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS). Även respondenterna fördelning mellan olika lärosäten stämmer väl överens med det totala antalet beviljade stipendiernas fördelning mellan lärosätena. Störst är avvikelsen beträffande Göteborgs universitet. Detta lärosäte beviljades 18 procent av stipendierna men endast 14 procent av respondenterna kom från universitetet i fråga.

Doktorandernas erfarenheter och uppfattning om stipendierna är ett viktigt mått på hur STINT:s verksamhet fungerat men då målsättningen har varit att stipendierna inte enbart ska vara den resandes ensak är det också viktigt att få information om vilka effekter handledarna ansett att utlandsvistelser gett. Den andra enkäten, *Enkätförfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse*, riktade sig till stipendiaternas huvudhandledare vid heminstitutionerna. För frågeformulärets utförande se Bilaga C. Svar från handledarna till 138 av de doktorander som utnyttjat STINT:s stipendier för utlandsvistelse inkom i tid för att vara med i analysen. Svartsfrekvensen bland handledarna är 49 procent, vilket är väsentligt lägre än bland stipendierna. Handledarnas svar avser inte endast doktorander som själva har besvarat den enkät som vände sig till stipendierna utan i vissa fall stipendier som ej besvarat nämnda enkät. Andelen handledarsvar från de olika lärosätena avviker inte väsentligt från respektive lärosätes andel av de beviljade stipendierna. Störst är skillnaden beträffande Stockholms universitet där handledarna har en högre svartsfrekvens än vid andra lärosäten. Två anledningar till den allmänt relativt

---

²⁰ Utöver dessa har ett antal svar inkommit efter att bearbetningarna påbörjats och av denna anledning inte tagits med i utvärderingen.

låga svarsfrekvensen kan vara dels att vi gick via ombud, prefekterna vid respektive institution, och dels tidpunkten. Enkäten skulle besvaras under senare delen av vårterminen då de handledare som undervisar ofta har en hög arbetsbelastning.

Den tredje enkäten, *Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse*, riktade sig till prefekt (motsvarande) vid stipendiaternas heminstitutioner. För formulärets utförande se Bilaga D. Enkäten sändes via e-post till 126 institutioner och från 70 av dem inkom svar i tid för att ingå i analysen. Svarsfrekvensen på institutionsenkäten är 56 procent. Inte heller beträffande institutionsenkäten avviker fördelningen mellan lärosätena särskilt mycket från det totala antalet beviljade stipendiers fördelning mellan lärosätena. Prefekterna vid Umeå universitet har dock en något större svarsfrekvens och Lunds universitet en något lägre än övriga lärosäten.

2.5. Disposition

Efter detta inledande kapitel följer kapitel 3 i vilket de av STINT beviljade och avslagna ansökningarna om stipendier för doktoranders utlandsvistelser inom kulturvetenskaperna analyseras utifrån fördelning på kön, ålder, inriktning, lärosäte och val av värdland. Antalet av STINT beviljade stipendier ställs också i proportion till det totalt möjliga antalet sökande och det totala antalet längre utlandsvistelser bland aktiva doktorander inom kulturvetenskaperna vid svenska lärosäten.

I kapitel 4 presenteras en bearbetning av svaren på doktorandenkäten. Här behandlas stipendiaternas uppfattningar om den information som de fick om stipendierna och de kontakter som de hade med STINT. Även frågorna om när och varför doktoranderna sökte stipendier och vilka faktorer som påverkade deras val av värdland berörs. Utöver detta behandlas stipendiaternas syn på hur utlandsvistelsen fungerade, förhållanden under utlandsvistelsen och aktiviteter som de deltog i, och vilka effekter de anser att utlandsvistelsen medförde.

En bearbetning av enkätsvaren från handledarna presenteras i kapitel 5. Denna berör frågor om utlandsvistelsens effekter för doktoranden respektive heminstitutionen och den senares engagemang och ansvarstagande.

I kapitel 6 presenteras bearbetningen av de svar som inkom från prefekter vid stipendiaternas heminstitutioner. En beskrivning ges av institutionernas internationaliseringsstrategier och de initiativ de tagit för att få tillgång till medel från STINT. Vilka effekter institutionerna anser att stipendierna gett och hur de försökt att ta tillvara de kontakter som stipendiaterna knutit beskrivs. Därutöver behandlas problematiken kring STINT:s krav om tjänstledighet.

Kapitel 3–6 avslutas med delsammansfattningar. I det avslutande kapitlet i denna utvärdering, kapitel 7, förs en sammansfattande diskussion och förslag till åtgärder som kan tänkas vara till gagn för det fortsatta internationaliseringsarbetet presenteras. I kapitel 7 förs även en diskussion om utnyttjande av registermaterial från SCB för en utvärdering av STINT:s stipendieprogram.

3. Beviljade och avslagna ansökningar

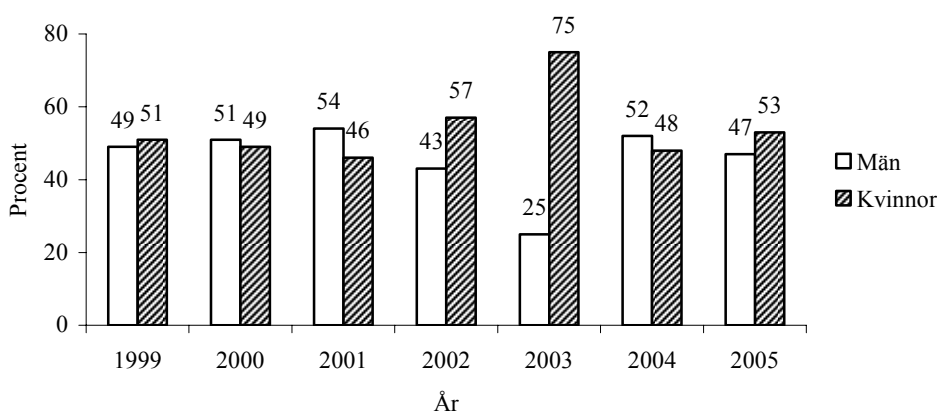
I detta kapitel analyseras de av STINT beviljade och avslagna stipendieansökningarna utifrån fördelning på kön, ålder, inriktning, universitet/högskola och val av värdland.

3.1. Könsfördelning

I STINT:s program ska kvinnor erhålla stipendier i paritet med sin andel av ansökningarna. Sett till de båda undersökta stipendieformerna sammantaget uppnådde STINT paritetskravet. Kvinnor utgjorde 53 procent av de sökande och de beviljades en lika stor andel av stipendierna. I fråga om *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS), vilka doktorander själva ansökte om direkt hos STINT, beviljades kvinnor stipendier i något större utsträckning än vad paritetsregeln föreskrev. Kvinnor utgjorde 55 procent av de sökande till denna stipendieform men erhöll 59 procent av stipendierna. För fördelning olika årgångar se Bilaga A, Diagram A.1. Beträffande *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) beviljades kvinnor 49 procent av stipendierna och män 51 procent. Stipendierna delades ut efter nominering från lärosätena. För fördelning över tid se Bilaga A, Diagram A.2. Kvinnor tycks ha gynnats av eget sökande jämfört med nominering via lärosätena.

En någorlunda jämn könsmässighet (att inget av könen är representerat till mindre än 40 procent eller mer än 60 procent) brukar användas som ett mått på jämställdhet. Sett till de båda stipendieformerna sammantaget uppfyller STINT detta fram till år 2003 då kvinnorna är kraftigt överrepresenterade. Denna utvärdering omfattar endast åren fram till 2003, men för att kontrollera om den sneda könsmässigheten år 2003 var tillfällig eller något som STINT behöver åtgärda har de beviljade stipendiernas fördelning på kön åren 2004 och 2005 kontrollerats. Den sneda könsmässigheten år 2003 var tillfällig och behöver alltså inte föranleda någon åtgärd från STINT. Se Diagram 3.1.

Diagram 3.1. Beviljade stipendier (båda stipendieformerna) fördelat på kön, i procent.

Källa: Åren 1999–2003 STINT:s register, år 2004 *Förvaltningsberättelse och årsredovisning 2004*, STINT, s. 18 och s. 41–42, år 2005 *Redovisning av Stiftelsens samlade insatser under 2005*, STINT, s. 2–4.

3.2. Åldersfördelning

STINT:s kulturvetarstipendier riktade sig under den tid som denna utvärdering omfattar till yngre doktorander. Sökande av doktorandstipendiet tilläts från början inte vara äldre än 35 år.²¹ Från år 2002 mjukades åldersvillkoret upp. Lärosätena hade då att beakta att stipendierna ”bör tilldelas yngre forskarstuderande, som vid tiden för planerad disputation inte kommer att överstiga 40 års ålder.”²² Det åldersdiskriminerande kriteriet är numera borttaget.

De som beviljades *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) hade en medelålder på 30 år. Detta gällde såväl kvinnor som män. Sett över tid sjönk medelåldern något. De som beviljades *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) var i medeltal ett år äldre, 31 år, och i denna stipendieform var medelåldern svagt ökande. Ålderskillnaden mellan de som beviljades stipendier av olika slag var liten, men när lärosätena fick vara med och bestämma var medelåldern något högre än då doktoranderna själva ansökte. När doktoranderna själva ansökte var det också större skillnad i medelålder mellan olika lärosäten.

Medelåldern bland dem som fick avslag på sina ansökningar om *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* var högre än bland dem som beviljades dessa stipendier. Medelåldern för doktorander som fick avslag var 33 år. Sett över tid sjönk medelåldern även hos dem vars ansökningar avslogs, något mer för kvinnor än män. Även beträffande medelåldern hos dem som fick sina ansökningar avslagna rådde skillnader mellan olika lärosäten.

Även om skillnaderna är små så verkar eget sökande ha gynnat yngre doktorander. Det uppmjukade ålderskriteriet bidrog inte till en höjd medelålder bland stipendierna. År 2003 beviljade STINT ingen ansökan från någon som var 34 år eller äldre. För medelålder på dem som beviljades stipendier och de som fick avslag fördelat på stipendieform, kön, lärosäte och årgång se Bilaga A, Tabell A.1. och Tabell A.2.

3.3. Fördelning på inriktning

Kulturvetenskaperna består av många olika ämnen. I syfte att få en uppfattning om fördelningen av ansökningar, beviljanden och avslag inom olika discipliner har en indelning i sex olika inriktningar gjorts: Språk, övriga humaniora, samhällsvetenskap, juridik, teologi och lärarutbildning.²³ Sett till de båda stipendieformerna sammantaget

²¹ Program för forskarstuderande inom kulturvetenskaperna, PM, Dnr 99/29:10, STINT.

²² Brev till lärosäten, *Internationalisering av kulturvetenskaperna*, 01-10-30, Dnr 01/375, STINT.

²³ Till den första inriktningen, *språk*, har följande ämnen sammanförts: Afro-asiatiska, klassiska, nordiska, moderna, orientaliska, afrikanska, romanska och slaviska språk, egyptologi, engelska, grekiska, spanska, nederländska franska, italienska, svenska och lingvistik. I den följande inriktningen som vi kallar *humaniora* ingår följande ämnen: Antikens kultur, samhällsliv och historia, Arkeologi, vetenskapsteori och vetenskapshistoria tvåspråkighetsforskning, etnologi, filmvetenskap, filosofi, historia, idé- och lärdoms historia, kultur, medier, estetik, samiska studier, konstvetenskap, kommunikation, kulturanthropologi, litteraturvetenskap, musikvetenskap, socialantropologi, kulturanthropologi, praktisk filosofi och teatervetenskap. I inriktningen *samhällsvetenskap* ingår följande ämnen: Arbetsvetenskap, kognitionsforskning, freds- utvecklings- och konfliktforskning, Företagsekonomi, individ och samhälle, tvärvetenskapliga studier av människans villkor, International Business, landsbygdsutveckling, miljövetenskap och kulturvård, bostadsforskning, ekonomisk historia, industriell ekonomi och samhällsvetenskap, Informationsvetenskap, kulturgeografi och ekonomisk geografi, socialt arbete, kriminologi, människa-teknik-miljö, nationalekonomi, pedagogik, politologi, psykologi, sociologi, statistik, statsvetenskap, genus, hälsa och samhälle, teknik och social förändring, vatten i natur och samhälle, baltiska studier, östeuropastudier, och japanstudier. De tre följande inriktningarna

beviljades flest stipendier inom samhällsvetenskap, tätt följt av humaniora. Språk stod för knappt hälften så många beviljade stipendier som de båda förstnämnda inriktningarna vardera. Inom de tre övriga inriktningarna (teologi, juridik och lärarutbildning) beviljades få stipendier. Könsfördelningen bland stipendiaterna såg olika ut inom skilda inriktningar. Inom språk utgjorde kvinnor en klar majoritet, 65 procent av stipendiaterna. Inom humaniora var könsfördelningen i stort sett jämn och inom samhällsvetenskap hade männen en liten övervikt. Se Bilaga A, Tabell A.3. Den ojämna fördelningen av stipendier mellan olika inriktningar visar att olika ämnen inom kulturvetenskaperna är internationellt inriktade i olika utsträckning, men den beror också på att antalet doktorander är olika inom de olika inriktningarna.

Bland manliga stipendier var det totalt sett vanligast med samhällsvetenskaplig inriktning. När doktoranderna ansökte själva var samhällsvetenskaplig och humanistisk inriktning lika vanliga bland manliga stipendier. Män med inriktningen språk var vanligare bland stipendiaterna när lärosätena nominerade. Se Tabell 3.1.

Tabell 3.1. *Beviljade stipendier FS, Kvet och samtliga fördelade på inriktning för män, kvinnor och totalt, i procent.*

Inriktning	Män			Kvinnor			Totalt		
	FS	Kvet	Båda	FS	Kvet	Båda	FS	Kvet	Båda
Samhällsvetenskap	42	43	43	39	33	35	40	38	39
Humaniora	42	37	38	36	36	36	39	36	37
Språk	10	13	13	25	19	21	19	16	17
Övriga	6	7	6	0	13	9	3	9	7
Summa	100	100	100	100	101	101	101	99	100

Källa. STINT:s register.

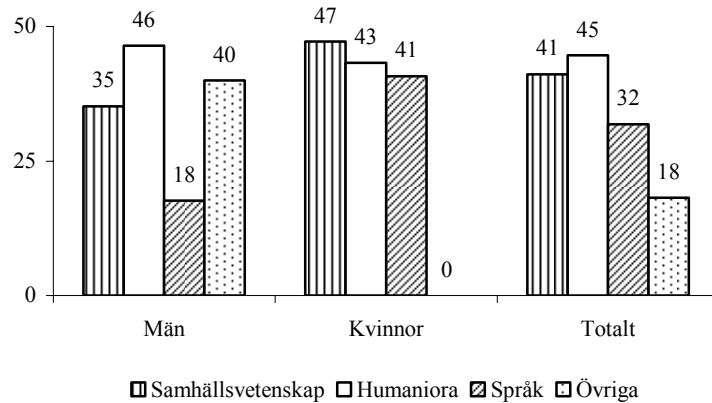
Bland kvinnorna hade humanistisk och samhällsvetenskaplig inriktning totalt sett en ungefär lika stor andel av stipendiaterna. Bland de kvinnliga stipendiaterna var det en betydligt större andel än bland de manliga som hade inriktningen språk och andelen kvinnor med språkinriktning var betydligt större när doktoranderna själva sökte stipendierna. När doktoranderna ansökte själva beviljades ingen kvinna med inriktning juridik, teologi eller lärarutbildning stipendium. När lärosätena nominerade stipendier var fördelningen mellan de olika inriktningarna jämnare än när doktoranderna själva ansökte om stipendier. Detta kan tolkas på olika sätt. Antingen som att lärosätenas ”kvottänkande” hade det goda med sig att kvinnor med övriga inriktningar (teologi, juridik och lärarutbildning) fick en bättre chans eller som en indikation på att kvalitetskontrollen inte fungerade tillfredställande när lärosätena nominerade.

Beträffande *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) varierade beviljningsgraden mellan kvinnor och män och skilda inriktningar. Se Diagram 3.2.

är mer enhetliga. I inriktningen *juridik* ingår juridik och rättsvetenskap. I inriktningen *teologi* ingår teologi och religionsvetenskap och i inriktningen *lärarutbildning* ingår endast lärarutbildning.

Diagram 3.2. Beviljningsgrad FS fördelat på inriktning för män, kvinnor och totalt.

Källa. STINT:s register.

Särskilt för män med inriktningen språk och kvinnor med övriga inriktningar (teologi, juridik och lärarutbildning) var beviljningsgraden låg (för de sistnämnda obefintlig). Sett till båda könen var det svårast för dem inom övriga inriktningar att få sina ansökningar beviljade.

3.4. Fördelning lärosäten

Stora svenska universiteten dominerade som ”avsändare” av stipendiater. Hela 82 procent av de beviljade stipendierna tillföll doktorander vid de fyra största universiteten. Uppsala universitet beviljades flest stipendier följt av Lund, Stockholm och därefter Göteborgs universitet. Umeå universitet kom på femte och Linköpings universitet på sjätte plats i fråga om antal beviljade stipendier. Inget av övriga lärosäten beviljades mer än fem stipendier. Doktorander vid lärosäten som inte fick del av Kvet beviljades i viss utsträckning FS. För fördelning mellan olika lärosäten se Bilaga A, Tabell A.4.

Av de fyra största lärosätena hade Uppsala universitet minst antal doktorander inom kulturvetenskaperna. Trots detta erhöll doktoranderna vid detta lärosäte flest stipendier. Detta gäller såväl avseende de båda stipendieformerna var för sig som totalt. Ansökningar från Uppsala universitet beviljades i något mindre grad än de från Lunds och Stockholms universitet. Uppsala universitets relativa framgång i fråga om antalet stipendiater berodde alltså på fler men inte nödvändigtvis ”bättre” ansökningar. Stockholms universitet hade störst antal aktiva doktorander, men dessa sökte i mindre utsträckning STINT:s stipendier, särskilt när doktoranderna själva ansökte. De mindre lärosätena (övriga) erhöll en relativt större andel stipendier när doktoranderna själva ansökte om stipendier. Se Tabell 3.2.

Tabell 3.3. Rangordning av svenska lärosäten efter antal aktiva doktorander respektive antal beviljade STINT-stipendier för doktoranders utlandsvistelse.

Lärosäte	Rang antal aktiva doktorander*	antal beviljade stipendier för doktoranders utlandsvistelse		
		FS	Kvet	Totalt
Stockholms universitet	1	4	2	3
Lunds universitet	2	2	3	2
Göteborgs universitet	3	5	3	4
Uppsala universitet	4	1	1	1
Övriga	5	3	6	5
Umeå universitet	6	7	5	6
Linköpings universitet	7	6	7	7

*inom humaniora/religionsvetenskap, rättsvetenskap/juridik och samhällsvetenskap

Källa. Högskoleverkets nyckeltal och STINT:s register.

Doktorander vid Uppsala och Linköpings universitet samt vid de mindre lärosätena (övriga) beviljades en större andel av de utlysta stipendierna när de sökte själva än när STINT fördelade stipendierna mellan lärosätena. Fördelat på kön gynnades manliga doktorander vid Uppsala och Lunds universitet och kvinnor vid Linköpings universitet av eget sökande. Vid de mindre lärosätena (övriga) var eget sökande till fördel för såväl kvinnor som män, men mest för kvinnorna. Stockholms och Göteborgs universitet ”förlorade” mycket på eget sökande, i synnerhet bland manliga doktorander. Se Tabell 3.3.

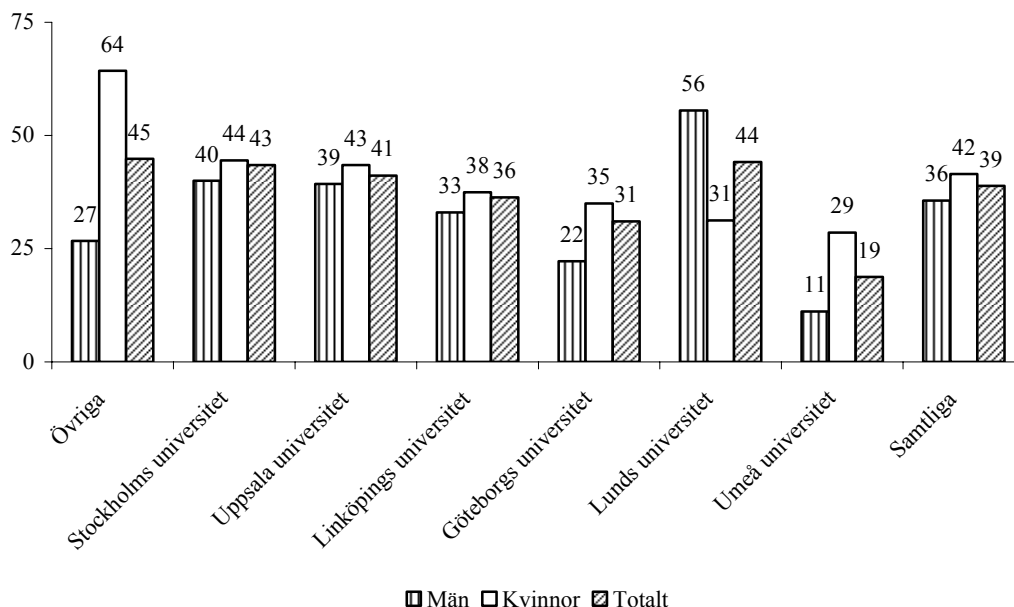
Tabell 3.3. Beviljade stipendier FS, Kvet och samtliga fördelade på lärosäten för män, kvinnor och totalt, i procent.

Lärosäte	Män			Kvinnor			Totalt		
	FS	Kvet	Båda	FS	Kvet	Båda	FS	Kvet	Båda
Uppsala universitet	35	21	24	23	23	23	28	22	24
Lunds universitet	32	18	21	11	22	19	20	20	20
Stockholms universitet	6	19	16	18	22	21	13	20	19
Göteborgs universitet	6	23	19	16	17	17	12	20	18
Umeå universitet	3	10	8	5	7	6	4	8	7
Linköpings universitet	3	3	3	7	4	5	5	3	4
Övriga	13	6	7	20	7	11	17	6	8
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Källa. STINT:s register.

Beträffande FS var beviljningsgraden något högre för kvinnor än för män. Fördelat på lärosäten var beviljningsgraden högst för sökande vid de mindre lärosätena (övriga) tätt följda av Lunds, Stockholms och därefter Uppsala universitet. Sökande vid Umeå universitet hade lägst beviljningsgrad. Detta gällde även fördelat på kön. Både män och kvinnor hade minst framgång med sina ansökningar vid Umeå universitet och även Göteborgs universitet visar en låg beviljningsgrad. Kvinnliga sökande vid de mindre lärosätena (övriga) hade lättast att få sina ansökningar beviljade. För manliga sökande gick det bäst för dem vid Lunds universitet. Vid Stockholms och Uppsala universitet var det minst skillnad mellan könen i fråga om beviljningsgrad. Se Diagram 3.3.

Diagram 3.3. Beviljningsgrad FS fördelat på lärosäten för män, kvinnor och totalt.

Källa. STINT:s register.

3.5. Val av värdland

Nordamerikanska (främst i USA) och brittiska universitet dominerade som mottagare av stipendierna. USA:s dominans är inte lika stor som inom postdoc-programmen (vilka omfattar samtliga vetenskapsområden) men väl den anglofona dominansen.²⁴ I hela 67 procent av de beviljade och 59 procent av de avslagna ansökningarna angavs USA eller Storbritannien som värdland. Därutöver tillkommer övriga länder där engelska utgör huvudspråk.

Doktoranderna sökte sig till fler länder än ”postdocarna”.²⁵ Totalt sökte doktorander stipendier för utlandsvistelse i 37 olika länder. De länder, förutom USA och Storbritannien, som flest ansökningar avsåg var Tyskland, Frankrike, Australien, Nederländerna och Kanada. Dessa lockade vardera 3–6 procent av de sökande. Till övriga länder var det endast en eller ett fåtal sökande som ville resa. Stipendier beviljades till 30 länder. En överväldigande majoritet av alla ansökningar avsåg utlandsvistelser i Europa och Nordamerika. Hela 90 procent av de beviljade ansökningarna och 86 procent av de avslagna gällde värdländer i nämnda världsdelar.

Skillnaderna i länderfördelning mellan avslagna och beviljade ansökningar är små. En något större andel av de avslagna än de beviljade ansökningarna avsåg resor till Asien. Sydamerika och Afrika är föga representerade såväl bland avslagna som beviljade ansökningar. Två ansökningar till afrikanska länder beviljades, en till Egypten och en till Tanzania, ingen avlogs. Endast en ansökan avsåg ett sydamerikanskt

²⁴ Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2003, s. 17. Se även Melin, Göran, *Effekter av postdoktorala utlandsvistelser*. Working paper 2003:29, Institutet för studier av utbildning och forskning (SISTER), s. 22.

²⁵ För uppgifter om ”postdocarna” se Melin, Göran, *Effekter av postdoktorala utlandsvistelser*. Working paper 2003:29, Institutet för studier av utbildning och forskning (SISTER), s. 22.

land, Argentina, denna avslogs. Det är små skillnader mellan könen avseende länderfördelningen. Även om män och kvinnor sökte till olika länder är skillnaden liten beträffande val av världsdelar. För länderfördelningen beviljade stipendier se Tabell 3.4. För länderfördelningen avslagna ansökningar se Bilaga A. Tabell A.

Tabell 3.4. *Beviljade stipendier fördelade på värdland och kön (antal och procent).*

Land	Antal			Procent		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
USA	55	47	102	19	16	35
Storbritannien	42	51	93	14	17	32
Tyskland	7	10	17	2	3	6
Frankrike	4	8	12	1	3	4
Australien	3	9	12	1	3	4
Kanada	5	4	9	2	1	3
Nederländerna	6	4	10	2	1	3
Italien	4	3	7	1	1	2
Ryssland	3	1	4	1	0	1
Danmark	0	3	3	0	1	1
Spanien	0	2	2	0	1	1
Ungern	0	2	2	0	1	1
Övriga*	9	10	19	3	3	7
Totalt	138	154	292	47	53	100

* Till Cypern, Egypten, Estland, Japan, Kina, Malaysia, Nya Zeeland, Slovenien och Sydkorea beviljades vardera en man stipendium. Till Indien, Irland, Israel, Jugoslavien, Kambodja, Norge, Schweiz, Sri Lanka, Taiwan och Tanzania beviljades vardera en kvinna stipendium.

Källa. STINT:s register.

Drygt hälften av stipendiaterna valde resmål i Europa. Den europeiska dominansen var större när lärosätena nominerade än när doktoranderna sökte själva. Särskilt kvinnor beviljades i stor utsträckning stipendier inom Europa. Övervägande delen av de beviljade Kvet-stipendierna avsedda för resmål i Europa avsåg länder utanför Norden inom EU-15. Den europeiska dominansen bland beviljade stipendier ökade över tid. Näst störst mottagare var Nordamerika. För fördelningen till olika världsdelar se Tabell 3.5 och Bilaga A, Tabell A.6.

Tabell 3.5. *Beviljade stipendier fördelat på världsdelar, i procent.*

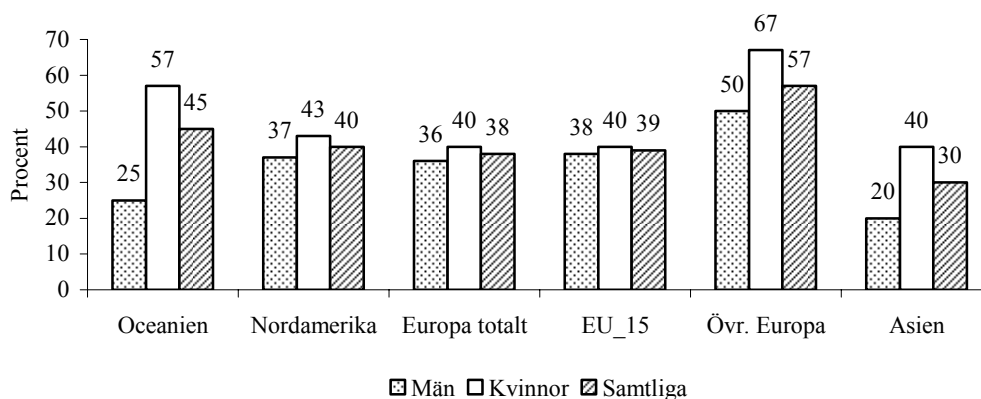
Världsdel	Män			Kvinnor			Totalt		
	FS	Kvet	Samtliga	FS	Kvet	Samtliga	FS	Kvet	Samtliga
Europa	45	53	47	48	60	57	47	57	54
Nordamerika	45	41	41	39	32	37	41	37	38
Oceanien	3	3	7	9	5	4	7	4	5
Asien	3	3	4	5	2	2	4	2	3
Afrika	3	0	1	0	1	0	1	0	1

Källa. STINT:s register.

Angående beviljningsgrad för *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) avsåg endast en ansökan vardera Afrika och Sydamerika. Av denna anledning är beviljningsgraden för dessa världsdelar statistiskt ointressant. Bortsett från nämnda världsdelar var beviljningsgraden högst för Oceanien, följt av Nordamerika och där-
 efter Europa. Skillnaderna i beviljningsgrad var stora inom Europa. Ingen ansökan till Norden beviljades men 39 procent av ansökningarna till övriga EU 15-länder. Störst andel ansökningar beviljades till övriga europeiska länder. Beviljningsgraden skilde sig relativt lite mellan könen avseende Europa totalt, EU 15-länderna och Nord-

amerika. En avsevärt större andel av de kvinnor som sökte för utlandsvistelse i övriga Europa, Oceanien och Asien beviljades stipendier jämfört med andelen män som sökte till dessa områden. Särskilt iögonfallande är skillnaden mellan könen när det gäller Oceanien, men det rör sig om ett litet antal sökande. För beviljningsgrad FS fördelat på kön och världsdel se Diagram 3.4.

Diagram 3.4. Beviljningsgrad FS fördelat på kön och världsdel.

Källa. STINT:s register.

3.6. Antal aktiva doktorander och antal utlandsvistelser

Under de år som denna utvärdering avser låg antalet aktiva doktorander vid svenska lärosäten inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, enligt Högskoleverkets nyckeltal, på i medeltal drygt 5 600. Enligt samma källa genomförde i medeltal per år 221 av de aktiva doktoranderna en utlandsvistelse med en varaktighet av minst tre månader. Uppgifterna om antalet utlandsvistelser är dock inte särskilt tillförlitliga. Det finns ingen entydig definition på vilka utlandsvistelser lärosätena ska rapportera. Antalet aktiva doktorander var flest år 1999. Störst antal utlandsvistelser genomfördes år 2000. Därefter minskade de något år för år. Totalt har Högskoleverket registrerat 1 105 utlandsvistelser bland aktiva doktorander inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet under åren 1999–2003. Se Tabell 3.6.

Tabell 3.6. Antal aktiva doktorander inom kulturvetenskaperna och deras utlandsvistelser samt antal sökta och beviljade STINT-stipendier åren 1999–2003.

År	Antal aktiva doktorander*	utlandsvistelser**	STINT-stipendier	
			sökande	beviljade
2003	5558	186	65	24
2002	5523	197	68	68
2001	5499	220	97	68
2000	5656	263	151	82
1999	5951	239	50	50
Summa		1105	431	292
Medeltal 1999-2003	5637	221	86	58

* Humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde

** Minst tre månader långa.

Källa. Högskoleverkets nyckeltal och STINT:s register.

En liten andel av de aktiva doktoranderna vistades utomlands i minst tre månader. Med tanke på det totala underlaget som haft möjlighet att söka STINT:s stipendier för utlandsvistelser är det ytterst få som gjort detta. Bland de doktorander som genomfört en längre utlandsvistelse står dock, under förutsättning att högskoleverkets uppgifter är tillförlitliga, de STINT-finansierade för en relativt stor andel. En dryg fjärdedel av alla doktorander som, enligt Högskoleverkets nyckeltal, vistats utomlands i minst tre månader var STINT-stipendiater. Stiftelsens stipendier har varit ett viktigt bidrag till doktoranders utlandsvistelser. Störst betydelse hade STINT:s stipendier år 2002 då hela 35 procent av de doktorander som vistades utomlands var finansierade genom stiftelsen. Se Tabell 3.7.

Tabell 3.7. *Andel av aktiva doktorander inom kulturvetenskaperna som vistats utomlands, sökt STINT-stipendium samt andel STINT-finansierade utlandsvistelser åren 1999-2003.*

År	2003	2002	2001	2000	1999	Medeltal 1999-2003
Procent av aktiva doktorander som vistats utomlands	3	4	4	5	4	4
sökt STINT-stipendium	1	1	2	3	1	2
Procent av aktiva doktoranders utlandsvistelser som varit STINT-finansierade	13	35	31	31	21	26

Källa. Högskoleverkets nyckeltal och STINT:s register.

3.7. Sammanfattning

Sett till de båda stipendieformerna sammantaget uppfyllde STINT kravet om att kvinnor skall tilldelas stipendier i paritet med deras andel av ansökningarna. Kvinnor verkar dock ha gynnats av eget sökande direkt hos STINT. När detta förfarande tillämpades erhöll kvinnor stipendier i större utsträckning än deras andel av ansökningarna.

Det var ingen större skillnad mellan de båda stipendieformerna i fråga om medelåldern hos stipendiaterna. De som fick avslag var i medeltal något äldre än de som beviljades stipendier. STINT tillämpade under den tid som denna undersökning omfattar kriterier om en övre åldersgräns för att erhålla stipendium. Det ursprungliga kriteriet om att stipendiat inte fick vara äldre än 35 år mjukades upp till att stipendiat inte fick vara fyllda 40 år vid planerad disputation. Förändringen bidrog inte till en höjd medelålder bland stipendiaterna. Numera är den övre åldersgränsen för att erhålla stipendium borttagen.

Samhällsvetenskap och humaniora var de inriktningar som flest stipendiater tillhörde. Manliga stipendiater var i större utsträckning än kvinnor samhällsvetare. Kvinnliga stipendiater hade oftare språkinriktning än manliga. Detta förstärktes när doktoranderna själva ansökte. Få stipendiater studerade juridik, teologi och lärarutbildning, men dessa inriktningar blev representerade i något större utsträckning när lärosätena nominerade jämfört med när doktoranderna själva ansökte. När doktoranderna själva ansökte hade män med språkinriktning och kvinnor inom juridik, teologi och lärarutbildning särskilt svårt att få sina ansökningar beviljade.

Drygt 80 procent av stipendierna tillföll de fyra största lärosätena Uppsala, Lunds, Stockholms och Göteborgs universitet. Uppsala universitets andel av stipendiaterna var högre när doktoranderna själva ansökte direkt hos STINT än när lärosätena

nominerade stipendiater. Lärosäten som inte beviljades stipendier när nominering skedde via lärosätena fick i viss utsträckning ta del av stipendierna när doktoranderna själva ansökte direkt hos STINT. Såväl kvinnor som män vid de mindre lärosätena hade fördel av eget sökande, men kvinnorna gynnades mest. Stockholms och Göteborgs universitet ”förlorade” mycket när doktoranderna själva ansökte, i synnerhet manliga doktorander vid dessa lärosäten.

USA och Storbritannien dominerade kraftigt som mottagare av stipendiater. Fler-talet stipendiater reste till anglofona länder. Fördelat på världsdelar reste flest stipendiater till länder i Europa. Näst flest åkte till Nordamerika. Till Sydamerika reste inte en enda stipendiat. Den europeiska dominansen ökade över tid (möjligen delvis beroende på händelserna i USA den 11 september 2001). När doktoranderna ansökte själva var den dock mindre än när lärosätena nominerade. Kvinnor reste till europeiska länder i större utsträckning än männen som oftare reste till Nordamerika.

4. Doktoranderna

I detta kapitel presenteras en bearbetning av stipendiaternas svar på *Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap)*.²⁶ Doktorandenkätens inledande frågor tar upp sådant som har att göra med ansökningsprocessen och kontakterna med STINT.²⁷ Därefter följer frågor om utlandsvistelsen och slutligen några frågor om tiden efter utlandsvistelsen och effekter av utlandsvistelsen.²⁸ På enkätens sista sida har plats lämnats för egna kommentarer. På de frågor där stipendiaterna har svarat enligt en femgradig betygs-skala är ett (1) lägsta betyg, tre (3) godkänt och fem (5) högsta betyg.

4.1. Ansökningsprocessen och stipendiaternas kontakter med STINT

4.1.1. Kontakterna med STINT

Svarsfrekvensen på frågan ”Vilket betyg ger du informationen på STINT:s hemsida?”²⁹ är relativt låg. Ett antal stipendiater har noterat att de inte har besökt hemsidan, vilket främst gäller stipendiater som nominerades av lärosätena. De som tagit del av informationen på STINT:s hemsida och svarat på frågan ger övervägande goda betyg. Medelbetyget är 3,9. Fördelat på olika lärosäten är stipendiaterna vid Linköpings universitet mest nöjda med informationen. Dessa var dock få. Lägst medelbetyg har stipendiaterna vid Göteborgs universitet avgivit. Skillnaderna mellan olika lärosäten är dock relativt små. Se Figur 4.1. Kvinnor är generellt mer nöjda med informationen än vad män är. Se Bilaga B, Tabell B.1. Fördelat på inriktning ger stipendiater med inriktningen språk det lägsta medelbetyget för informationen på STINT:s hemsida. Stipendiater från de i detta sammanhang små inriktningarna juridik, teologi och lärarutbildning ger högst betyg på informationen. Se Bilaga B, Tabell B.2.

Bland de svarande stipendiaterna anser 30 procent att de behövde kompletterande information efter att de läst hemsidan.³⁰ En större andel än de som ansåg sig behöva kompletterande information tog dock kontakt med STINT för ytterligare information, 43 procent. Stipendiater från olika lärosäten visade olika beteenden i frågan. Minst andel från Uppsala universitet ansåg sig behöva kompletterande information, ändå var det från detta lärosäte och Lunds universitet som störst andel, 47 procent vardera, tog kontakt med STINT för att få sådan.³¹

---

²⁶ Se Bilaga B.

²⁷ Fråga 1–13, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

²⁸ Fråga 16–30 respektive 31–39, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

²⁹ Fråga 8a), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

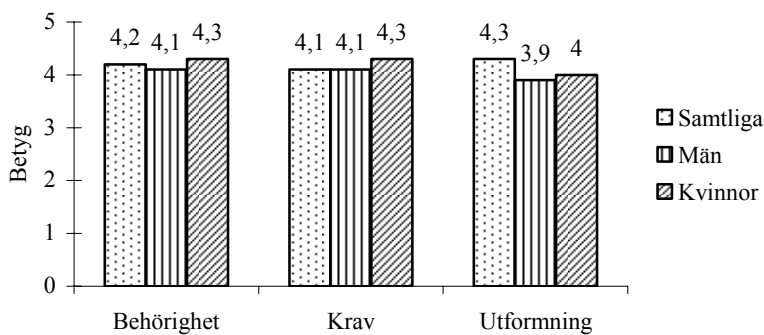
³⁰ Svar på Fråga 9), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³¹ Svar på Fråga 10), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Nästan alla som tog kontakt med STINT är nöjda med den kompletterande information som de fick. Se Figur 4.1. Det råder ingen skillnad mellan könen i detta avseende. Medelbetyg för den kompletterande informationen är 4,4. Betygen skilde sig något mellan olika lärosäten och inriktningar men ingenstans var medelbetyget lägre än fyra. Se Bilaga B, Tabell B.3.

Så gott som samtliga stipendiater ger väl godkänt åt STINT:s information om vilka som var behöriga att söka stipendiet, vad som fordrades vid ansökan och om hur ansökan skulle utformas. Den information stipendiaterna ger lägst betyg är den om ansökans utformning, men även i denna fråga är medelbetyget högt. Se Diagram 4.1. Kvinnor är generellt något mer nöjda med informationen än män. För betygens fördelning på inriktning, lärosäten och kön se Bilaga B, Tabellerna B.4. och B.5.

Diagram 4.1. Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet för ansökan om stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning fördelat på kön.

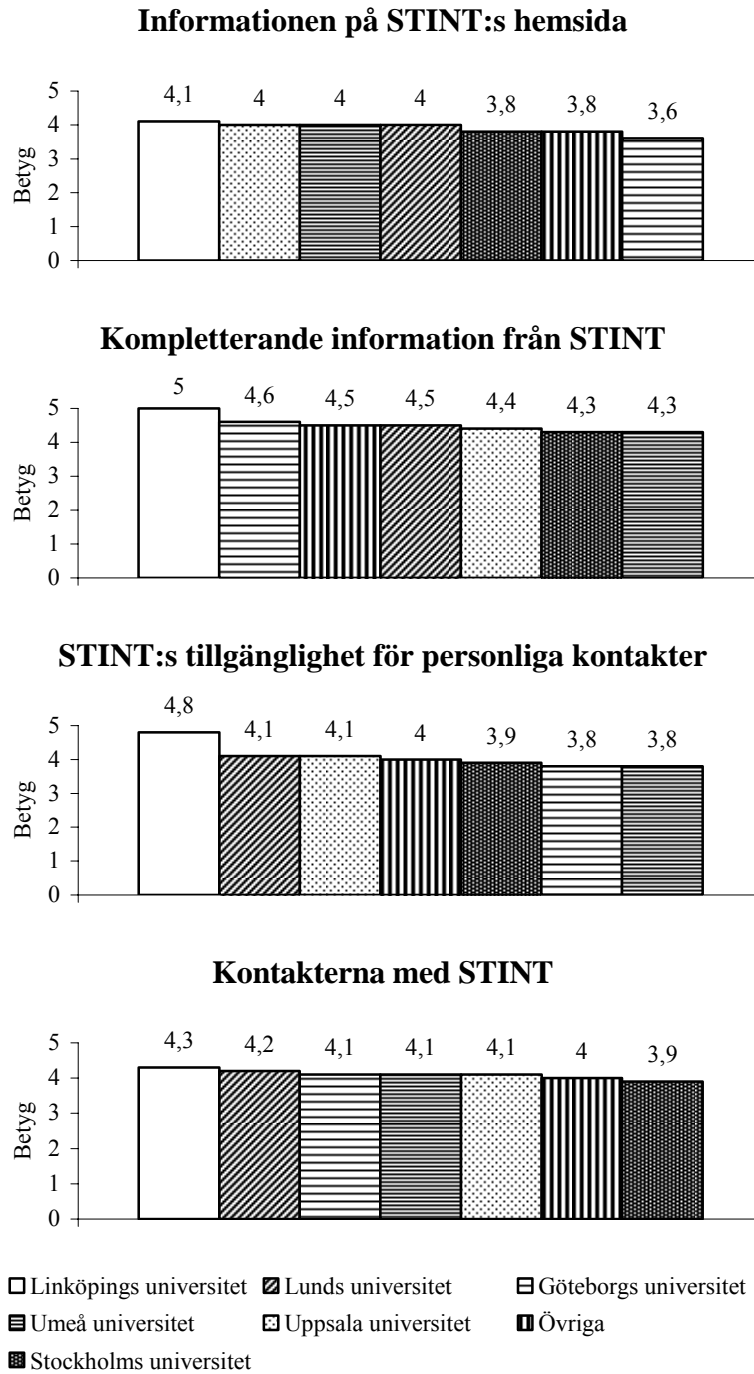

Källa. Svar på Fråga 8b–d), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

De allra flesta är också nöjda med STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter. Mest nöjda är stipendiaterna vid Linköpings universitet. Se Figur 4.1. Medelbetyget för samtliga är 4,0. Teologi är den inriktning där stipendiaterna ger STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter högst betyg. Se Bilaga B, Tabell B.6. Även beträffande denna fråga är kvinnliga stipendiater mer nöjda än manliga. Se Bilaga B, Tabell B.7.

Stipendiaterna verkar på det hela taget tillfreds med kontakterna med STINT. Se Figur 4.1. Sammanfattande medelbetyg på kontakterna med STINT är 4,1. Stipendiaterna från Linköpings universitet ger det högsta sammanfattande betyget för kontakterna med STINT. Lägst betyg ger stipendiaterna från Stockholms universitet. Skillnaderna mellan olika lärosäten är dock relativt liten. Även beträffande det sammanfattande betyget på kontakterna med STINT ger kvinnor ett högre medelbetyg än män. Män vid mindre lärosäten är de som ger lägst betyg åt kontakterna. Skillnaderna mellan stipendiater från olika inriktningar är också relativt liten. För betygsfördelning vid olika lärosäten inriktningar och kön se Bilaga B, Tabellerna B.8. och B.9.

Figur 4.1. Stipendiaternas medelbetyg på olika informations- och kontaktvariabler fördelat på lärosäten.

Källa. Svar på Fråga 8a), Fråga 10), Fråga 11), Fråga 12), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Ett antal stipendiater påpekar i sina kommentarer att en lång tid har förflutit sedan de ansökte och erhöll stipendium och att de inte minns särskilt mycket av kontakterna

med STINT.³² De som inte ansökte direkt hos STINT hade också liten kontakt med STINT.³³ De höga medelbetygen visar dock att de flesta av stipendiaterna är nöjda med de kontakter de hade med STINT. En stipendiat skriver ”Jag är nöjd med STINT. Har fått all info jag behövde, har bemötts på ett vänligt och professionellt sätt. Allt gick smidigt. Viktigt då stora tidsförluster i form av ansökningar och dylikt skapar stress i doktorandarbetet.”³⁴ En annan stipendiat menar att STINT:s stipendier är suveräna och nämner den begränsade byråkratin, de snabba besluten och att det är förtroendefullt.³⁵ Ytterligare en stipendiat betonar att ”det obyråkratiska hanterandet av stipendiet”³⁶ var uppskattat. Endast en stipendiat uttrycker direkt missnöje med kontakterna med STINT och anser sig ha blivit otrevligt bemött vid den enda kontakten angående utbetalningen av stipendiet.³⁷

Syftet med STINT:s program för doktorander inom kulturvetenskaperna är att ge ökade möjligheter för yngre doktorander att erhålla internationella erfarenheter under sin utbildning. Målet är att utlandsvistelserna skall leda till

ökad integration i internationella nätverk och ökad kontakt med den internationella forskningen inom det egna området. På sikt bör detta bidra till en kompetensutveckling för svensk kulturvetenskap genom att kunskap i utlandet inhämtas till svenska forskningsmiljöer och unga forskarstudenter tidigt knyter kontakter med utländska kollegor.³⁸

Några av de egna kommentarer som stipendiaterna skrivit ned i enkätsvaren antyder att STINT:s information kan ha varit något otydlig i fråga om syftet med utlandsvistelserna alternativt att stiftelsens förväntningar på stipendiaternas förmåga att skapa internationella kontakter har varit orealistiskt högt ställda:

För egen del la jag ner väldigt mycket arbete för att komma iväg och väl på plats i USA var det otroligt mycket administration för allt samt att man får ligga i för att skapa kontakter och ”marknadsföra” sin egen hemmainstitution i syfte att få till stånd samarbete. Jag upplevde ibland min roll lite oklar, doktorand som var en bland andra doktorander, eller representant från min institution som skulle jobba hårt för att knyta kontakter utöver mitt eget fält. Det senare dominerade och skapade mycket stress. I synnerhet då det stod klart att forskningen där spelade i en helt annan liga än den som fanns hemma. Dock, återigen, värdet i vistelsen håller jag mycket högt!³⁹

Att lita till att doktorander ska skapa kontakter är lite fåfängt – det funkar sällan i den hierarkiska akademien. Däremot förändras man (jag) som forskare, i ambitioner, intressen och attityd! Jag är mycket nöjd med stipendiet, en utflykt och ett äventyr.⁴⁰

---

³² Egna kommentarer, kodnr 34, 59, 65, 92, 118, 145, 158, 165, 168 och 263, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³³ Egna kommentarer, kodnr 23, 139 och 232, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³⁴ Egna kommentarer, kodnr 105, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³⁵ Egna kommentarer, kodnr 129, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³⁶ Egna kommentarer, kodnr 84, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³⁷ Egna kommentarer, kodnr 13, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

³⁸ PM, Program för forskarstudier inom kulturvetenskaperna, Dnr 99/29:10, STINT.

³⁹ Egna kommentarer, kodnr 123, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁴⁰ Egna kommentarer, kodnr 149, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Åtskilliga frågor har jag inte besvarat då det är drygt 6 år sedan jag sökte STINT-stipendiet. Det jag däremot minns från kontakterna med STINT var att förväntningarna på vad stipendiet kan (och ska/bör) leda till var orealistiska. En doktorand bygger knappast upp ett internationellt samarbete. Detta förringar inte betydelsen av att resa ut och vistas vid andra forskningsmiljöer. Min utlandsvistelse var mycket givande även om jag inte har fortsatt kontakter med några forskare från just det universitetet. Under vistelsen träffade jag forskare från andra miljöer och har vid konferenser därmed haft ett grundläggande nätverk.⁴¹

Angående verksamheten under utlandsvistelserna anger STINT att avsikten med utlandsvistelsen främst är ”att ge *erfarenheter* av utländska forskningsmiljöer och *kontakter* med utländska forskare och forskarstuderande. Det innebär bl a deltagande i kurser, seminarier, m m som ingår i värdinstitutionens reguljära forskarutbildning och forskning.....Stipendietiden skall *inte* i första hand ägnas åt fältarbete, arkivstudier eller avhandlingsskrivande.”⁴² Inget uttryckligt förbud mot fältarbete, arkivstudier eller avhandlingsskrivande under utlandsvistelsen förekommer alltså men det är inte vad den i första hand ska ägnas åt. STINT tycks ha varit något otydlig i sin information till stipendiaterna ifråga om huruvida de hade rätt att bedriva egen forskning under utlandsvistelsen. En stipendiat såg det som fullständigt självklart att egen forskning skulle ingå. Personen svarade ”Vad annars!”⁴³ på frågan Bedrev du egen forskning under utlandsvistelsen? En annan person fann tvärt om frågan märklig, ”Avtalet förbjöd mig att bedriva egen forskning. Skall jag/förväntas jag erkänna avtalsbrott, eller?”⁴⁴ Andra var mindre kategoriska men hade ändå uppfattat det som att avsikten med stipendiet var att egen forskning inte skulle ske under utlandsvistelsen. ”I STINTS instruktioner angavs väl att avhandlingsarbete inte skulle ingå men det gjorde det under min utlandsvistelse.”⁴⁵ ”Jag måste medge att jag delvis bröt mot idén med STINT-stipendiet och utnyttjade tiden till egen forskning och avhandlingsskrivande.”⁴⁶

4.1.2. Informationskällor

Andra doktorander verkar ha spelat en viktig roll som informatörer om STINT:s stipendier. 39 procent av stipendiaterna fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka från STINT genom andra doktorander. Andra viktiga informationskällor var handledare och heminstitutionen. Hela 87 procent fick kännedom om stipendiet genom någon av ovan nämnda källor och endast fem procent genom STINT:s hemsida. Detta innebär dock inte att denna inte fyller en funktion som primär informationskanal men det är en indikation på att doktorander inte söker på måfå efter

---

⁴¹ Egna kommentarer, kodnr 152, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁴² Brev till rektorerna vid respektive lärosäte, *Internationalisering av kulturvetenskaperna*, Dnr 99/39, Dnr 99/643 (99-12-17), Dnr 00/xxx (00-11-21) och Dnr 01/375 (01-10-30), STINT. För liknande formulering se även PM, Program för forskarstuderande inom kulturvetenskaperna, Dnr 99/29:10, STINT.

⁴³ Egna kommentarer, kodnr 198, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

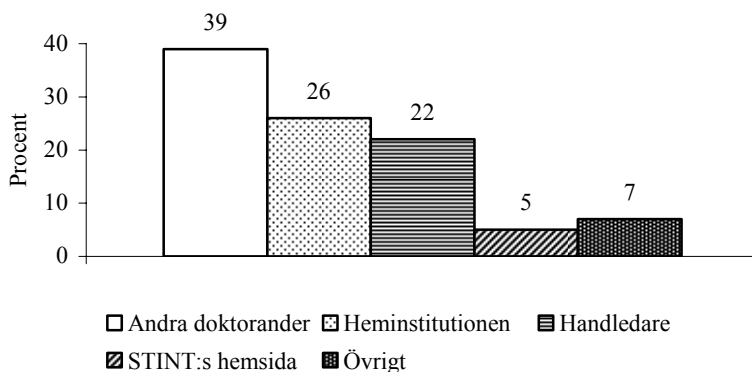
⁴⁴ Egna kommentarer, kodnr 253, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁴⁵ Egna kommentarer, kodnr 149, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁴⁶ Egna kommentarer, kodnr 169, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

stipendier på internet. För fördelningen av informationskällor för samtliga svarande se Diagram 4.2.

Diagram 4.2. Stipendiater som fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka från STINT genom olika informationskällor, i procent.

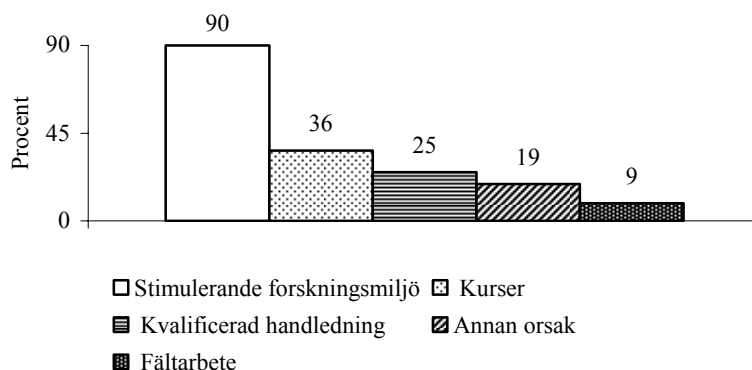
Källa. Svar på Fråga 1), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Fördelningen mellan olika informationskällor skilde sig till viss del mellan olika lärosäten. Vid Göteborgs, Linköpings och Lunds universitet var det en större andel av stipendiaterna än vid andra lärosäten som fick kännedom om stipendiet genom andra doktorander. Vid de två förstnämnda lärosätena spelade handledarna en marginell roll som informatörer. Nästan alla stipendiater från Uppsala universitet fick kännedom om stipendiet genom andra doktorander, handledare eller heminstitutionen. Vid Umeå universitet utgjorde fakulteten en relativt viktig informationskanal. Fördelning på informationskällorna mellan stipendiater från olika lärosäten redovisas i Bilaga B, Tabell B.10.

4.1.3. Varför ansökte stipendiaterna?

”För att få tillgång till en stimulerande forskningsmiljö” är det svarsalternativ som flest anger som svar på frågan varför de sökte stipendiet. Andra relativt vanligt förekommande svar är: ”För att delta i kurser” och ”För att få möjlighet till kvalificerad handledning”. De som med egna ord anger andra orsaker hänvisar oftast, med varierande ordval, till att det skulle vara till gagn för avhandlingsarbetet. Andra orsaker kan även vara sådana som relaterade till personliga förhållanden, få förbättrade språkkunskaper, förlänga doktorandtiden, få kontakter inom avhandlingsämnet och etablera forskningssamarbete. Endast några få procent av stipendiaterna anger skäl som har med knytande eller utvecklande av kontakter eller forskningssamarbete att göra. Stipendiaterna hade möjlighet att ange fler alternativ på frågan varför de ansökte om stipendiet. Den vanligaste kombinationen var: ”För att delta i kurser” och ”För att få tillgång till en stimulerande forskningsmiljö”. Se Diagram 4.3. För fördelning på olika lärosäten se Bilaga B, Tabell B.11.

Diagram 4.3. Andel stipendiater som angav olika orsaker till varför de sökte stipendiet.

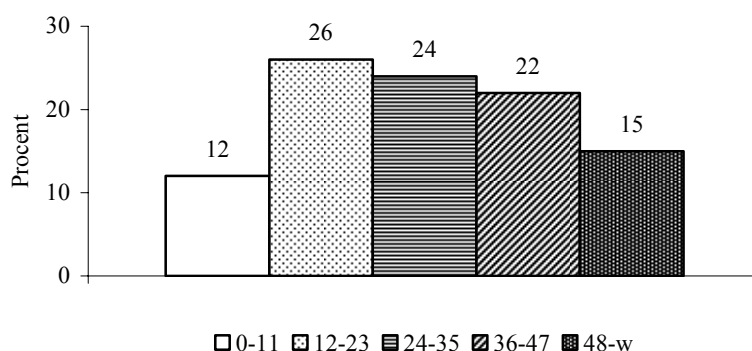
Källa. Svar på Fråga 2), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Kommentar. Varje stipendiat kunde ange flera olika alternativ till varför de sökte stipendiet.

4.1.4. När ansökte doktoranderna?

Vanligast var att doktoranderna sökte stipendiet under sitt andra till fjärde året som doktorand. Störst andel sökte under andra året men tolv procent av stipendiaterna sökte redan under sitt första doktorandår och hela 15 procent när de varit doktorander i mer än fyra år. Se Diagram 4.4. Det senare var vanligast bland stipendiater från Lunds universitet där 29 procent av stipendiaterna hade varit doktorander i mer än fyra år när de sökte stipendiet. Vid Göteborgs, Linköpings och Umeå universitet var det vanligast med ansökan tidigt under doktorandtiden. För fördelning vid olika lärosäten se Bilaga B, Tabell B.12.

Diagram 4.4. Doktorandtidens längd i antal månader före ansökningstillfället, i procent.

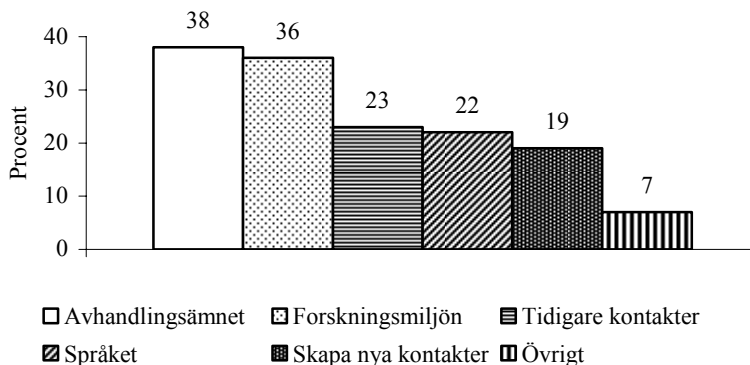
Källa. Svar på Fråga 3), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.1.5. Faktorer som var avgörande vid val av värdland

Sverige är ett litet land och kan inte vara världsledande inom alla forskningsområden. Av denna anledning kan det vara nödvändigt för doktorander att söka sig utomlands för att finna stöd och kompetens inom sitt eget avhandlingsämne eller forsknings-

område.⁴⁷ Avhandlingsämnet är den faktor som störst andel av stipendiaterna anger som svar på frågan om vilken/vilka faktorer som varit avgörande vid val av värdland. En nästan lika stor andel hänvisar till forskningsmiljön. Se Diagram 4.5.

Diagram 4.5. Faktorer avgörande för val av värdland, i procent.

Källa. Svar på Fråga 4), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Kommentar. Fler än ett svarsalternativ per stipendiat var möjligt.

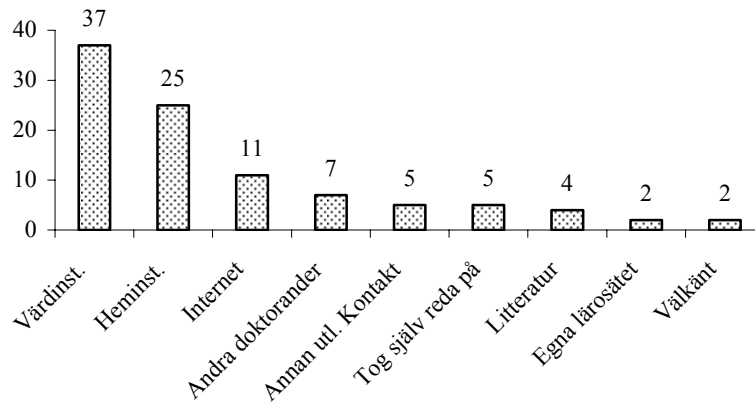
Tidigare kontakter spelade också roll (16 procent anser att egna tidigare kontakter var avgörande för val av värdland och 7 procent att heminstitutionens tidigare kontakter var avgörande). Andra valde land för att etablera kontakt med någon enskild forskare, 18 procent. Endast en procent anger att de valde land med utgångspunkten att skapa ett nytt utbyte för Sverige. Språket var avgörande för många, 22 procent. Övriga faktorer var personliga skäl, 5 procent, och intresse för landet i sig, 2 procent. För fördelning på lärosäten se Bilaga B, Tabell B.13.

4.1.6. Information om värduniversitetet

Den källa som var vanligast att stipendiaterna i första hand fick information om värduniversitetet ifrån var värdinstitutionen. Näst vanligast var att informationen kom från heminstitutionen. Därefter följde internet. Tillsammans står dessa källor för närmare tre fjärdedelar av svaren. Ett mindre antal fick i första hand information om värduniversitetet via andra doktorander, det egna lärosätet, andra utländska forskarkontakter eller litteratur. Några uppgav sig själva ha tagit reda på, ospecificerat hur, och vissa ansåg att värduniversitetet var så välkänt att de inte behövde ytterligare information. Se Diagram 4.6. För fördelning på lärosäte och inriktning se Bilaga B, Tabell B.14.

⁴⁷ Se t.ex. Egna kommentarer kodnr 8, 30 och 178, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Diagram 4.6. Källor som stipendiaterna i första hand fick information om värduniversitetet ifrån, i procent.

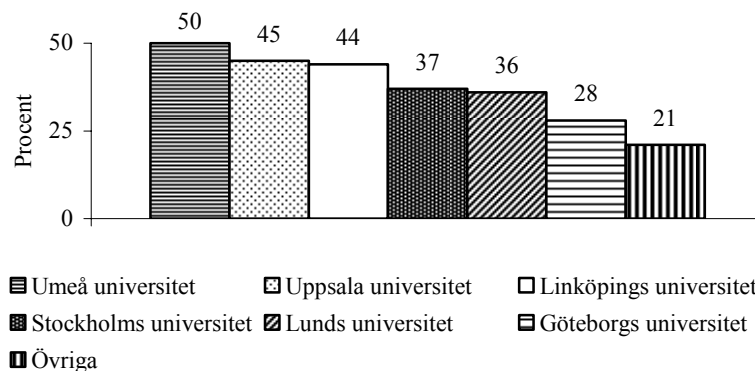
Källa. Svar på Fråga 5), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.1.7. De första kontakterna med värdinstitutionen

37 procent av stipendiaterna fick hjälp av heminstitutionen vid de första kontakterna med värdinstitutionen. Institutionerna vid Umeå universitet var aktivast i fråga om att hjälpa sina stipendiater med den första kontakten. Hälften av stipendiaterna från Umeå fick hjälp av heminstitutionen. Därefter kom institutionerna vid Uppsala och Linköpings universitet. Heminstitutionerna vid de mindre högskolorna/universitetet var minst aktiva i detta avseende. Se Diagram 4.7. För fördelning på lärosäten och inriktning se Bilaga B, Tabell B.15.

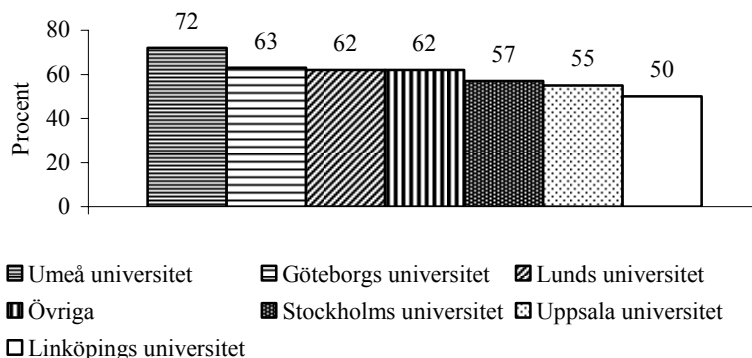
Oftast var handledaren den person vid heminstitutionen som oftast hjälpte till vid de första kontakterna med värdinstitutionerna. Handledarna vid Umeå universitet var de som var mest behjälpliga i detta avseende. Se Diagram 4.8. Stipendiater inom juridik var de som oftast fick hjälp med de första kontakterna av handledaren. För fördelning på lärosäte och inriktning se Bilaga B, Tabell B.16.

Diagram 4.7. Stipendiater som fick hjälp av sin heminstitution vid de första kontakterna med värdinstitutionerna fördelat på lärosäten, i procent.

Källa. Svar på Fråga 6), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Diagram 4.8. Handledarnas andel av dem som hjälpte stipendiater vid de första kontakterna med värdinstitutionerna fördelat på lärosäten.

Källa. Svar på Fråga 6), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.1.8. Tiden mellan utlysning och sista ansökningsdag

Nästan alla, 94 procent av stipendiaterna, ansåg att tiden mellan utlysningen av stipendiet och sista ansökningsdag var lagom lång.⁴⁸

4.2. Utlandsvistelserna

4.2.1. Utlandsvistelsernas längd

Hela 85 procent av de utlandsvistelser som finansierades med STINT:s stipendier var 4–6 månader långa. Tretton procent av vistelserna var längre än sex månader och en procent var kortare än fyra månader. Stipendiaterna från Stockholms universitet stod för störst andel längre vistelser, 32 procent av dem var utomlands i mer än sex månader. Se Bilaga B, Tabell B.17.

Stipendiaterna ansåg i allmänhet att kravet på minst fyra månaders utlandsvistelse var lagom långt. Tio procent tyckte dock att det var för kort och fyra procent att det var för långt.⁴⁹

4.2.2. Finansiering av kompletterande utlandsvistelser

Närmare 30 procent av stipendiaterna kombinerade den STINT finansierade vistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt. Vanligast var detta förfarande bland stipendiater från Göteborgs universitet. Se Diagram 4.9. Fördelat på de olika inriktningarna var det vanligast inom humaniora. Se Bilaga B, Tabell B.18.

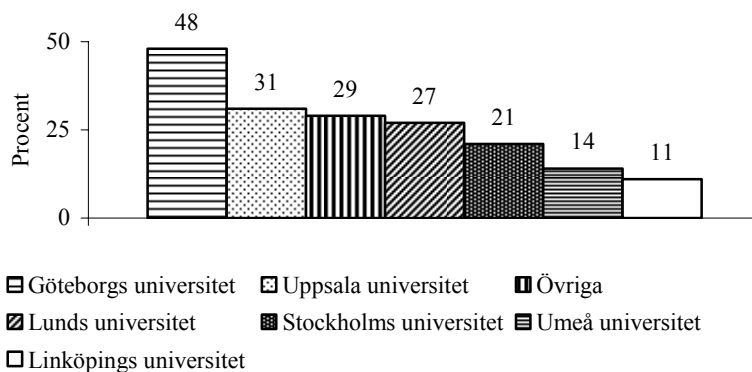
Vanligast var att den kompletterande vistelsen finansierades genom andra stipendier och näst vanligast med lön. Därefter följer egna sparade medel och lön kombinerat med andra stipendier. Andra mindre vanliga finansieringsformer var att bli

⁴⁸ Svar på Fråga 13), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁴⁹ Svar på Fråga 18), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

försörjd av anhörig, föräldrapenning och utbildningsbidrag. Olika kombinationer av nämnda finansieringsformer förekom. Se Bilaga B, Tabell B.19.

Diagram 4.9. Stipendiater som kombinerade den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt, i procent.

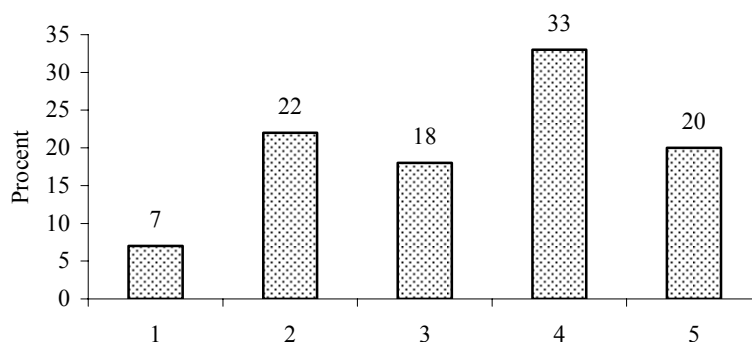

Källa. Svar på Fråga 17), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.2.3. Levnadsomkostnaderna

Stipendierna ska ge goda ekonomiska villkor för stipendiater att tillbringa en termin (minst fyra månader) vid ett utländskt lärosäte eller forskningsinstitut. För två tredjedelar av stipendiaterna överensstämde kostnaderna för boende och andra levnadsomkostnader med vad de hade förväntat sig.⁵⁰ För lite drygt hälften av stipendiaterna täckte stipendiet kostnaderna väl. För 18 procent räckte stipendiet precis och för 29 procent täckte det inte kostnaderna. Se Diagram 4.10.

Diagram 4.10. Stipendiaternas betyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen, betyg 1–5 (3 = godkänt), i procent.

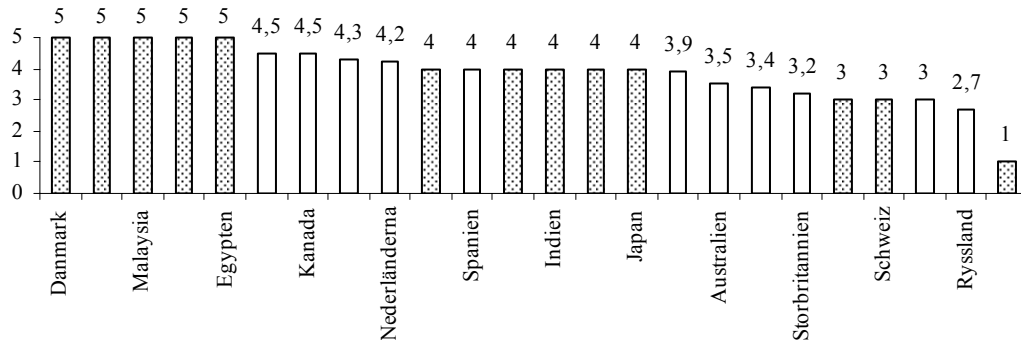
Källa. Svar på Fråga 23), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁵⁰ Svar på Fråga 22), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Medelbetyget för hur väl stipendiet täckte levnadskostnaderna är 3,4. Kvinnor hade något lättare än män att få stipendierna att räcka till. Beträffande inriktning hade stipendiater inom samhällsvetenskapliga ämnen svårast att få stipendierna att räcka till. Fördelat på lärosäten är stipendiaterna från Lunds universitet minst nöjda med stipendiernas förmåga att täcka kostnaderna för utlandsvistelsen. Skillnaderna i medelbetyg mellan stipendiater av olika kön, med olika inriktning och vid olika lärosäten är relativt liten. Det skiljer sig dock relativt mycket inom respektive grupp hur väl stipendiet täckte kostnaderna. Se Bilaga B, Tabellerna B.20. och B.21.

Hur väl stipendierna täckte kostnaderna under utlandsvistelsen beror mycket på valet av värdland. Kostnaderna skiljer sig mellan olika länder och världsdelar. Nordamerika och Oceanien är de världsdelar där stipendiaterna hade svårast att få stipendierna att räcka till. Se Bilaga B, Tabell B.22. I de länder som flest reste till, Storbritannien och USA, var levnadskostnaderna jämförelsevis höga. Se Diagram 4.11. Flera stipendiater kommenterar de höga levnadsomkostnaderna i USA.⁵¹

Diagram 4.11. Stipendiernas (medel)betyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen i olika länder.

Källa. Svar på Fråga 23), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Förklaring: ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

4.2.4. Boendet

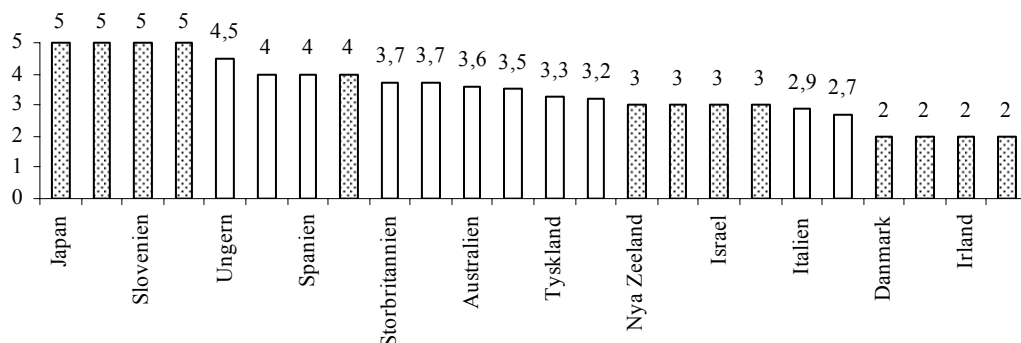
Merparten av stipendiaterna ordnade själva sitt boende under utlandsvistelsen, men 14 procent fick hjälp av värdinstitutionen med detta.⁵² Medelbetyget på boendet under utlandsvistelsen är 3,5. Skillnaden mellan olika länder är stor. Se Diagram 4.12. Stipendiater som förlade sin utlandsvistelse till Danmark, Norge, Irland och Malaysia har gett ett lågt betyg åt boendet (2). I föregående avsnitt har vi dock sett att stipendierna väl täckte kostnaderna i dessa länder. Det kan därför ha varit möjligt att ordna ett bättre boende om stipendiaterna hade prioriterat detta.

⁵¹ Egna kommentarer, kodnr 22, kodnr 110, kodnr 251, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁵² Svar på Fråga 19), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Diagram 4.12. Stipendiaternas (medel)betyg på boendet i olika länder.

Källa. Svar på Fråga 20), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

Skillnaden mellan könen är relativt liten, men kvinnornas medelbetyg på boendet är något högre än männens. Fördelat på lärosäten har stipendiater från Uppsala universitet avgett det högsta medelbetyget. Standardavvikelsen är jämförelsevis stor. Somliga är missnöjda med boendet medan andra är mycket nöjda. I fråga om inriktning är standaravvikelsen störst inom humaniora och då särskilt bland männen. Skillnaden i medelbetyg mellan olika världsdelar är liten. Inom några länder är betyget på boendet starkt varierande. Detta gäller särskilt Storbritannien. Se Bilaga B, Tabellerna B.23. – B.25.

4.2.5. Medföljande

Närmare 30 procent av stipendiaterna hade någon medföljande familjemedlem under utlandsvistelsen. En lika stor andel hade en vuxen medföljande familjemedlem. 14 procent av stipendiaterna hade medföljande barn. Sju procent hade med sig ett barn, sex procent två barn och en procent tre barn. Stipendiaterna från Linköpings universitet var de där störst andel hade medföljande familjemedlemmar, 44 procent. Ingen av dem hade dock något barn med sig under utlandsvistelsen. Stipendiater från Lunds universitet var de som i störst utsträckning hade medföljande barn, 25 procent. Bland stipendiater från Uppsala universitet var det minst vanligt att familjemedlemmar följde med under utlandsvistelsen. Se Bilaga B, Tabell B.26.

En stipendiat ser det som ett plus att familjen kunde följa med under halva vistelsen,⁵³ och en annan att det också för familjen var en ”positiv upplevelse full av nya erfarenheter.”⁵⁴ Andra berättar om praktiska och ekonomiska svårigheter med att kombinera utlandsvistelsen med familj och kommer med förslag som skulle kunna underlätta för kommande stipendiater.⁵⁵ De förslag som framförs är möjligheten att

⁵³ Egna kommentarer, kodnr 4, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁵⁴ Egna kommentarer, kodnr 131, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁵⁵ Egna kommentarer, kodnr 134, kodnr 171, kodnr 202, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

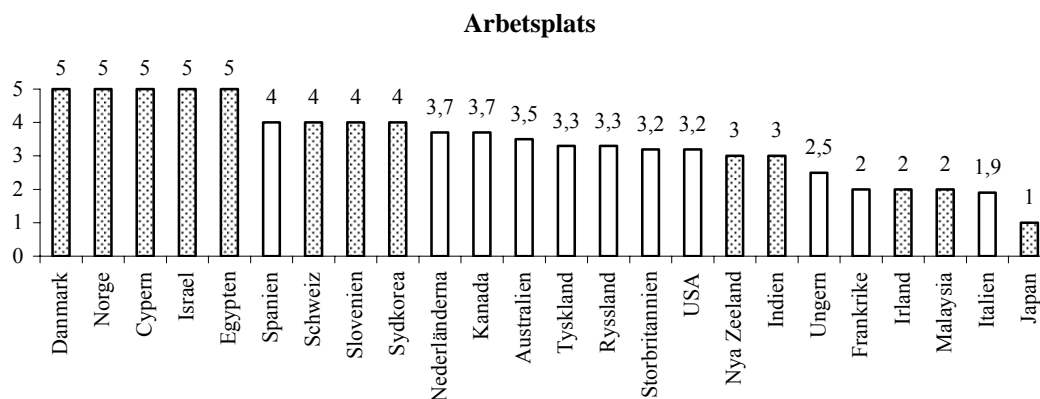
kunna söka extra medel för medföljande och möjlighet att dela upp utlandsvistelsen på flera kortare perioder alternativt att kunna söka stipendium för en kortare tidsperiod.

4.2.6. Arbetsförhållanden under utlandsvistelsen

Arbetsförhållandena och tillgången till olika faciliteter varierade mycket såväl mellan som inom olika länder.⁵⁶ Tillgången till bibliotek är det som stipendiaterna ger högst betyg i medeltal. Lägst betyg ger de tillgången till dator och telefon. Tillgång till internet och e-post var dock relativt god. Några stipendiater uppger att de hade med egen dator och åtminstone en stipendiat hade fått stipendium även för detta ändamål.⁵⁷ För medelbetyg på tillgången till olika faciliteter i olika länder se Figur 4.2. För medelbetyg på variablerna sammanslaget se Diagram 4.13. För medelbetyg antal svar och standardavvikelse fördelat på lärosäte, kön, inriktning, länder och världsdelar se Bilaga B, Tabellerna B.27 – B.29.

En del stipendiater verkar ha fäst liten betydelse vid tillgången till olika faciliteter. En kommentar är ”Hur man bor har tillgång till telefon etc tycker jag är helt o-relevant. Jag åkte för att lära mig något nytt och det gjorde jag i högsta grad.”⁵⁸ När det gäller att knyta kontakter torde det vara en fördel om stipendiaterna har en arbetsplats där de träffar kollegor. Några lade stor vikt vid detta. En kommentar är ”Jag fick ingen tillgång till arbetsplats och hade därför ingen naturlig, fysisk plats på institutet. Detta upplevde jag som extremt negativt.”⁵⁹ Andra lade liten vikt vid detta. ”Då det gäller fråga 24 så ordnade jag allt själv och jobbade hemma...och var väldigt nöjd med det (Doktorander har ingen arbetsplats på universitetet i Québec).”⁶⁰

Figur 4.2. Stipendiaternas (medel)betyg på tillgången till olika faciliteter i skilda länder.

Fortsättning följande sida

⁵⁶ Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

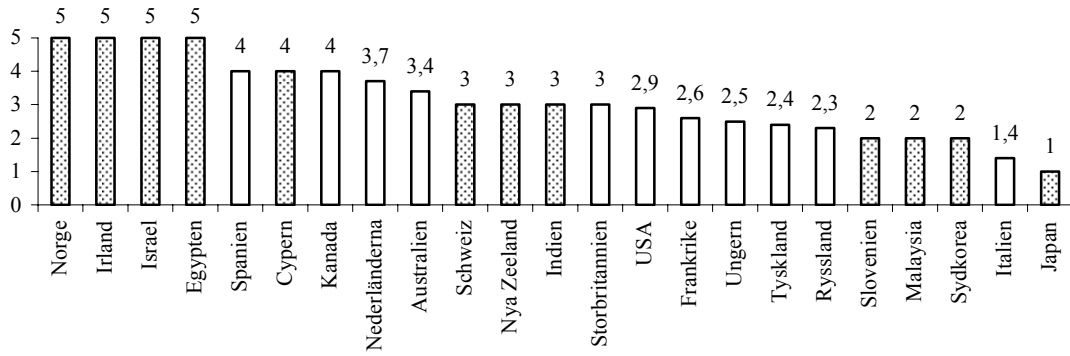
⁵⁷ Egna kommentarer, kodnr 6, 127, 165, 211 och 250, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁵⁸ Egna kommentarer, kodnr 22, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

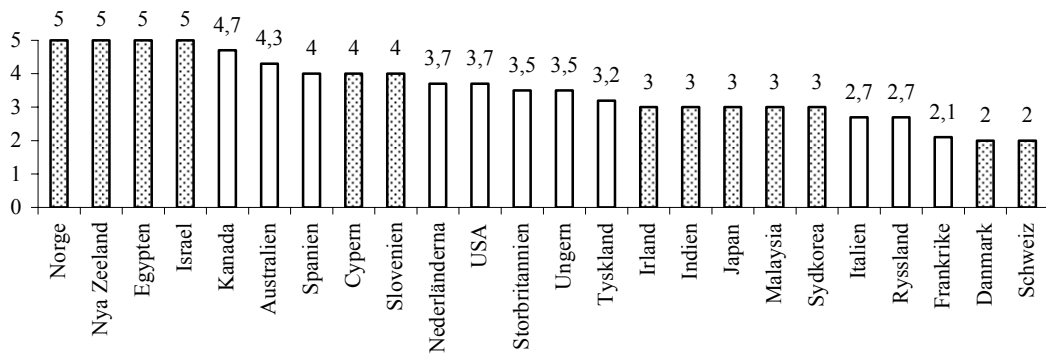
⁵⁹ Egna kommentarer, kodnr 217, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶⁰ Egna kommentarer, kodnr 165, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

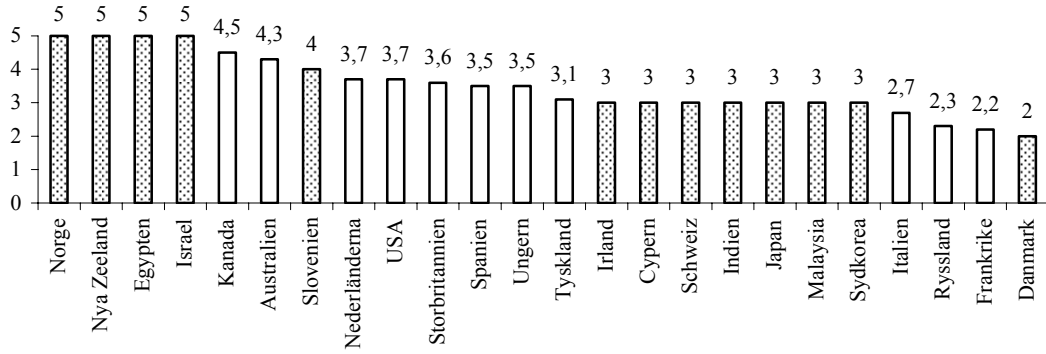
Dator

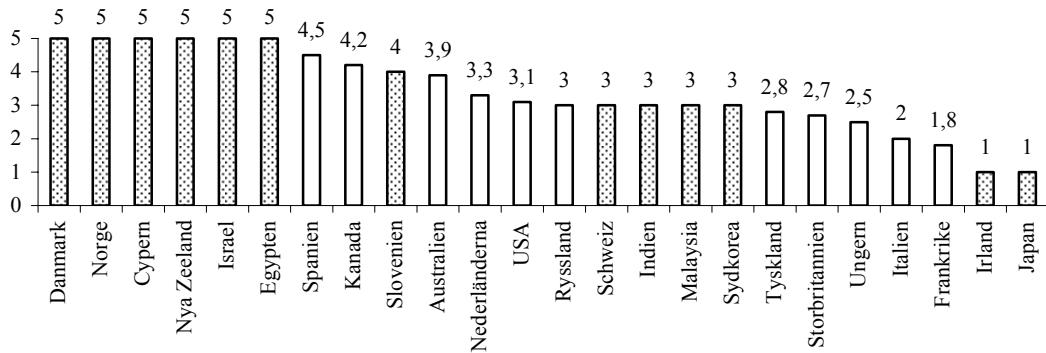
Internet

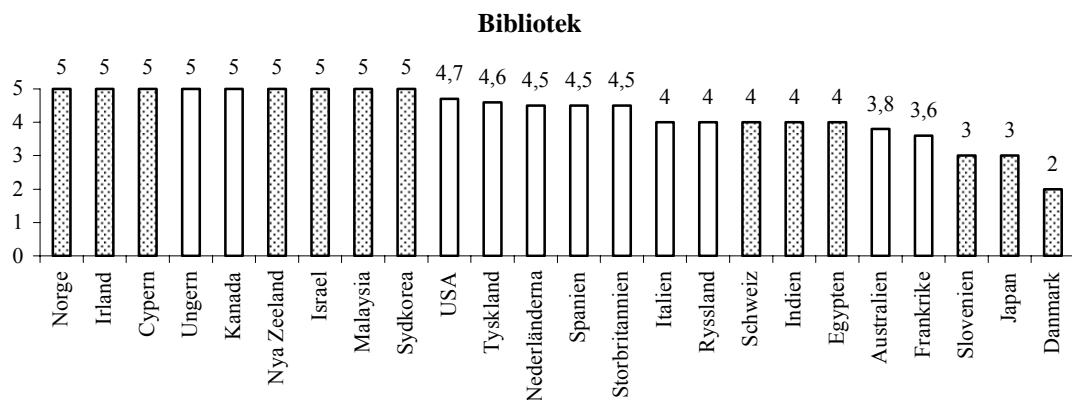
E-post

Telefon

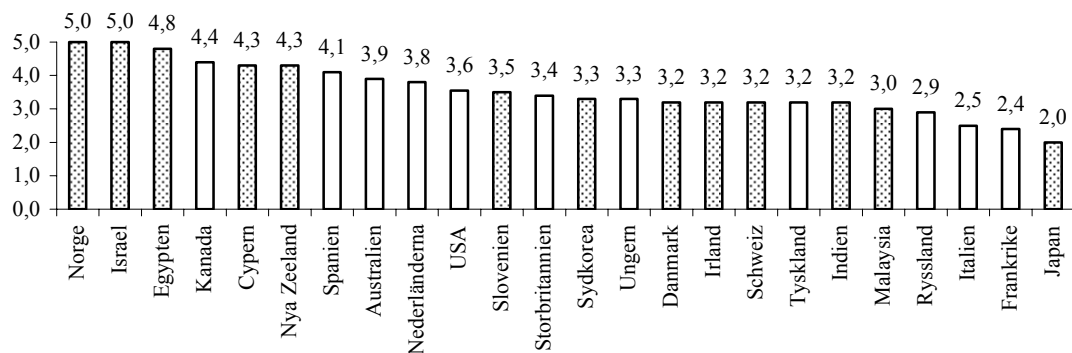
Fortsättning följande sida

Källa. Svar på Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

Diagram 4.13. Det sammanslagna medelbetyget på tillgången till olika faciliteter i skilda länder.

Källa. Svar på Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

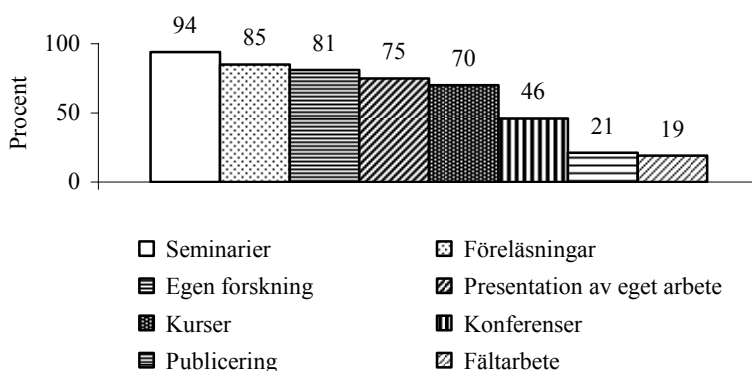
Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

4.2.7. Vad gjorde stipendiaterna under utlandsvistelsen?

Nästan alla stipendiater deltog vid seminarier under sin utlandsvistelse. Alla från Uppsala universitet gjorde detta. Minst andel stipendiater som deltog vid seminarier hade Umeå universitet. Den näst vanligaste sysselsättningen var att bevista föreläsningar. Flitigast med att besöka föreläsningar var stipendiater från Linköpings universitet. Alla gjorde detta. Stipendiater från Uppsala universitet var de som i minst utsträckning bevistade föreläsningar. En nästan lika stor andel som gick på föreläsningar bedrev egen forskning under utlandsvistelsen. Störst andel stipendiater som gjorde detta kom från Umeå universitet. Stipendiater från Göteborgs universitet bedrev

minst egen forskning. Tre fjärdedelar presenterade egna arbeten under utlandsvistelsen. Skillnaden var stor mellan stipendiater från olika lärosäten. Alla stipendiater från Linköpings universitet presenterade något eget arbete men endast drygt hälften av stipendiaterna från Göteborgs universitet. I kurser deltog 70 procent av stipendiaterna. Stipendiater från Stockholms universitet gjorde detta i mindre utsträckning än andra. Publicering av egna arbeten och fältarbete är de alternativ som minst andel uppger sig ha ägnat utlandsvistelsens åt. För andel stipendiater som deltog i olika aktiviteter se Diagram 4.14. För fördelning vid olika lärosäten se Bilaga B, Tabell B.30.

Diagram 4.14. Stipendiater som deltog i olika aktiviteter under utlandsvistelsen, i procent.

Källa. Svar på Fråga 25–27), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Kommentar. Varje stipendiat har haft möjlighet att ange fler än ett alternativ.

Seminarier och kurser är de aktiviteter som STINT uttryckligen nämner som önskvärdt att stipendiaterna deltar vid under utlandsvistelsen. Nästan alla stipendiater deltog också i seminarieverksamhet. En mindre andel deltog vid kurser. Detta har sannolikt delvis att göra med att stipendiaterna ofta varit ”gäster” vid värdinstitutionen och inte formellt inskrivna på kurser.⁶¹ Ett deltagande i de reguljära kurserna medför i vissa länder att höga terminsavgifter måste betalas. Det torde vara svårt att få stipendiet att räcka både till dessa och till levnadsomkostnaderna.

Presentationer av det egna arbetet och konferensdeltagande torde vara ypperliga tillfällen att knyta kontakter. En relativt stor andel av stipendiaterna presenterade sitt eget arbete och närmare hälften av dem deltog vid konferenser.

4.2.8.Handledning under utlandsvistelsen

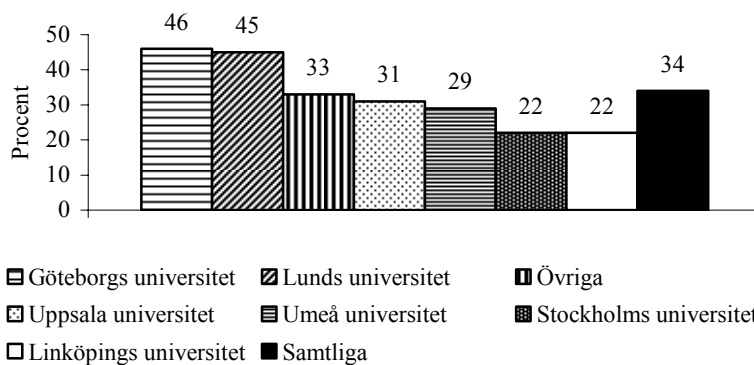
En tredjedel av stipendiaterna saknade handledning under sin utlandsvistelse. Se Diagram 4.15. En stipendiat förklarar sina uteblivna bestående kontakter med värduniversitetet med att ”min kontaktperson som väl hade kunnat funka som handledare, hastigt och lustigt åkte på sabbatical innan jag kom. Ingen hade ’ansvar’ för mig.”⁶² Göteborgs och Lunds universitet var sämst på att erbjuda handledning under deras doktoranders utlands-

⁶¹ Se t ex egna kommentarer, kodnr 182, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶² Egna kommentarer, kodnr 110, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

vistelser. Stockholms och Linköpings universitet hade störst andel doktorander som fick handledning under utlandsvistelsen. Se Diagram 4.15.

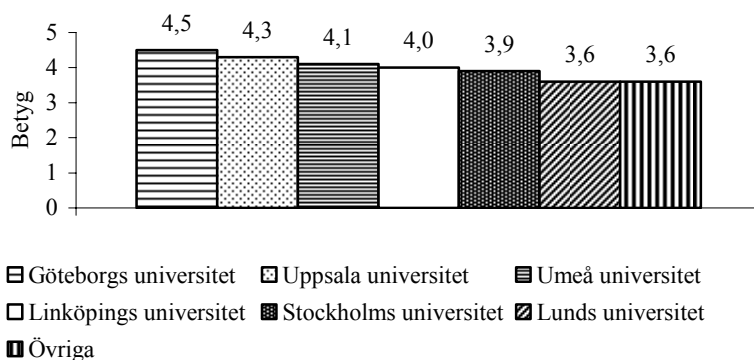
Diagram 4.15. Stipendiater som saknade handledning under utlandsvistelsen fördelat på lärosäte, i procent.

Källa. Svar på Fråga 28), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

De stipendiater som fick handledning under utlandsvistelsen ger ett relativt högt medelbetyg åt denna (4). Stipendiater från Göteborgs universitet var mest nöjda. Minst nöjda var stipendiater från Lunds universitet och de mindre lärosätena (övriga). Se Diagram 4.16. För antal stipendiater vid olika lärosäten som gav olika betyg se Bilaga B, Tabell B.31.

Diagram 4.16. Stipendiaternas medelbetyg på handledningen under utlandsvistelserna.

Källa. Svar på Fråga 28), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.2.9. Vetenskaplig miljö, sociala relationer i arbetet och umgänge på fritiden

”Inte enbart hållfasta internationella kontakter är bestående värden med STINT-stipendierna utan även den kännedom man får om en annan akademisk miljö⁶³, konstaterar en stipendiat. En annan menar att stipendierna utgör ett utmärkt ”komplement

⁶³ Egna kommentarer, kodnr 30, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

som gör universitetsvärlden i positiv mening kosmopolitisk, mer generös, pluralistisk och större! STINT-stipendiet var det bästa som har hänt mig under hela min utbildning! Det var en forskningsmiljö som gav fantastiskt mycket som jag aldrig kunde ha inhämtat vid Uppsala universitet (sannolikt inte i Sverige) inom mitt fält. Nu är detta något jag har daglig nytta av vid de platser där jag arbetar”.⁶⁴ Stipendiaterna är generellt mycket nöjda med den vetenskapliga miljön som de kom i kontakt med under sina utlandsvistelser. Medelbetyget från samtliga stipendiater är 4,1. Skillnaderna mellan stipendiater från olika inriktningar är relativt liten. Se Bilaga B, Tabell B.32. Skillnaden mellan olika lärosäten är något större. Se Bilaga B, Tabell B.33. Störst skillnad är det mellan olika världländer och världsdelar. Se Bilaga B, Tabell B.34.

Beträffande världsdelar ger stipendiater som reste till Asien lägst medelbetyg på den vetenskapliga miljön. Inom Asien reste endast en stipendiat till vardera landet. Högst betyg ger stipendiaten som reste till Israel och lägst betyg den som reste till Japan. Japan är det enda landet som får underkänt på den vetenskapliga miljön. Högst medelbetyg på den vetenskapliga miljön ger de som reste till Nordamerika. Inom Nordamerika fick Kanada högst betyg. Europa och Oceanien får samma medelbetyg. När Europa delas in i mindre områden; Norden, EU 15-länder och övriga Europa visar det sig att övriga Europa har lägst medelbetyg. Bland världländer i Europa får den vetenskapliga miljön på Irland och i Slovenien lägst betyg. Högst betyg får Cypern. För (medel)betyg på den vetenskapliga miljön i olika länder se Figur 4.3.

Stipendiaterna var mindre nöjda med de sociala relationerna i arbetet än med den vetenskapliga miljön. Medelbetyg för samtliga är 3,5. ”Vistelsen var en succé vetenskapligt men en katastrof socialt. Man blir väldigt ensam om man åker själv och det inte finns någon kultur av internationellt utbyte dit man åker”⁶⁵, menar en stipendiat. En annan stipendiat säger sig vara

väldigt ambivalent när jag tänker på min vistelse (vid EUI i Florens, Italien). Den vetenskapliga miljön och tillgången till spännande, världsledande forskare och samtal med dessa var mycket bra. Eftersom jag redan hade några få sociala kontakter på studieorten, hade jag lättare att introduceras i nya sammanhang, men hade jag inte haft det, hade det varit svårt.⁶⁶

Skillnaderna mellan olika lärosäten och inriktningar är relativt små och detta gäller också olika världsdelar. Se Bilaga B, Tabellerna B.32. – B.34. Variationen mellan olika länder är större. Bland de världländer som fler än en stipendiat reste till får Nederländerna, Kanada och Australien högst medelbetyg på de sociala relationerna i arbetet. Lägst medelbetyg får Ryssland och Frankrike. Se Figur 4.3.

Även om det inte i första hand är i syfte att ha ett trevligt umgänge på fritiden som doktorandernas utlandsvistelse sker så kan man anta att umgänget på fritiden till viss del påverkar hur bestående de nya kontakterna blir och det torde också påverka helhetsintrycket av vistelsen. Medelbetyget för umgänget på fritiden är 3,4 och skillnaderna är små mellan stipendiater från olika lärosäten och inriktningar. Se Bilaga B, Tabellerna B.32. och B.33. Det är inte heller någon större skillnad mellan olika världsdelar. Asien är den världsdel där medelbetyget på umgänget på fritiden är

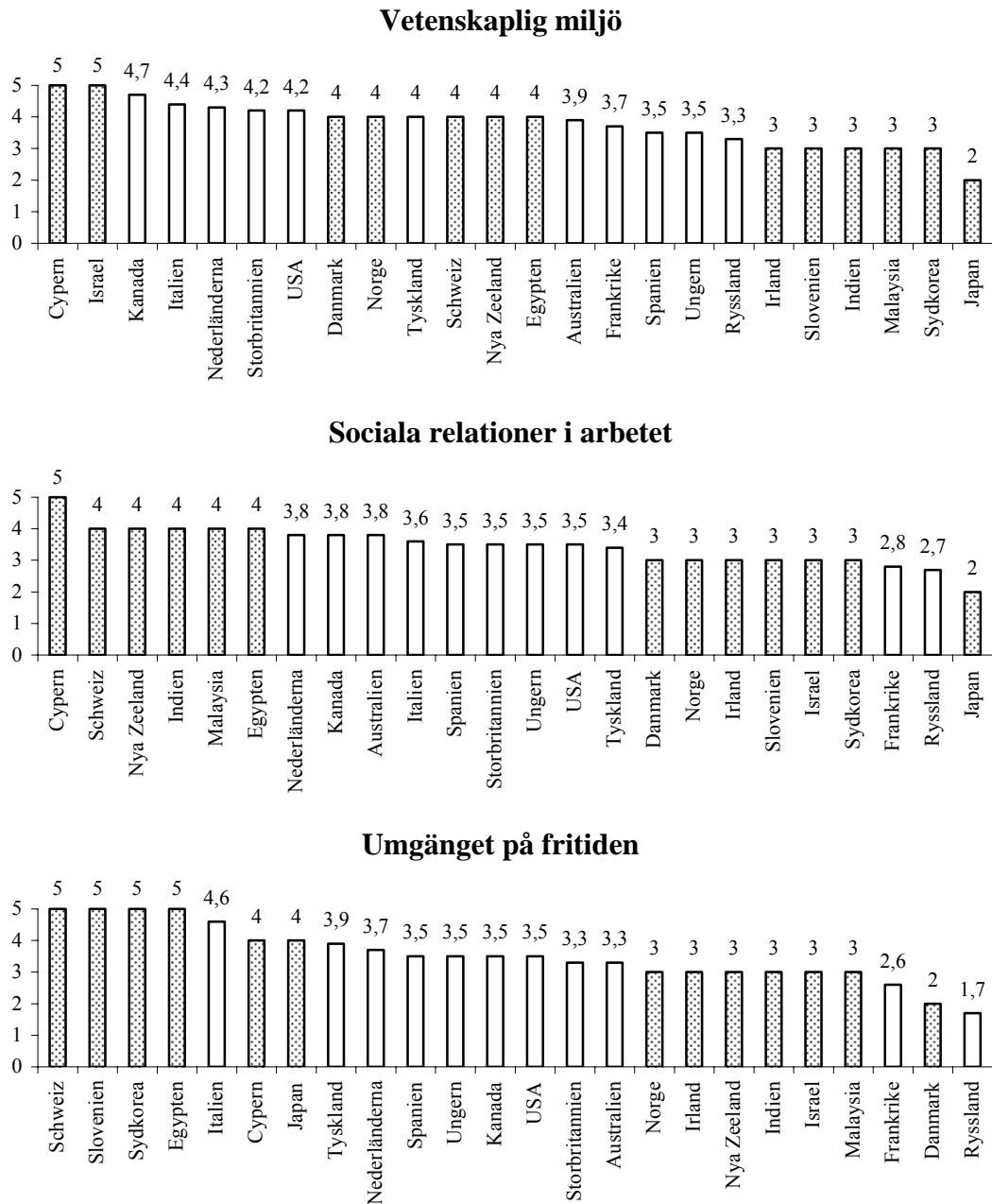
⁶⁴ Egna kommentarer, kodnr 122, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶⁵ Egna kommentarer, kodnr 178, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶⁶ Egna kommentarer, kodnr 217, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

högst. Lägst medelbetyg har Oceanien. Se Bilaga B, Tabell B.34. Variationen mellan länder är dock stor. Bland de länder dit fler än en stipendiat reste har Ryssland det i särklass lägsta medelbetyget, 1,7, följt av Frankrike med 2,6. Italien utmärker sig åt andra hållet med hela 4,6 i medelbetyg. Se Figur 4.3.

Figur 4.3. (Medel)betyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet och på umgänget på fritiden i olika länder.

Källa. Svar på Fråga 29a)-c), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

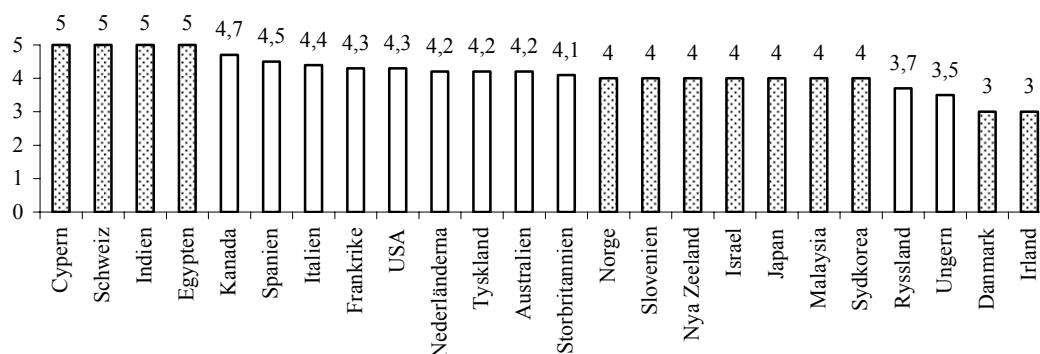
Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

4.2.10. Helhetsintrycket av utlandsvistelsen

Stipendiaterna är generellt mycket nöjda med utlandsvistelsen i sin helhet. Se Diagram 4.17. Medelbetyget på frågan ”Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet?” är 4,2. Endast två procent av stipendiaterna gav vistelsen ett sammanfattande betyg under tre. Skillnaderna mellan stipendiater från olika lärosäten och med olika inriktning och stipendiater som reste till olika världsdelar är små. Se Bilaga B, Tabellerna B.32. – B.34. Bland de länder som fler än en stipendiat reste till är Kanada det land som har det högsta medelbetyget på helhetsintrycket av vistelsen.

Diagram 4.17. Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet? (Medel)betyg fördelat på olika världländer.

Källa. Svar på Fråga 30), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

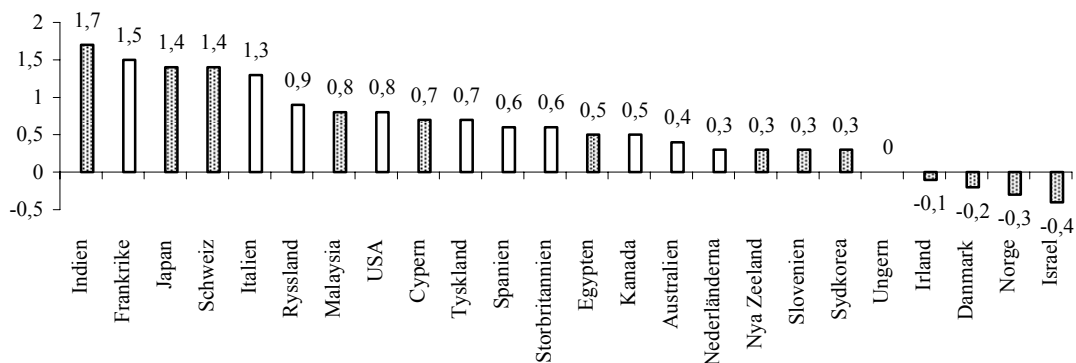
Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

I Diagram 4.18. framgår att stipendiaterna för de flesta av länderna ger ett högre betyg på utlandsvistelsen i sin helhet än medelbetyget för elva sammanslagna variabler. Detta antyder att förväntningar spelar roll för helhetsintrycket och att stipendiaterna lägger olika stor vikt vid olika variabler samt även att variabler som inte rymts i enkätens frågeställningar spelar roll för helhetsintrycket. Avvikelsen mellan det av stipendiaten angivna helhetsintrycket och medelbetyget för de elva sammanslagna variablerna var störst beträffande Indien. Även För Frankrike, Japan, Schweiz och Italien är betyget på utlandsvistelsen i sin helhet väsentligt högre än det sammanslagna medelbetyget för elva variabler. För några länder, Israel, Norge, Danmark och Irland, är betyget på helhetsintrycket något lägre än medelbetyget för de elva sammanslagna variablerna.

Samvariationen mellan betyget på helhetsintrycket och enskilda variabler är störst mellan helhetsbedömningen och den vetenskapliga miljön under utlandsvistelsen. En dryg tredjedel av variationerna i helhetsbedömningen av utlandsvistelsen motsvaras av variationer i betyget på den vetenskapliga miljön. Därefter följer de sociala relationerna i arbetet med en knapp tredjedel samvariation med betyget på helheten. Därpå följer samvariationen mellan helhetsintrycket och betyget på umgänget på fritiden. Samvariationen mellan helhetsintrycket och betyget på tillgången till olika faciliteter är avsevärt svagare och sambandet mellan helhetsintrycket och betyget på stipendiats förmåga att täcka kostnaderna för utlandsvistelsen är inte signifikant. Stipendiaternas

betyg på den vetenskapliga miljön, sociala relationer i arbetet, umgänget på fritiden och tillgången till bibliotek ”förklarar” tillsammans hälften av variationerna i stipendiaternas betyg på vistelsen i sin helhet.

Diagram 4.18. Avvikelse mellan stipendiaternas svar på frågan Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet? och ett sammanslaget medelbetyg för elva variabler*.

* De elva variablerna är betyg på boendet, hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen, tillgången till arbetsplats, dator, Internet, e-post, telefon och bibliotek, den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna på arbetsplatsen och umgänget på fritiden.

Förklaring: Ofyllda staplar markerar länder där fler än en stipendiat tillbringat sin utlandsvistelse. Prickiga staplar markerar länder där endast en stipendiat vistats. För de sistnämnda är det därför inte ett medelbetyg som redovisas utan betyget från den stipendiat som varit i landet i fråga.

4.3. Effekter av utlandsvistelsen

4.3.1. Internationella kontakter

Förutom att ge erfarenhet av utländsk forskningsmiljö är STINT:s syfte att stipendierna ska bidra till bestående utländska forskningskontakter. Hela 86 procent av stipendiaterna uppger sig ha fått en bestående utveckling av sina internationella kontakter.⁶⁷ 43 procent av stipendiaterna anser att stipendiet också bidrog till utvecklade internationella kontakter för deras heminstitutioner.⁶⁸ De nya forskningskontakterna har bl a öppnat dörrar till nya forskningsmiljöer på andra platser och vid andra universitet.⁶⁹ De har lett till spridningseffekter på så vis att andra från samma institution reste till värdinstitutionen och till framtida samproduktioner i forskningen.⁷⁰ Personer från värdinstitutionerna har också blivit inbjudna som gästföreläsare.⁷¹ Drygt hälften av stipendiaterna anser att stipendiet bidrog till att de har

⁶⁷ Svar på Fråga 31a), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶⁸ Svar på Fråga 31b), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁶⁹ Egna kommentarer, kodnr 4, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷⁰ Egna kommentarer, kodnr 204, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷¹ Egna kommentarer, kodnr 233 och 177, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

publicerat sig internationellt.⁷² Detta har varit möjligt då vistelsen bidragit till förbättrade kunskaper i engelska.⁷³

4.3.2. Påverkan på de fortsatta forskarstudierna

En tidigare utredning som studerat effekter av postdoc-stipendier (STINT:s och andra finansiärers) noterade tre olika kategorier av effekter, kompetens-, kommunikations- och personliga effekter. Med kompetenseffekter avses de framsteg stipendiaten gör under utlandsvistelsen i form av tillägnandet av nya metoder eller tekniker, nyorientering i fråga om forskningsinriktning och fördjupning av den kunskap som stipendiaten hade före utresan. Med kommunikationseffekter menas andra typer av vetenskapligt relevanta fördelar än de rena sakkunskaperna som hänger samman med utlandsvistelsen såsom t ex etablerandet av internationella kontakter, deltagande i internationellt forskningssamarbete och tillägnandet av andra akademiska traditioner av forskning, undervisning och informationsutbyte. De personliga effekterna handlar om sådant som att utlandsvistelsen leder till en större personlig mognad, ökad självständighet, ökat självförtroende och bättre social kompetens.⁷⁴ Dessa olika typer av effekter är även tydliga avseende doktoranders utlandsvistelser.

Så gott som alla stipendiater anser att deras fortsatta forskarstudier påverkades av utlandsvistelsen.⁷⁵ Hur utlandsvistelsen påverkade har doktoranderna svarat på med egna ord. En sammanfattning av de olika effekter som stipendiaterna nämner presenteras i Tabell 4.1.

Tabell 4.1. *Utlandsvistelsens effekter på fortsatta forskarstudierna.*

Kompetenseffekter		Kommunikationseffekter		Personliga effekter	
	Antal		Antal		Antal
Teori	20	Kontakter	39	Allmänt positivt	63
Forskningsinriktning	19	Inställning till Sverige	4	Ökat självförtroende	9
Ämneskunskaper	14			Fick extra tid	2
Material	13			Blev sjuk	1
Språket	13				
Metod	8				
Avhandlingens struktur	4				
Forskningsläge	4				
Summa	95		43		75

Källa. Svar på Fråga 32), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Flest anser att utlandsvistelsen påverkade genom att de tillfördes kunskaper som påverkade det fortsatta avhandlingsskrivandet på olika sätt. Denna typ av effekter har i Tabell 4.1. placerats under rubriken kompetenseffekter. En stipendiat menar att hela avhandlingen bygger på den nya ”input” som tillfördes under vistelsen i USA och att

⁷² Svar på Fråga 31c), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷³ Egna kommentarer, kodnr 13 och 104, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷⁴ Melin, Göran, *Effekter av postdoktorala utlandsvistelser*, Working paper 2003:29, Institutet för studier av utbildning och forskning (SISTER), s. 10.

⁷⁵ Svar på Fråga 32), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

denna nu kombineras med svensk forskningstradition.⁷⁶ Det är också mycket vanligt att stipendiaterna i allmänna ordalag beskriver en positiv inverkan på de fortsatta forskarstudierna. Andra nämner att deras självförtroende ökade. Denna typ av svar har i Tabell 4.1. betecknats som personliga effekter. I ett fall var effekterna på det personliga planet negativa då stipendiaten blev sjuk under utlandsvistelsen. Utlandsvistelserna medförde också kommunikationseffekter och relativt många menar att de kontakter de fick under utlandsvistelsen påverkade deras fortsatta forskarutbildning. I några fall förändrades stipendiernas inställning till Sverige, för hälften i positiv riktning och hälften i negativ. Flera påpekar i egna kommentarer att stipendiet varit avgörande för möjligheten till postdoc-vistelser och andra resestipendier.⁷⁷ Fler postdoc-stipendier inom humaniora efterlyses och fler kortare stipendium, eller att medföljande-stöd utvecklas, så att familjesituationen medger sökande av postdoc-stipendium.⁷⁸

4.3.3. Finansiering vid tidpunkten för utlandsvistelsen

Hur stipendierna var finansierade vid tidpunkten för utlandsvistelsen varierade mellan olika lärosäten men i medeltal var 72 procent av stipendierna anställda som doktorander. Näst vanligast finansieringsform var stipendier. Övriga finansieringsformer var utbildningsbidrag, studiemedel, lön från annan anställning, andra bidrag, egna besparingar och anhörigförsörjning. Se Tabell 4.2.

Tabell 4.2. Stipendiaterna inom respektive finansieringsform vid tidpunkten för utlandsvistelsen fördelat på lärosäte, i procent.

Lärosäte	Procent inom respektive finansieringsform								Summa
	Lön doktorand-tjänst	Utbildningsbidrag	Stipendier	Studiemedel	Lön annat arbete	Andra bidrag	Egna besparingar	Anhörigförsörjd	
Göteborgs universitet	64	7	21	4	0	4	0	0	100
Linköpings universitet	89	11	0	0	0	0	0	0	100
Lunds universitet	80	2	11	2	2	0	2	0	99
Stockholms universitet	58	5	18	3	11	5	0	0	100
Umeå universitet	64		7	7	21	0	0	0	99
Uppsala universitet	74	2	9	4	2	4	2	2	99
Övriga	75	8	8	4	4	0	0	0	99
Medel	72	6	11	3	6	2	1	0	100

Källa. Svar på Fråga 35), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Ett av de villkor som STINT ställt upp för doktorandstipendierna är att den tid som sökanden kan inneha doktorand-tjänst eller motsvarande inte under några omständigheter får kortas om stipendium erhålles.⁷⁹ I de allra flesta fall blev det också i praktiken så men två procent av doktoranderna uppger att den tid som de erhöll lön/utbildningsbidrag/stipendier förkortades på grund av att de hade utnyttjat det sti-

⁷⁶ Egna kommentarer, kodnr 22, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷⁷ Egna kommentarer, kodnr 13, 43, 55, 125 och 192, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷⁸ Egna kommentarer, kodnr 55 och 122, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁷⁹ *Internationalisering av kulturvetenskaperna*, Dnr 99/39, Bilaga Program för forskarstudier inom kulturvetenskaperna, STINT.

pendium som de blivit beviljade av STINT.⁸⁰ För en stipendiat pågick förhandling.⁸¹ Stipendierna användes däremot för att förlänga doktorandtiden. ”Det gör att man kan gå in i en annan forskningsmiljö och bara testa den.”⁸²

4.3.4. Tillgodoräknande av poäng

STINT har uppmanat lärosätena att stipendiaterna, så långt möjligt, ska få tillgodoräkna poäng för deltagande i kurser, seminarier m m som ingår i värdinstitutionens reguljära forskarutbildning och forskning i sin forskarutbildning.⁸³ 43 procent av stipendiaterna tillgodoräknades poäng i forskarutbildningen för aktiviteter under utlandsvistelsen.⁸⁴ Stipendiaterna från Linköpings universitet var de som i störst utsträckning fick göra detta. I några fall krävdes övertalning för att heminstitutionen skulle tillgodoräkna poäng.⁸⁵ I de fall då stipendiater inte fick tillgodoräkna sig poäng berodde det dock inte alltid på att heminstitutionen motsatte sig detta, utan att de redan hade tagit alla kurspoäng.⁸⁶ En del fick indirekt poäng tillgodoräknade då de skrev på avhandlingen under utlandsvistelsen.⁸⁷

4.3.5. Nuvarande sysselsättning och arbetsgivare

Om STINT ska uppnå sina syften med doktorandstipendierna bör stipendiaterna i stor utsträckning stanna kvar inom universitetsvärlden. Vid tidpunkten för enkätundersökningen var 81 procent av stipendiaterna sysselsatta inom universitetsvärlden, 27 procent var fortfarande doktorander, 29 procent var i huvudsak sysselsatta med forskning och 25 procent med undervisning.⁸⁸ Alla som hade sysselsättning inom universitetsvärlden var dock inte anställda. 70 procent av stipendiaterna hade anställning vid något universitet eller högskola. Många var vikarier eller hade andra tidsbegränsade anställningar och ofta på deltid. 11 procent av stipendiaterna var anställda utanför universitetsvärlden och 20 procent saknade anställning.⁸⁹

---

⁸⁰ Svar på Fråga 36), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸¹ Egna kommentarer, kodnr 33, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸² Egna kommentarer, kodnr 22, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸³ *Internationalisering av kulturvetenskaperna*, Dnr 99/39, Bilaga Program för forskarstuderande inom kulturvetenskaperna, STINT.

⁸⁴ Svar på Fråga 37), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸⁵ Egna kommentarer, kodnr 44, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸⁶ T ex Egna kommentarer, kodnr 170, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸⁷ Egna kommentarer, kodnr 166, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸⁸ Svar på Fråga 38), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁸⁹ Svar på Fråga 39), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

4.3.6. Avbrutna vistelser

Två personer som hade planerat långa utlandsvistelser blev så sjuka att de måste avbryta sina utlandsvistelser.⁹⁰ I det ena fallet kunde inte tjänstledighetsansökan återkallas. ”Det innebär att man hamnar utanför försäkringssystemet och kan komma att stå ”oskyddad” i ekonomiskt avseende.”⁹¹

4.4. Sammanfattning

Flertalet stipendiater fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka hos STINT genom andra doktorander, sin handledare eller heminstitutionen. De flesta sökte under sitt andra till fjärde doktorandår, men relativt många ansökte när de varit doktorander i mer än fyra år. Stipendiaterna är generellt nöjda med den information de fått från STINT och de kontakter som de haft med stiftelsen. Kvinnor är på de flesta punkter något mer nöjda än män. De som nominerades av lärosätena hade dock ofta liten kontakt med stiftelsen.

Dominerande skäl för att söka stipendierna var att få tillgång till en stimulerande forskningsmiljö. Vid val av värdland var avhandlingsämnet det som hade störst betydelse tätt följt av forskningsmiljön. Information om värduniversitetet fick stipendiaterna främst från värdinstitutionen. En dryg tredjedel av stipendiaterna fick hjälp från heminstitutionerna vid de första kontakterna med värdinstitutionen. Det var oftast handledaren som hjälpte till med detta.

Det stora flertalet av utlandsvistelserna var 4–6 månader långa och stipendiaterna anser i allmänhet att kravet på minst fyra månaders utlandsvistelse är lagom långt. Relativt många kombinerade den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt. Det vanligaste sättet att finansiera kompletterande utlandsvistelser var andra stipendier.

STINT:s ambition är att stipendierna ska ge doktoranderna goda ekonomiska villkor under en termins utlandsvistelse. För närmare 30 procent av stipendiaterna täckte dock inte stipendiet kostnaderna för utlandsvistelsen.

Relativt många doktorander har hunnit bilda familj och närmare 30 procent hade någon medföljande familjemedlem under utlandsvistelsen. 14 procent hade medföljande barn.

Seminarier och kurser är de aktiviteter som STINT uttryckligen nämner som önskvärt att stipendiaterna deltar vid under utlandsvistelsen. Nästan alla stipendiater deltog också i seminarieverksamhet. Den näst vanligaste aktiviteten var egen forskning, vilket drygt 80 procent av stipendiaterna ägnade sig åt. En något mindre andel deltog vid kurser. Detta har sannolikt delvis att göra med att stipendiaterna oftast varit ”gäster” vid värdinstitutionen och inte formellt inskrivna på kurser. Ett deltagande i de reguljära kurserna medför i vissa länder att höga terminsavgifter måste betalas. Det torde vara svårt att få stipendiet att räcka både till terminsavgifter och till levnadsomkostnader. Presentationer av det egna arbetet och konferensdeltagande torde vara ypperliga tillfällen att knyta kontakter. En relativt stor andel av stipendiaterna presenterade sitt eget arbete och närmare hälften av dem deltog vid konferenser.

⁹⁰ Egna kommentarer, kodnr 27 och 69, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

⁹¹ Egna kommentarer, kodnr 69, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

En tredjedel av stipendiaterna saknade handledning under sin utlandsvistelse. De stipendiater som fick handledning under utlandsvistelsen ger ett högt medelbetyg till den handledning som de erhöll.

När det gäller arbetsförhållandena under utlandsvistelsen var tillgången till olika faciliteter mycket varierande. Skillnaden var stor såväl mellan som inom olika länder. Tillgången till bibliotek är det som stipendiaterna ger högst betyg i medeltal. Tillgången till dator och telefon har lägst medelbetyg. Medelbetyget för på den vetenskapliga miljön är mycket högt men medelbetygen på de sociala relationerna i arbetet och umgänget på fritiden är lägre. Det verkar som om de variabler som betydde mest för stipendiaternas helhetsintryck av vistelsen var den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och tillgången till bibliotek. Generellt är stipendiaterna nöjda med sina utlandsvistelser.

Alla som har utnyttjat sina stipendier har fått erfarenheter av en utländsk forskningsmiljö. Hela 86 procent av stipendiaterna uppger sig också ha fått en bestående utveckling av sina internationella kontakter och 43 procent anser att stipendiet även bidrog till att utveckla heminstitutionens internationella kontakter. Enligt doktoranderna har stipendierna gett spridningseffekter i form av att andra från samma institution rest till värdinstitutionen, i form av framtida samproduktioner och i form av inbjudningar av gästföreläsare från värdinstitutionerna. Stipendierna har också bidragit till internationell publicering.

De allra flesta anser att deras fortsatta forskarutbildning påverkades av utlandsvistelsen. Framförallt påverkades avhandlingsarbetet på olika sätt, men det är också vanligt att stipendiaterna i allmänna ordalag talar om en positiv påverkan.

Drygt 70 procent av stipendiaterna var vid tidpunkten för utlandsvistelsen anställda som doktorander. Två procent av doktorander uppger att den tid som de erhöll lön/utbildningsbidrag/stipendier förkortades på grund av stipendierna. I de allra flesta fall förlängdes doktorandtiden. Tjänstledigheten under utlandsvistelsen medförde dock i vissa fall problem med socialförsäkringssystemet. Drygt 40 procent av stipendiaterna uppger att de tillgodoräknats poäng i forskarutbildningen från utlandsvistelsen.

Stipendiaterna är i stor utsträckning kvar i universitetsvärlden, vilket är en förutsättning för att STINT:s stipendier på lång sikt ska få effekt på internationaliseringen av högre utbildning och forskning.

5. Handledarna

I detta kapitel presenteras en bearbetning av svar på *Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse*.⁹² Hur handledarna ser på utlandsvistelsen och dess effekter för doktoranderna och heminstitutionerna behandlas liksom heminstitutionernas engagemang och ansvarstagande.

5.1. Utlandsvistelsen och dess effekter för doktoranden

Handledarna anser att stipendiet i de allra flesta fall (97 procent) bidrog till att utveckla nya internationella kontakter för doktoranden och i tre fjärdedelar av fallen till en fördjupning av tidigare kontakter.⁹³ De anser också att stipendiet för två tredjedelar av doktoranderna bidrog till att de publicerade sig internationellt. Se Bilaga C, Tabell C.2. Fler doktorander än de som handledarna anser att stipendiet bidrog till internationell publicering för har publicerat sig internationellt.

Beträffande handledning anger huvudhandledarna att 86 procent av doktoranderna fick handledning under utlandsvistelsen, antingen av handledaren vid hemmainstitutionen, av biträdande handledare vid värdinstitutionen eller av både handledare vid hemmainstitutionen och handledare vid värdinstitutionen. Detta är en större andel än stipendiaterna själva anger. Enligt dem fick 66 procent av doktoranderna handledning under utlandsvistelsen. Några delförklaringar till skillnaden mellan doktorandernas och handledarnas svar kan vara att uppfattningen om vad som räknas som handledning kan skilja sig något mellan doktorander och handledare och att handledare som sett till att sin doktorand fått handledning under utlandsvistelsen kan ha en högre svarsfrekvens än handledare som inte tagit detta ansvar. Handledarnas svar avser inte heller endast de doktorander som själva svarat på doktorandenkäten utan även doktorander som inte har svarat på denna. För handledarnas uppfattning om hur många av stipendiaterna som fick handledning under utlandsvistelsen se Bilaga C, Tabell C.4.

Ett av STINT:s syften med stipendierna är att doktorander ska få erfarenhet av utländska forskningsmiljöer annorlunda än de svenska. Det är även något som många handledare lägger stor vikt vid när de anger vad utlandsvistelsen tillförde doktoranderna ur utbildningssynpunkt. De anser att de internationella erfarenheterna har gett doktorander förmåga att röra sig i nya akademiska miljöer och gett dem vidgade vyer. En handledare menar att utlandsvistelsen ur utbildningssynpunkt ”var extremt viktig därför att den vidgade doktorandens världsbild när det gäller forskning och forskning i andra forskningsmiljöer. Det finns alltid ett behov av att lyfta blicken lite högre och att sätta in sin egen forskning i ett större perspektiv!”⁹⁴ De internationella erfarenheterna har bidragit till insikter om likheter och skillnader mellan olika forskarutbildningsmiljöer, ökad insyn i hur forskarsamhället fungerar utanför Sverige och ökad förståelse för forskning och forskarutbildning internationellt, inklusive vilka krav som ställs. Vissa vistelser ledde också till en ökad förståelse för hur Sverige och Europa kan uppfattas utanför dess gränser. Möjligheten att få ett utifrån perspektiv på sin

---

⁹² Se Bilaga C.

⁹³ Svar på Fråga 2 och 3), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

⁹⁴ Svar på Fråga 7), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C, Kerstin Lindén, Arkeologi, Stockholms universitet.

egen forskning har också varit berikande. Doktorander har fått lära känna andra utbildningsmodeller och försök har gjorts att överföra och tillämpa sådana i utbildningssamarbete med andra länder.

Ett annat viktigt syfte med utlandsvistelserna är att skapa internationella kontakter. Handledare anser att deras doktorander ökade sin förmåga att knyta kontakter och utvecklade akademiska kontakter som kan komma att bli värdefulla i framtiden. I vissa fall har olika former av samarbete inletts. Nätverk har skapats och personliga relationer grundats. Doktoranderna har inte endast skapat nya kontakter utan de har även bidragit till att redan etablerade kontakter har kunnat vidareutvecklas. Nya kontakter har också kunnat ersätta äldre när institutionernas tidigare kontakter t ex gått i pension och därmed bidragit till kontinuitet i relationerna mellan olika institutioner.

De internationella kontakterna har i många fall varit av det slag att de gett viktiga bidrag ur utbildningssynpunkt. Doktorander har fått möjlighet att träffa, få stimulans från, och ibland bli handledda av världsledande forskare inom sitt forskningsfält. Detta är av särskild vikt ifråga om forskningsområden som är relativt eftersatta i Sverige.

Utlandsvistelsen gav, enligt handledarna, ofta doktoranderna värdefulla ämneskunskaper inom deras eget avhandlingsområde. De vidgade sin inblick i centrala områden för avhandlingarna och fick nya impulser på avhandlingsområdena. När de fick möjlighet att jämföra sitt eget arbete med andra som sysslade med samma sak kunde det leda till att fördjupning och precisering av huvudfrågeställningarna. De fick bättre grepp om det egna ämnet. Flera doktorander antog ett mer tvärvetenskapligt förhållningssätt. För dem som arbetade med komparativa studier kunde vistelsen ge kunskaper av ovärderlig betydelse för det fortsatta avhandlingsarbetet. En del avhandlingsämnen skulle inte ha varit möjliga att behandla utan utlandsvistelsen. Doktorander fick möjlighet att delta i kurser och seminarier inom det egna ämnet som inte ges i Sverige eller vid hemmainstitutionen. De fick också möjlighet att diskutera sina problemställningar med specialister på området som de inte kunde få tillgång till i Sverige. Vistelser i världsledande miljöer inom doktorandernas forskningsfält gav viktiga bidrag ur utbildningssynpunkt och kunde medföra en avsevärd kvalitetshöjning. De fick viktig metodologiska och teoretiska stimulans och medvetenheten om teoretiska frågor och metodologiska spörsmål utvecklades. Nya perspektiv tillfördes såväl doktoranderna som deras heminstitutioner.

Ett antal handledare konstaterar att den språkträning som skedde under utlandsvistelsen ledde till förbättrade språkkunskaper och att doktorander efter att ha fått praktisera språket och ha diskuterat forskning på främmande språk hade uppnått en större språkfärdighet såväl muntligen som skriftligen. Majoriteten av doktoranderna vistades i engelskspråkiga miljöer och fick god övning i att kommunicera och författa vetenskaplig text, vilket gav en bättre kompetens i akademisk engelska. Ökad säkerhet på engelska och god förmåga att uttrycka sig på engelska inom det egna forskningsområdet har underlättat fortsatta internationella kontakter och samarbete. En del doktorander har även övergått till engelska som avhandlingsspråk. Alla doktorander förbättrade dock inte just sina engelskkunskaper under stipendietiden. Tyska och franska är andra språk som handledare anser har förbättrats.

Andra aspekter som handledarna tar upp som viktiga ur utbildningssynpunkt är att doktorander lärde sig att föra ut sina egna resultat internationellt och fick bekräftelse på att de kunde bidra till forskningsfronten inom ämnet. De blev säkrare i att presen-

tera och motivera sin egen forskning. I några fall framhåller handledarna också tidsaspekten. Utlandsvistelsen kunde ge en fördjupad syn på en viss forskningsmetod som inte hunnits med annars. Den kunde också ge skrivtid i lugn och ro och möjlighet till koncentration i en ny miljö där heminstitutionens ”störningsfaktorer” inte fanns. I vissa fall samlade doktoranderna in forskningsmaterial av vikt för avhandlingen som inte är åtkomligt i Sverige och pilotstudier genomfördes.

Förutom det ovan nämnda anser handledarna att utlandsvistelserna bidrog till doktorandernas personliga utveckling. Detta kunde ta sig uttryck i större självständighet, ökat självförtroende, ökad mognad, självtillit och självkänedom samt en större säkerhet och trygghet som forskare. Enligt handledarna förekom det också att doktorander fick bekräftelse på sin egen kompetens och att förmågan att kritiskt bedöma andras forskning såväl som sin egen ökade. Hos vissa doktorander noterade handledarna ett ökat engagemang, större målmedvetenhet i avhandlingsarbetet och en ökad motivation för fortsatta studier. Enligt handledarnas bedömning bidrog utlandsvistelsen även till att bredda doktorandernas intellektuella horisont och gav dem nya utblickar, erfarenheter och en vidgad orientering. I vissa fall utvecklades doktorandens förmåga att uttrycka sig och att ta del av konstruktiv kritik.

Endast beträffande en doktorand uttrycker handledaren en tveksamhet om utlandsvistelsen tillförde doktoranden något ur utbildningssynpunkt.⁹⁵

Handledare anger ofta att utlandsvistelsen påverkade doktorandens forskning positivt – att det skedde ett lyft eller en avgörande ”push” framåt. I vissa fall hade utlandsvistelsen djup eller dramatisk påverkan på doktorandens forskning. I ett fall anger handledaren att utlandsvistelsens påverkan var så stor att doktoranden stannade kvar i värdlandet några år efter disputationen.

Beträffande många doktorander ser handledarna positiva effekter på avhandlingen på så sätt att den blev klar i tid och av högre kvalitet än den skulle ha blivit utan utlandsvistelsen. Kontakterna och möjligheterna till vetenskaplig diskussion hade en mycket positiv inverkan och kunde betyda mycket för slutförandet av forskarutbildningen. Förbättringar av avhandlingar som handledare nämner gäller bl. a. urval och diskussion av primärkällorna, ökat djup och bredd, tydligare avgränsningar, preciseringar av frågeställningar och en möjlighet att sätta sin egen forskning i relation till etablerad internationell forskning, något som medverkade till att forma avhandlingsarbetet med fokus på aktuellt forskningsläge. Det nya och ”icke-svenska” material som en del doktorander kom i kontakt med påverkade det fortsatta avhandlingsarbetet. Perspektiv förändrades och nya idéer föddes när doktorander fick tid för reflektion och kunde distansera sig från det pågående arbetet med avhandlingen. Efter utlandsvistelsen kunde avhandlingsarbetet, tack vare nya insikter och ökad motivation, fortskrida i en snabbare takt. I vissa fall skedde genombrott. Doktoranders forskning påverkades av forskningsinriktningar och pågående debatt i värdländerna och distansen kunde leda till nya sätt att se på det svenska forskningsmaterialet. En handledare påpekar att vistelsen inföll under en strategiskt viktig tid (mitten av doktorandtiden). Materialet fanns, men vissa val återstod att göra i analysen av det. Efter utlandsvistelsen tonade doktoranden ner saker som, enligt handledaren, nog annars hade spelat större roll. En handledare anser att doktorandens utlandsvistelse bidrog till ökad kvalitet i forskningsprojektet men samtidigt medförde

---

⁹⁵ Svar på Fråga 7), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

att den sammanlagda tiden för forskarutbildningen blev något längre än den hade blivit utan någon utlandsvistelse. I några fall framhäver huvudhandledarna på heminstitutionen den utländske biträdande handledarens roll ifråga om att tillföra nya perspektiv och angreppspunkter.

Utöver den påverkan utlandsvistelsen hade på avhandlingen påverkade den på stipendiaternas fortsatta forskning på olika sätt. De kunde nå ökad kunskap kring hur forskning bedrivs, vilka frågeställningar som är centrala/viktiga och de kunde närma sig forskningsfronten. En handledare såg hur doktorandens ökade sin koncentration på argumentationens genomgripande betydelse, fick större djärvhet i att våga vara personlig och att driva åsikter, samt större insikt i att forskningsresultatet är relaterat till vad man frågar och hur frågeställningen formuleras. Några doktorander ändrade helt forskningsinriktning.

Ett antal handledare anser att utlandsvistelsen hade betydelse för doktorandernas fortsatta forskning efter disputationen. Doktorander fick under utlandsvistelsen tips om olika sätt att gå vidare med sin forskning efter disputation och i vissa fall inspirerade den till postdoc-projekt. Intresset för postdoc-forskning och nya forskningsmiljöer väcktes.

Några handledare tycker att det är svårt att bedöma hur utlandsvistelsen påverkade doktorandens forskning. Andra menar att den påverkade marginellt. I några fall kan en viss besvikelse skönjas då miljön under utlandsvistelsen inte riktigt levde upp till den standard som utlovats. Någon tar upp att doktoranden hade svårigheter att känna sig hemma i den mycket annorlunda institutionsmiljön och en annan att doktoranden blev sjuk under vistelsen.⁹⁶

5.2. Heminstitutionernas engagemang och utlandsvistelsens effekter för institutionerna

I Tammsviks-rapporten slås fast att handledarna måste fungera som mentorer och ta tillvara alla tillfällen att föra in doktoranderna i internationella sammanhang och nätverk.⁹⁷ Med tanke på detta skulle engagemanget från handledarnas sida ifråga om att ta internationella kontakter i syfte att ordna en utlandsvistelse åt sina doktorander kunnat ha varit något större än vad som visade sig vara fallet. Enligt handledarna tog tre fjärdedelar av stipendiaterna själva den internationella kontakt som ledde till stipendiet. För tretton procent av stipendiaterna var det handledaren som tog denna kontakt och i åtta procent av fallen tog handledare och doktorand gemensamt kontakten. Att någon annan person än doktoranden eller dennes handledare tog denna kontakt var sällsynt. Vid Göteborgs universitet och de mindre lärosätena tog nästan alla doktorander själva den internationella kontakt som ledde till stipendiet. Se Bilaga C, Tabell C.1.

I ovan nämnda rapport pekas också på ett ansvar för institutioner att tillhandahålla medel för språkgranskning och översättning. Detta ansvar uppfyller institutionerna i hög grad. I tre fjärdedelar av fallen då doktorander publicerade sig internationellt

---

⁹⁶ Svar på Fråga 8), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

⁹⁷ Att internationalisera kulturvetskapen, s. 18.

anger handledarna att institutionen tillhandahöll medel för språkgranskning eller översättning. Se Bilaga C, Tabell C.3.

STINT vill ge doktoranderna goda ekonomiska villkor under en termins utlandsvistelse. Stipendiet räcker dock inte alltid till för att uppnå detta och här har institutioner tagit ansvar genom att bidra med kompletterande finansiering. Handledarna uppger att institutionerna för 16 procent av doktoranderna bidrog med ytterligare finansiering till utlandsvistelsen. Se Bilaga C, Tabell C.8.

Tillgodoräkna sig poäng från utlandsvistelsen fick 42 procent av doktoranderna göra. Se Bilaga C, Tabell C.9. Vanligast var att de fick fem eller tio poäng tillgodoräknade. Se Bilaga C, Tabell C.10.

STINT vill även att forskningserfarenheter (t ex utlandsvistelse) i förhållande till undervisningstimmar uppvärderas som merit vid tillsättande av tjänster. Hur så har skett är svårt att säga något om utifrån denna undersökning. För det mesta medverkade inte utlandsvistelserna till att doktoranderna anställdes av heminstitutionen eller reste på postdoc-vistelse utomlands efter avlagd examen. Angående 19 procent av de doktorander som tagit examen anser dock handledarna att utlandsvistelsen bidrog till att heminstitutionen anställde dem efter doktorsexamen. I fråga om 16 procent av de doktorander som avlagt examen anser handledarna att utlandsvistelsen bidrog till en postdoc-vistelse utomlands. Se Bilaga C, Tabell C.11.

Doktoranderna skapade nya och fördjupade tidigare kontakter under sina utlandsvistelser. För att STINT ska uppfylla sina syften är det dock viktigt att de nya kontakterna inte endast kommer stipendiaterna till godo. För 55 procent av doktoranderna anser handledarna att stipendiet bidrog till att utveckla nya internationella kontakter för institutionen. Om stipendiaterna underhåller sina kontakter kan det dessutom bli fler i framtiden i den mån de tidigare stipendiaterna etablerar sig inom universitetsvärlden. För en nästan lika stor andel doktorander anser handledarna att det bidrog till att fördjupa institutionens tidigare internationella kontakter. Se Bilaga C, Tabell C.5.

I fråga om 21 procent av doktoranderna bidrog stipendiet till ett nytt forsknings-samarbete mellan heminstitutionen och värdinstitutionen och i fråga om 34 procent av doktoranderna bidrog det till ett utvecklat samarbete. Se Bilaga C, Tabell C.6. För 20 procent av doktoranderna bidrog stipendiet också till sampublicationer med värdinstitutionen eller dess medarbetare. Se Bilaga C, Tabell C.7.

5.3. Sammanfattning

Enligt stipendiaternas handledare bidrog stipendierna för nästan alla doktorander till utvecklandet av nya internationella kontakter, för tre fjärdedelar till en fördjupning av tidigare kontakter och för två tredjedelar till internationell publicering. De anser också att doktoranderna ökade sin förmåga att knyta kontakter. Utlandsvistelserna gav inte endast kontakter och erfarenhet av utländska forskningsmiljöer annorlunda än de svenska. Enligt handledarna erhöll doktoranderna också ofta värdefulla ämneskunskaper inom det egna avhandlingsområdet och fick viktig metodologisk och teoretisk stimulans. Nya perspektiv tillfördes såväl doktoranderna som deras heminstitutioner. Vidare så utvecklades stipendiaternas språkliga förmåga och personliga mognad. För många innebar utlandsvistelsen ett lyft för doktorandens forskning och som gav positiva effekter på avhandlingen. I en del fall bidrog utlandsvistelsen till

tips om olika sätt att gå vidare efter disputation. I några fall kan dock en besvikelse skönjas då miljön under utlandsvistelsen inte levde upp till den standard som utlovats.

Handledarnas engagemang i fråga om att ta internationella kontakter i syfte att ordna en utlandsvistelse åt sina doktorander skulle kunna ha varit större än vad som visade sig vara fallet. Enligt handledarna tog tre fjärdedelar av doktoranderna själva den internationella kontakt som ledde till stipendiet. Det var sällsynt att någon annan än doktoranden eller dennes handledare tog denna kontakt. 86 procent av de handledare som besvarat enkäten anger att stipendiaterna fick handledning under utlandsvistelsen.

Heminstitutionen tillhandahöll i tre fjärdedelar av de fall då doktorander publicerade sig internationellt medel för språkgranskning eller översättning. Det förekom även att heminstitutionerna bidrog med kompletterande finansiering under utlandsvistelsen.

Drygt 40 procent av stipendiaterna fick tillgodoräkna sig poäng från utlandsvistelsen i forskarutbildningen. Vanligast var att fem eller tio poäng tillgodoräknades.

Mestadels medverkade inte utlandsvistelserna till att doktoranderna anställdes vid heminstitutionen eller reste på postdoc-vistelse utomlands efter avlagd examen, men i vissa fall bidrog utlandsvistelserna till detta.

I omkring hälften av fallen bidrog utlandsvistelserna till nya respektive fördjupade internationella kontakter för heminstitutionerna. Stipendierna bidrog också till nya och fördjupade samarbeten och sampublicationer mellan heminstitutionerna och värdinstitutionerna.

6. Institutionerna

I detta kapitel presenteras en bearbetning av de svar som prefekterna vid stipendiaternas heminstitutioner lämnat på *Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse*.⁹⁸ De frågor som behandlas är heminstitutionernas internationaliseringsstrategier, initiativ från institutionerna i syfte att få tillgång till medel från STINT, stipendiernas effekter för den enskilda doktoranden och institutionerna och hur institutionerna försökt att ta tillvara de kontakter som skapades under utlandsvistelserna. Därutöver berörs STINT:s krav om att stipendiaterna skall vara tjänstlediga från eventuell doktorandtjänst under utlandsvistelserna och därmed sammanhängande problematik.

6.1. Heminstitutionernas internationaliseringsstrategier

Ett antal institutioner säger sig ha etablerade internationella kontakter, forskningssamarbeten och samarbetsavtal, som de underhåller i syfte att öka internationaliseringen och rörligheten bland studenter, doktorander, lärare och forskare och i syfte att förbättra kvaliteten på forskningen och undervisningen vid heminstitutionen.⁹⁹ Även institutioner som redan har etablerade kontakter önskar dock fler internationella kontakter.¹⁰⁰ En del ämnen som t ex arkeologi är i hög grad internationella och uppmuntrar därför alla kontakter.¹⁰¹ En institution som har ett väl institutionaliserat internationellt samarbete har tagit initiativ för att skapa ett informellt utbyte av forskningsplatser för doktorander och nydisputerade forskare inom Sverige, Norden och Baltikum. ”Utbytet baseras på en generell ömsesidighet, där en forskarplats vid en institution är tänkt att återgäldas med en forskarplats på någon av de andra institutionerna i nätverket. Under våren 2006 har också kontakter tagits med flera universitet i Europa för att initiera utbytesmöjligheter på forskarutbildningsnivå genom särskilda avtal.”¹⁰² En annan institution har, till skillnad från sina syskoninstitutioner i Sverige, inte upparbetat kontakter med något särskilt utländskt universitet och diskuterar för- och nackdelar med detta. Nackdelen är att varje utlandsvistelse framstår som ett stort företag som ska förberedas från grunden. Fördelen är att doktorander som vill resa utomlands väljer institutioner och personer som har en nära koppling till de egna intresseområdena, och på så sätt kan få tillgång till spetskompetens på fält som är av hög relevans för den egna avhandlingen. Institutionen anser det dock ange-

---

⁹⁸ Se Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga D.

⁹⁹ 13 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁰ Rättsvetenskapliga sektionen, Högskolans i Jönköping och Juridiska institutionen, Lunds universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰¹ Institutionen för arkeologi, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰² Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

läget att försöka skapa mer institutionaliserade samarbeten, utan att ge avkall på doktorandernas möjligheter att söka sig ut efter eget val.¹⁰³

Flertalet institutioner säger sig ha en strategi för att öka de internationella kontakterna. Bland de institutioner som inte säger sig ha en sådan anger knappt hälften att det inte behövs eftersom internationaliseringen redan är långt gången. Övriga anser att det finns behov av en strategi för ökad internationalisering men att de ännu inte utvecklat en sådan. Se Bilaga D, Tabell D.1.

Internationaliseringsstrategierna kan vara mer eller mindre utvecklade och formaliserade. Några har strategier för internationalisering i verksamhetsplaner alternativt handlingsprogram för ändamålet.¹⁰⁴ Det är inte ovanligt att institutioner som ett led i internationaliseringsstrategierna har tillsatt en internationaliseringsgrupp och/eller utsett olika personer som har ansvar för internationaliseringsarbetet.¹⁰⁵

Bland de institutioner som säger sig ha en strategi för att öka de internationella kontakterna har en del som målsättning att en utlandsvistelse ska ingå i forskarutbildningen för alla, eller de flesta av doktoranderna.¹⁰⁶ För vissa har det blivit etablerat att alla doktorander söker och får internationella kontakter.¹⁰⁷ Andra institutioner preciserar ett minsta antal doktorander per år som ska erbjudas utlandsvistelse.¹⁰⁸ Institutionerna uppmuntrar, genom bl a handledare och internationaliseringsprogram, doktoranders utlandsvistelse och uppmanar doktorander att söka tillgängliga stipendier.¹⁰⁹ I vissa fall anpassas arbetsuppgifterna för att underlätta en utlandsvistelse och några institutioner hjälper till med extra kostnader i samband med utlandsvistelse eller har medel avsedda för sådana.¹¹⁰ En institution meddelar att de nyligen har infört att diskussioner om utlandsvistelser ska föras redan från början, för en tidig inplanering i de individuella studieplanerna. De som inte har möjlighet till längre utlandsvistelser, rekommenderas att åka på konferenser o dyl.¹¹¹ En annan institution som försöker uppmuntra sina doktorander att förlägga en del av sin utbildningstid vid utländskt lärosäte och att delta i internationella konferenser hoppas genom detta kunna bygga upp ett långsiktigt internationellt kontaktnät av vikt för institutionens forskningsområden. Institutionens erfarenhet är att sådant tidigare har lett till internationella

---

¹⁰³ Etnologiska institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁴ 4 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁵ 8 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁶ Institutionen för språk och kultur, Linköpings universitet och Juridiska institutionen, Lunds universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁷ Romanska institutionen, Lunds universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁸ IMIE/Ekonomiska institutionen, Linköpings universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁰⁹ 5 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁰ 3 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹¹ Institutionen för lingvistik och filologi, Uppsala universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

samarbeten i form av projekt och att forskarskolor kommit till stånd vilket har varit till stort gagn för verksamheten.¹¹²

Förutom de längre utlandsvistelserna ingår ofta deltagande i internationella konferenser som ett led i att bygga upp och utveckla internationella kontakter. Konferensdeltagande uppmuntras, för såväl doktorander som forskare, och bekostas ibland helt eller delvis av institutionerna.¹¹³

I internationaliseringsstrategierna ingår inte endast att svenska doktorander och forskare ska vistas utomlands utan även att utländska gästforskare och gästföreläsare bjuds in till Sverige.¹¹⁴ Det internationella utbytet medför även att fler kurser vid heminstitutionerna hålls på engelska vilket på sikt kan bidra till ytterligare internationalisering.¹¹⁵

En annan del i internationaliseringsstrategierna är internationell publicering.¹¹⁶ En institution säger sig under senare år ha nått ökad medvetenhet om vikten av internationell publicering, vilket ses som en materialisering av internationella kontakter och en internationell orientering i den egna forskningen. Särskilda seminarietillfällen avsätts för att diskutera frågor i anslutning till detta, och institutionen avser att arbeta vidare med saken.¹¹⁷ En annan institution betonar vikten av att publicera samma sak två gånger, på svenska och engelska, och att institutionen avsätter medel i första hand för språkgranskning men även för översättningshjälp.¹¹⁸

Om institutionerna ska lyckas med sina internationaliseringssträvanden behöver de även externa medel. En institution ser STINT-stipendierna som ett viktigt led i strategin för att främja internationella kontakter och internationellt samarbete och ytterligare några pekar på sökandet av anslag för internationalisering som en del av internationaliseringsstrategin.¹¹⁹ En institution har beslutat sammanställa en lista över resestipendiegivare i syfte att underlätta för dem som önskar åka utomlands.¹²⁰

STINT anser som tidigare nämnts att institutioner ett ansvar att bli en poäng i forskarutbildningen vid aktivt deltagande i internationella konferenser, tillhandahålla medel för språkgranskning/översättning och uppmuntra att ha biträdande utländsk handledare i syfte att öka internationaliseringen. Vid omkring en fjärdedel av de institutioner som besvarat enkäten får doktorander tillgodoräkna sig poäng i forskarutbildningen för deltagande i internationella konferenser. Se Bilaga D, Tabell D.2.

---

¹¹² Institutionen för idé- och lärdomshistoria, Uppsala universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹³ 12 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁴ 5 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁵ Psykologiska institutionen, Umeå universitet och Filmvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁶ 4 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁷ Etnologiska institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁸ Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹¹⁹ 4 institutioners svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁰ Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, Svar på Fråga 2, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Vid 40 procent av institutionerna uppmuntras doktoranderna att ha biträdande handledare i utlandet. Se Bilaga D, Tabell D.4. Drygt hälften av institutionerna anger att de avsätter medel i budgeten för språkgranskning/översättning i syfte att doktoranderna ska kunna publicera sig internationellt. Det är dock fler institutioner som bekostar alternativt hjälper doktoranderna med språkgranskning och översättning än de som har avsatt medel i budgeten för detta ändamål. Utöver detta anger drygt tre fjärdedelar av institutionerna att utlandsvistelser utgör en merit vid tjänstetillsättningar vid institutionen. Se Bilaga D, Tabell D.3.

6.2. *Initiativ i syfte att få tillgång till insatser från STINT*

En knapp tredjedel av de institutioner som besvarat enkäten säger sig ha tagit konkreta initiativ för att få tillgång till insatser från STINT. Se Bilaga D, Tabell D.3. I de flesta fall handlar det om att institutionerna har uppmärksammat doktoranderna på att det finns möjlighet att söka stipendier från STINT och uppmanat dem att söka samt bistått med anvisningar. Institutionerna har även själva sökt medel för internationellt samarbete från STINT.¹²¹ En institution har i kontakter med STINT verkat för att den åldersgräns som tidigare hindrade utlandsvistelser för institutionens äldre doktorander skulle tas bort.¹²²

6.3. *Stipendiernas effekter*

Bland de institutioner som svarat på enkäten anser 60 procent att de tagit tillvara och understött de utökade internationella kontaktytor som stipendiaterna erhållit och drygt 70 procent av institutionerna anser att stipendierna gav upphov till spridningseffekter. Se Bilaga D, Tabell D.4 och Tabell D.5.

Ett sätt att tillvarata de utökade kontaktytorna är att bibehålla dessa genom fortsatta kontakter och samarbete.¹²³ I vissa fall har kontakterna lett till forskningssamarbete, gemensamma konferenser och seminarier och gemensamma projekt och projektansökningar mellan institutionerna.¹²⁴ I andra fall är det främst de tidigare stipendiaterna som håller kontakterna vid liv, vilket på olika sätt understöds av institutionerna.¹²⁵ En institution har t ex gett finansiellt stöd till ytterligare utlandsvistelser, en har tillhandahållit arbetsplats till en tidigare stipendiat i syfte att göra det möjligt för denne att föra de internationella kontakterna vidare till forskningsansökningar och ytterligare en annan har planlagt undervisningsåtaganden för att underlätta återbesök vid värdinstitutionen.¹²⁶

---

¹²¹ Svar på Fråga 1, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²² Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 1, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²³ 9 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁴ 4 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁵ 8 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁶ 3 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Ett annat sätt är att bjuda in gästlärare, gästforskare och doktorander från värduniversitetet, ibland i ömsesidigt utbyte.¹²⁷ De kontakter som stipendiaterna etablerat har även bjudits in som opponenter och deltagare i betygsnämnd vid disputationer och som rådgivare i forskningsprojekt.¹²⁸

De internationella kontaktytorna tillvaratas också på så sätt att seminarier ordnas och stipendiaterna får rapportera från de olika platser som de besökt. Institutioner uppmuntrar till spridning av erfarenheterna såväl informellt som i formella fora.¹²⁹ Stipendiaternas kontakter har gett spridningseffekter i och med att de har underlättat för nya generationer av doktorander att få chans att förlägga en del av sin utbildningstid utomlands, dock inte alltid med finansiering genom STINT.¹³⁰

De spridningseffekter som institutionerna nämner i sina enkätsvar är av olika art. I många fall handlar det om att fler doktorander har blivit inspirerade att söka sig utomlands.¹³¹ Institutionerna anser också att stipendierna ledde till spridningseffekter i det avseendet att ny kunskap eller kompetens tillfördes ämnet/institutionen och att den egna forskningsmiljön internationaliserades,¹³² samt att befintliga kontaktytor och samarbeten fördjupades och andra tillkom, liksom att trycket att utveckla internationella samarbeten ökade.¹³³ Spridningseffekterna bestod också i positiva effekter för den enskilde stipendiaten så som t ex internationell publicering, deltagande i internationella seminarier och konferenser, bättre avhandlingar och möjlighet till anställning och postdoc-vistelser vid värdinstitutionen.¹³⁴

Många institutioner pekar på de positiva effekterna av stipendierna som de upplevt för den enskilde doktoranden. Dessa känns igen såväl från stipendiaternas egna svar på vad de fick ut av utlandsvistelsen, handledarnas svar om hur utlandsvistelsen påverkade doktoranderna och institutionernas svar angående spridningseffekter. På det personliga planet nämns att doktoranderna kom hem med nya erfarenheter, impulser och perspektiv, att självförtroendet stärktes och att doktoranderna nådde större mognad samt bättre språkfärdighet. Institutionerna anser också att doktoranderna bl a genom att delta vid kurser som inte ges vid heminstitutionerna fick breddade ämneskunskaper och att avhandlingsarbetet fortskred bättre och resulterade i högre kvalitet på avhandlingarna. Kontakterna med utländska forskare och forskningsmiljöer gav också doktoranderna värdefulla kontakter för framtiden och de fick möjlighet att komma vidare och formulera postdoc-forskning. Stipendiaterna fick

---

¹²⁷ 12 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁸ 4 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹²⁹ Psykologiska institutionen, Lunds universitet och Pedagogiska institutionen, Umeå universitet, Svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁰ 3 institutioners svar på Fråga 3, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³¹ 25 institutioners svar på Fråga 4, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³² 7 institutioners svar på Fråga 4, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³³ 14 institutioners svar på Fråga 4, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁴ 8 institutioners svar på Fråga 4, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

också möjlighet att jämföra doktoranders villkor i Sverige och andra länder samt skapa sig en bild av karriärmöjligheter.¹³⁵ Ett antal institutioner pekar på att de upplevt att de nya internationella kontakterna och de utökade kontaktnäten är av stort värde inte enbart för den enskilde doktoranden utan även för institutionen. Heminstitutionernas forskningsmiljö inspireras och ambitionsnivån höjs generellt. Rörligheten ökar bland doktoranderna som under utlandsvistelserna kan få tillgång till spjutspetsforskning och handledare med specialistkompetens och institutionerna får mer självständiga doktorander med internationell förankring. De ökade internationella kontakterna och intresset för sådana kan i förlängningen bidra till ökad extern finansiering. STINT-stipendierna ger en samlad plats att söka anslag, men utbyte är en grundläggande del av akademisk interaktion och dessa stipendier är bara ett av många utbyten. Stipendierna kan ge positiva effekter också på mycket lång sikt, t ex när stipendiaterna själva får doktorander som de kan finna naturligt att skicka ut i världen.¹³⁶

Det stora flertalet av de institutioner som svarat på enkäten har inte upplevt några negativa effekter av stipendierna.¹³⁷ Några av de institutioner som upplevt negativa effekter av stipendierna hänvisar till tidsaspekten. Mycket energi och tid går åt till förberedelserna inför utlandsvistelsen och väl på destinationen kan det ta rätt så lång tid att komma igång med det planerade arbetet. Efter utlandsvistelsen återstår efterarbete och att återetablera forskningsrutiner kan ta tid. Detta tillsammans kan medföra en tempoförlust och förlängd doktorandtid, vilket kan resultera i en viss fördyring av forskarutbildningen. Tidsramen för forskarutbildningen är inte anpassad för att inrymma denna typ av aktiviteter.¹³⁸ Två institutioner tar upp att den temporära förlusten av doktoranderna kan inverka negativt på den lokala miljön på heminstitutionen t ex i form av en försvagning av den egna seminariekulturen om alltför många doktorander samtidigt reser utomlands.¹³⁹ Detta torde främst kunna bli ett problem för mindre institutioner. En institution har upplevt problem med budgeten.

Planeringen av kostnader för doktorander går inte att göra med någon större grad av precision. Därför kan kostnaderna vissa år bli mycket högre än anslaget, andra mindre. Kravet (som fakulteten ställer) på att inte ha mer än 10 % underskott eller överskott ett visst år blir därför besvärligt. Det har hänt att fler doktorander begärt tjänstledighet för utlandsvistelse (inte bara Stint-finansierad) varvid utgifterna blivit så mycket mindre än budgeterat så att vi fått betala tillbaka pengar till fakulteten p g a för stort överskott. Och omvänt, ibland kan det bli stora underskott, som måste arbetas in påföljande år.¹⁴⁰

---

¹³⁵ 25 institutioners svar på Fråga 6, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁶ 31 institutioners svar på Fråga 6, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁷ 41 institutioners svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁸ 6 institutioners svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹³⁹ Filosofiska institutionen, Lunds universitet och Institutionen för idéhistoria och vetenskapsteori, Göteborgs universitet, Svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴⁰ Filosofiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Kritik framförs också mot den åldersdiskriminerande regel som tidigare hindrade något äldre doktorander att erhålla stipendium.¹⁴¹

Flertalet av de institutioner som har besvarat enkäten verkar anse att stipendierna är utformade på ett sådant sätt att de uppfyller STINT:s syften. Hela 84 procent av institutionerna anser att det inte behöver göras några förändringar för att STINT:s syften ska uppfyllas.¹⁴²

6.4. Tjänstledighet och därmed sammanhängande problematik

I den information om tilldelning av *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) som STINT sänt ut till rektorerna vid de aktuella svenska lärosätena anger stiftelsen vad lärosätena skall beakta ifråga om avräkning av studietid, förlängning av anställningstid och tillgodoräknande av poäng. Lydelsen på de här aktuella punkterna har varit följande:

Avsikten med utlandsvistelsen är främst att ge *erfarenheter* av utländska forskningsmiljöer och *kontakter* med utländska forskare och forskarstuderande. Det innebär bl a deltagande i kurser, seminarier, m m som ingår i den utländska värdinstitutionens reguljära forskarutbildning och forskning. Så långt möjligt ska stipendiaten få tillgodoräkna sig detta deltagande för poäng i sin forskarutbildning. Stipendietiden ska *inte* i första hand ägnas åt fältarbete, arkivstudier eller avhandlingsskrivande.

- Stipendierna kan i praktiken användas för att förlänga tiden för forskarutbildningen. Under inga omständigheter får stipendierna användas för att förkorta den tid som en forskarstuderande har möjlighet att inneha doktorandtjänst (motsvarande).¹⁴³

Drygt 70 procent av stipendiaterna var, vilket tidigare nämnts, anställda som doktorander vid tidpunkten för utlandsvistelsen. Av ovannämnda information till rektorerna framgår inte att det föreligger något krav på tjänstledighet under utlandsvistelsen. De doktorander som erhållit ett av STINT:s *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* erhöll dock följande information ”Man kan INTE kombinera STINT:s stipendium med doktorandtjänst, utan måste vara tjänstledig från denna under hela stipendietiden.”¹⁴⁴ STINT:s krav om tjänstledighet har inte nått fram till alla institutioner.¹⁴⁵ Den doktorand som erhållit STINT:s stipendium kan ansöka om tjänstledighet men det är inte givet att en sådan beviljas. Formellt är det tveksamt om STINT kan ställa krav på lärosätena att tjänstledighet skall beviljas. Synen på kravet om tjänstledighet varierar mellan olika institutioner. Några institutioner kritiserar

¹⁴¹ Institutionen för lingvistik och filologi, Uppsala universitet, Svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴² Svar på Fråga 8), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴³ Se t ex *Internationalisering av kulturvetenskaperna*, Dnr 99/39, Dnr 99/643, Dnr 00/xxx och Dnr 01/375, Bilaga, STINT.

¹⁴⁴ *Till dig som erhållit ett av STINT:s kulturvetarstipendier för forskarstuderande*, STINT.

¹⁴⁵ En institution anger att det inte framgått av STINT:s skriftliga information att det skulle föreligga ”krav på tjänstledighet”, Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 7, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse. Fyra institutioner besvarar enkätfrågan om vad institutionen anser om kravet på tjänstledighet under utlandsvistelsen med ett frågetecken (?). Ytterligare en institution anser institutionsenkätens fråga 5 något oklar och meddelar att stipendiet i det aktuella fallet ingått som en del i finansieringen av fyra års forskarutbildning, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

STINT för att inte ha beaktat högskoleförordningen när den utformat kravet på tjänstledighet under utlandsvistelsen.¹⁴⁶ Förutom detta framhåller institutioner att kravet är fel,¹⁴⁷ försvårar doktorandens finansiella situation,¹⁴⁸ att utlandsvistelse bör ingå i tjänsten,¹⁴⁹ och att doktorandtiden förlängs.¹⁵⁰ En institution förväntar sig

att STINT, som ett resultat av pågående utvärdering, överväger hur man ska förhålla sig till det faktum att de egna stipendierna ofta(st) har använts till att förlänga doktorandernas studietid. Vi önskar en förändring som innebär att stipendiets bidrag till forskarutbildningstiden beaktas.¹⁵¹

Andra skäl för att vara skeptisk till tjänstledighet under utlandsvistelsen är att doktoranderna riskerar att falla ur socialförsäkringssystemet,¹⁵² och att det i princip är

omöjligt att förvänta eller kräva att doktoranden ska avstå från att arbeta med sin avhandling under en stipendievistelse. Det är i princip omöjligt att inte tillhandahålla handledning under stipendietiden. Pedagogiska institutionen har till och med känt sig föranlåten att arvodera mottagande lärare vid den utländska institutionen för de insatser hon/han gör. Konsekvensen av detta är att stipendiaterna erhåller mer handledning och mer studietid än de har rätt till och att olika doktorander därmed får olika behandling.¹⁵³

Ett antal institutioner säger sig inte ha några synpunkter i fråga om kravet om tjänstledighet.¹⁵⁴ Andra lämnar kryptiska svar såsom t ex ”Ingen kommentar”.¹⁵⁵

---

¹⁴⁶ T ex Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 7 och Sociologiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴⁷ Department of Economics, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴⁸ Institutionen för humaniora, Blekinge tekniska högskola, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁴⁹ Institutionen för arkeologi och antik historia, Egyptologi, Uppsala universitet och Institutionen för psykologi, Uppsala universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵⁰ Sociologiska institutionen, Göteborgs universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵¹ Moderna språk, Uppsala universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵² Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵³ Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵⁴ 6 institutioners svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse. En av dem ”eftersom stipendiaten i detta fall utnyttjat sin utlandsvistelse till fältarbete som ligger till grund för hennes avhandlingsarbete”, Institutionen för sociologi, idéhistoria, samtidshistoria och arkeologi, BEEGS - Baltic and East European Graduate School, Södertörns högskola. En annan eftersom kravet inte var tillämpligt på deras doktorand som inte hade tjänst vid institutionen vid den aktuella tiden, Institutionen för stad och land (tidigare Institutionen för landsbygdsutveckling), Sveriges lantbruksuniversitet.

¹⁵⁵ Sociologiska institutionen, Umeå universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse. Andra varianter på kryptiska svar är: ”Hanteras som andra speciella krav som finns för doktorander och anställda”, IMIE/Ekonomiska institutionen, Linköpings universitet; ”vi försöker vara maximalt flexibla”, Filmvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet; ”Om doktoranden anhåller om tjänstledighet för utlandsvistelse för att finansieras med stipendium beviljar institutionen vanligtvis detta”, Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet och ”Vi ser positivt på att stödja forskare och doktorander att få möjlighet att under en längre period vistas vid internationellt universitet. Det ligger i allas intresse att forskare kan utveckla sin forskning med internationella kollegor och att doktorander under sin studietid får möjlighet att skapa nätverk och bekanta sig med andra internationella lärosäten”, Institutionen för

En del institutioner anser att kravet på tjänstledighet är acceptabelt.¹⁵⁶ Andra ser kravet som oproblemiskt.¹⁵⁷ Ytterligare andra problematiserar kravet och ser såväl för- som nackdelar med det.¹⁵⁸ Det finns också institutioner som anser att kravet är bra.¹⁵⁹ Det som anses positivt är att doktorandtiden förlängs och att doktorander därmed hinner mogna, känner mindre stress och producerar bättre avhandlingar samt att de internationella kontakterna hamnar i centrum.¹⁶⁰ Det är rimligt att vissa heminstitutioner ser positivt på STINT:s krav om tjänstledighet och motsvarande förlängning av forskarutbildningen eftersom utbildningstiden därmed blir minst fyra månader längre, vilket torde leda till bättre avhandlingar, och att denna förlängning finansieras av annan aktör. Det är också rimligt att doktorander som ofta hamnar under tidspress ser positivt på den möjlighet till förlängd doktorandtid som tjänstledigheten kan ge.

Anställning som doktorand regleras genom högskoleförordningens kapitel 5. I 7 §, tredje och fjärde stycket står följande:

En person får vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden får dock inte vara längre än vad som motsvarar forskarutbildning på heltid under fyra år. Vid studier som ska avslutas med licentiatexamen får den sammanlagda anställningstiden inte vara längre än vad som motsvarar forskarutbildning på heltid under två år. Från dessa tider skall avräkning göras för den studietid då doktoranden inte har varit anställd som doktorand.

Den sammanlagda anställningstiden får dock vara längre än vad som sägs i tredje stycket, om det finns särskilda skäl, såsom vid ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller vid föräldraledighet. Förordning (2002:139).¹⁶¹

Det är tveksamt i vilken utsträckning STINT:s krav om att stipendierna under inga omständigheter får användas för att förkorta den tid som en forskarstuderande har möjlighet att inneha doktorandtjänst (motsvarande) är förenlig med skrivelsen i högskoleförordningens kapitel 5, 7 § tredje stycket, som anger att avräkning skall göras för den studietid då doktoranden inte varit anställd som doktorand. För en stipendiat som inte är anställd som doktorand under utlandsvistelsen skall alltså avräkning för studietiden utomlands ske vid en framtida anställning som doktorand. Doktorander som är tjänstlediga under utlandsvistelsen kvarstår dock i anställningen och för dem skall inte

---

samhällsvetenskap, Politologi, Växjö universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵⁶ 11 institutioners svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse. Förbehåll förekommer dock även hos dessa: ”Om utlandsvistelsen innebär kompetenshöjning för den berörda av relevans för tjänsten (t ex forskning eller undervisning) ser institutionen inga hinder för tjänstledighet.”, Psykologiska institutionen, Umeå universitet. ”I vissa fall bör utlandsvistelse kunna ske som ett led i tjänsten, men om inte det går får vi acceptera tjl vilket vi i så fall är positiva till.”, Institutionen för socialt arbete, Umeå universitet.

¹⁵⁷ 5 institutioners svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵⁸ Filosofiska institutionen, Lunds universitet, Institutionen för religionsvetenskap, Umeå universitet och Institutionen för lingvistik och filologi, Uppsala universitet, Svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁵⁹ 11 institutioners svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁶⁰ 10 institutioners svar på Fråga 5, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁶¹ *Högskoleförordningen*, 5 kap, 7 § tredje och fjärde stycket. De återopade skälen för förlängning av utbildningstiden upprepas även i *Högskoleförordningen*, 8 kap, 8 § tredje stycket om individuella studieplaner.

studietiden utomlands avräknas från den sammanlagda anställningstiden om (vid heltid) högst fyra år. Som framgått av tidigare kapitel skedde avräkning endast i ett fåtal fall.

STINT anger i sin information till rektorerna vid de svenska lärosätena att stipendierna i praktiken kan användas för att förlänga tiden för forskarutbildningen. Stipendierna kan få den sammanlagda anställningstiden förlängd men det är inte givet att så sker. Enligt högskoleförordningens kapitel 5, 7 § fjärde stycket får den sammanlagda anställningstiden förlängas om det finns särskilda skäl. Exempel på vad som kan utgöra särskilda skäl räknas upp i förordningen. Till dessa hör inte utlandsvistelse men förutom de särskilda skäl som anges i förordningen kan andra skäl förekomma. Enskilda lärosäten utarbetar regler och riktlinjer för vilka särskilda skäl de anser berättigar till förlängning och fattar beslut i de enskilda fallen. Det innebär att praktiken kan variera mellan olika lärosäten och att en del stipendiater erhåller förlängning och andra inte. Av tidigare kapitel har framgått att stipendiaterna i allmänhet erhöll förlängning.

STINT markerar att utlandsvistelsen främst ska ge erfarenhet av utländska forskningsmiljöer och kontakter med utländska forskare och doktorander. För stipendiaterna innebär det bl a deltagande i kurser, seminarier m m som ingår i värdinstitutionens reguljära forskarutbildning och forskning och enligt STINT:s krav om vad lärosätena skall beakta ska stipendiaten så långt möjligt få tillgodoräkna sig detta deltagande för poäng i sin forskarutbildning. En doktorand får också enligt högskoleförordningens kapitel 8, 16 § ”medges rätt att tillgodoräkna sig utbildning vid en utländsk läroanstalt.”¹⁶² Som framgått tidigare uppger såväl doktoranderna som huvudhandledarna att drygt 40 procent av stipendiaterna har fått tillgodoräkna sig poäng från utlandsvistelsen i forskarutbildningen. I de fall då inga poäng tillgodoräknats beror det antingen på att doktoranden redan hade tagit alla möjliga kurspoäng eller att doktoranden inte deltog i någon aktivitet som institutionen fann möjlig att tillgodoräkna. För dem som tillgodoräknades poäng motsvarar de dock som regel en avsevärt kortare tid än utlandsvistelsens längd. Detta har säkert att göra med att det tar tid att komma igång med studierna i den nya forskningsmiljön och att kontaktskapande inte är poänggivande i forskarutbildningen. Stipendiater som under utlandsvistelsen lägger ned mycket tid på kontaktskapande som förhoppningsvis leder till kommunikationseffekter kan få mindre tid till poänggivande studier än de som i huvudsak deltar vid kurser som ger kompetenseffekter.

Eftersom en utlandsvistelse normalt innehåller både moment som helt klart ryms inom ramen för forskarutbildningen och en eventuell anställning som doktorand (vilket de flesta stipendiater har haft) och andra moment som åtminstone delvis kan falla utanför denna uppstår en problematik kring tjänstledighet, avräkning, förlängning och tillgodoräknande av poäng. Det kan tyckas något märkligt att ta tjänstledigt för att ägna sig åt sådant som ryms inom ramen för doktorandtjänsten. Studietid utomlands som direkt ger poäng i forskarutbildningen borde rimligen räknas in i den sammanlagda anställningstiden, vilket också förefaller rimligt för sådant som indirekt ger poäng (t ex arkivstudier, fältarbete och avhandlingsskrivande). Den tid som stipendiaterna ägnar åt att upprätta kontakter och samarbeten kan dock åtminstone delvis anses ligga utanför forskarutbildningen och kan därför motivera en förlängning. Hur stipendiater disponerar sin tid under utlandsvistelserna varierar och därför bör eventuell avräkning, tillgodoräknande av poäng och förlängning ske efter bedömning i varje enskilt fall.

---

¹⁶² Högskoleförordningen, kapitel 8, 16 §.

6.5. Sammanfattning

Ett antal institutioner säger sig ha etablerade internationella kontakter, forsknings-samarbeten och samarbetsavtal, som de underhåller i syfte att öka internationaliseringen och rörligheten bland studenter, doktorander, lärare och forskare och i syfte att förbättra kvaliteten på forskningen och undervisningen vid heminstitutionen. Även institutioner som redan har etablerade kontakter önskar dock fler internationella kontakter. Flertalet institutioner säger sig ha en strategi för att öka de internationella kontakterna. Bland de institutioner som inte säger sig ha en sådan anger knappt hälften att det inte behövs eftersom internationaliseringen redan är långt gången. Övriga anser att det finns behov av en strategi men att de ännu inte utvecklat en sådan. Internationaliseringsstrategierna kan vara mer eller mindre utvecklade och formaliserade. En del har målsättningen att alla, eller åtminstone de flesta, doktorander ska vistas utomlands under en del av forskarutbildningen.

Förutom de längre utlandsvistelserna ingår ofta deltagande i internationella konferenser som ett led i att bygga upp och utveckla internationella kontakter. Andra delar i institutionernas internationaliseringsstrategier är att bjuda in utländska gästforskare och gästföreläsare och att publicera sig internationellt.

Vid omkring en fjärdedel av institutionerna får doktorander tillgodoräkna sig poäng i forskarutbildningen för deltagande i internationella konferenser. Vid 40 procent av institutionerna uppmanas doktoranderna att ha biträdande handledare i utlandet och drygt hälften av institutionerna avsätter medel i budgeten för språkgranskning och översättning. Fler än de som budgetar denna kostnad bekostar alternativt hjälper doktoranderna med språkgranskning och översättning. Drygt tre fjärdedelar av institutionerna anger att utlandsvistelser utgör en merit vid tjänstetillsättningar vid institutionen.

STINT:s krav om att stipendiaterna skall vara tjänstlediga från eventuell anställning som doktorand är problematiskt och doktorandernas heminstitutioner har olika inställning till detta krav. I tjänstledighetsproblematiken ingår också STINT:s krav om att ingen avräkning från den tid doktorand som längst kan ha anställning får göras på utlandsvistelsen, frågan om förlängning av anställningstid som doktorand och tillgodoräknande av poäng i forskarutbildningen. Det finns formella tveksamheter kring dessa krav som regleras genom högskoleförordningen vilken lärosätena har att tillämpa.

7. Sammanfattande diskussion och åtgärdsförslag

Denna utvärdering ska ge underlag till diskussioner om hur STINT ska arbeta med programmet för doktoranders utlandsvistelser inom kulturvetenskaperna och dess framtida utformning. I detta avslutande kapitel sammanfattas vad utvärderingen kommit fram till i fråga om hur programmet har fungerat i sig och vilka effekter det har gett. Olika åtgärder som skulle kunna genomföras diskuteras.

7.1. *Internationalisering av forskarutbildningen*

7.1.1. STINT:s mål

STINT:s mål är att öka möjligheterna för svenska doktorander att tillbringa minst en termin vid ett utländskt universitet. Särskilt angeläget har detta ansetts vara inom kulturvetenskaperna där internationalisering inte utgjort ett lika ”naturligt” inslag som inom det tekniskt-naturvetenskapliga området. Stipendierna för doktoranders utlandsvistelse har haft som främsta syfte att ge stipendiaterna erfarenheter av en utländsk forsknings- och utbildningsmiljö och kontakter med utländska forskare, lärare och doktorander. Tanken har varit att de internationella kontaktnät som doktoranderna (de framtida lärarna/forskarna) etablerar på sikt ska leda till en ökad internationalisering av den högre utbildningen.

Under åren 1999–2003 vistades, enligt Högskoleverkets statistik, få av de aktiva doktoranderna inom kulturvetenskaperna vid svenska lärosäten utomlands i minst tre månader. Bland dem som genomförde en längre utlandsvistelse stod dock de STINT-finansierade för en betydande del. Stiftelsens stipendier har utgjort ett viktigt bidrag till doktoranders utlandsvistelser men med tanke på det totala underlaget är söktrycket blygsamt. Förändringar som skulle kunna leda till ett större antal ansökningar kommer att diskuteras.

En institutionalisering av en utlandstermin inom ramen för forskarutbildningen skulle främja internationaliseringen av högre utbildning och forskning. Om utlandsvistelse blir ett reguljärt inslag i den svenska forskarutbildningen skulle söktrycket öka hos STINT och andra finansiärer. STINT kan inte själv genomföra denna förändring men stiftelsen kan påverka andra aktörer i syfte att åstadkomma en förändring i den riktningen. STINT:s och andra finansiärers resurser skulle också kunna samordnas och skapa ”rörlighetsmedel” om doktoranders utlandsvistelser institutionaliseras. En så högt ställd ambition att alla doktorander ska ha vistats utomlands under forskarutbildningen innebär en avsevärd breddning jämfört med hittillsvarande förhållanden men skulle med nuvarande resurstilldelning medföra att kravet på minst fyra månaders utlandsvistelse avsevärt måste sänkas.

Fler doktorander skulle sannolikt söka stipendierna om villkoren uppfattades som goda. I det fall doktoranden kan ta med sig sin lön, dvs kravet om tjänstledighet under hela utlandsvistelsen slopas, och stipendierna omformas till att ha till syfte att täcka de extra omkostnader som utlandsvistelser för med sig skulle stipendiaternas ekonomiska villkor bli bättre.

7.1.2. Effekter av utlandsvistelserna

Sverige är ett litet land och kan inte ligga längst fram i forskningsfronten på alla områden. Det är därför av stor vikt att doktorander får möjlighet att resa utomlands och inhämta sakkunskaper. De allra flesta av STINT-stipendiaterna har angett att de sökte stipendierna för att få tillgång till en stimulerande forskningsmiljö, gå kurser som inte finns hemmavid, få kvalificerad handledning eller att det på annat sätt skulle vara till gagn för avhandlingsarbetet. Vid val av värdland var avhandlingsämnet det som hade störst betydelse tätt följt av forskningsmiljön. De aktiviteter som stipendiaterna deltog i under sina utlandsvistelser är också i hög grad sådana som kan förväntas ge kompetenseffekter. Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön som de vistades i under utlandsvistelsen är högt och den vetenskapliga miljön tycks också ha haft stor betydelse för deras helhetsbedömning av utlandsvistelsen. Så gott som alla stipendiater anser att utlandsvistelsen påverkade deras fortsatta forskarstudier och många tar upp avhandlingsrelaterade aspekter som kan hänföras till kompetenseffekter. Även handledarna framhåller att doktoranderna under utlandsvistelserna ofta erhöll värdefulla sakkunskaper inom det egna avhandlingsområde och i övrigt tillägnade sig kunskap och färdigheter som förbättrade kvaliteten på avhandlingarna. Även stipendiaternas heminstitutioner pekar på kompetenseffekter och att dessa ledde till spridningseffekter i det avseendet att ny kunskap eller kompetens tillfördes ämnet eller institutionen.

När det gäller kommunikationseffekterna är det en liten andel av stipendiaterna som uppger att de ville knyta eller utveckla internationella kontakter eller starta forskningssamarbete som skäl att söka stipendierna. När de väl var utomlands deltog de dock oftast i aktiviteter som ger möjlighet till detta. Särskilt presentation av det egna arbetet och konferensdeltagande torde vara ypperliga tillfällen att knyta kontakter, men även deltagande vid seminarier, kurser och föreläsningar kan leda till kommunikationseffekter. Stipendiaternas medelbetyg på de sociala relationerna i arbetet och umgänget på fritiden var lägre än för den vetenskapliga miljön, men de allra flesta uppger sig ha fått en bestående utveckling av sina internationella kontakter och närmare hälften av stipendiaterna anser att stipendiet också bidrog till utvecklade internationella kontakter för deras heminstitutioner.

När stipendiaterna med egna ord beskriver vilken påverkan utlandsvistelsen hade på de fortsatta forskarstudierna nämner en del av dem de kontakter som de erhöll. Stipendiaternas handledare anser att stipendierna för nästan alla doktorander bidrog till utvecklandet av nya internationella kontakter för doktoranden och i tre fjärdedelar av fallen till fördjupning av tidigare kontakter. Närmare två tredjedelar av heminstitutionerna anser att de har tagit tillvara och understött de utökade internationella kontaktytor som stipendiaterna erhållit. En ännu större andel av heminstitutionerna anser att stipendierna har givit upphov till spridningseffekter bl a i form av kommunikationseffekter såsom att fler doktorander inspirerades att söka sig utomlands, att befintliga kontaktytor och samarbeten fördjupades och nya tillkom samt att trycket att utveckla internationella samarbeten ökade. Såväl doktoranderna som deras handledare och heminstitutioner har noterat att stipendiaterna kom hem från utlandsvistelserna med ökade språkkunskaper, vilket även detta kan räknas in bland kommunikationseffekterna.

STINT har redan tidigare noterat en rad positiva erfarenheter bland enskilda stipendiater som kan hänföras till personliga effekter. Stiftelsen menar att dylika posi-

tiva impulser kan bidra till utökat internationellt engagemang och perspektiv i framtida karriärer. Det är relativt få stipendiater som har angett önskan att uppnå personliga effekter som skäl för att söka stipendium och att detta skulle vara avgörande för val av värdland. Likväl framkommer att sådana uppkom på utlandsvistelsen. Detta märks i stipendiaternas svar på hur utlandsvistelsen påverkade deras fortsatta forskarutbildning och det är troligen den typen av effekter som döljer sig bakom det faktum att doktorandernas betyg på helhetsintrycket av utlandsvistelsen i de flesta fall är högre än vad betyget på övriga variabler skulle föranleda. Personliga effekter är viktiga men kan vara svåra att mäta kvantitativt. Även handledarna och heminstitutionerna anser att utlandsvistelserna bidrog till doktorandernas personliga utveckling. Detta kunde ta sig uttryck i bl a större självständighet, ökat självförtroende, ökad mognad, självtillit och självkänedom samt en större säkerhet och trygghet som forskare. Doktoranderna kom hem med nya erfarenheter, impulser och perspektiv.

Utöver de ovan nämnda effekterna uppstod också positiva effekter för den enskilde doktoranden så som t ex större möjlighet till anställning och postdoc-vistelse vid värdinstitutionen efter doktorsexamen.

Den enskilde stipendiaten, heminstitutionen, värdinstitutionen, finansören och det svenska vetenskapssamhället i allmänhet kan göra skilda prioriteringar och ha olika syften. Det är uppenbart att stipendiaterna i första hand sökte STINT:s stipendier av egenintresse, dvs att det är till gagn för deras egna forskarstudier. Även om doktorander inte i första hand söker stipendier för utlandsvistelser i syfte att skapa och utveckla internationella kontakter behöver inte detta innebära att stipendierna inte fyller sitt internationaliseringssyfte. Skälen för ansökan är inte avgörande för effekterna av utlandsvistelsen. Erfarenheterna av utländska forskningsmiljöer kan på sikt bidra till internationaliseringseffekter för institutioner, lärosäten och den svenska högre utbildningen och forskningen i sin helhet även om det inte i första hand är i detta syfte doktorander söker stipendier för utlandsvistelse.

STINT eftersträvar internationaliseringseffekter. I snäv bemärkelse innebär det att det är kommunikationseffekter som är önskvärda men det är ett uttalat syfte att internationaliseringen på sikt ska bidra till en kompetensutveckling för svensk kulturvetenskap genom att kunskap i utlandet inhämtas till svenska forskningsmiljöer. En lyckad utlandsvistelse medför såväl kommunikations- som kompetenseffekter och personliga effekter och alla dessa behövs för att stipendiaten ska bli en god forskare/lärare som på längre sikt kan bidra till internationaliseringen av högre utbildning och forskning.

Såväl stipendiaterna som deras handledare och heminstitutioner bekräftar i så gott som alla fall att utlandsvistelserna medfört positiva effekter. Det faktum att de flesta stipendiaterna vid tidpunkten för enkätundersökningen fortfarande var verksamma inom universitetsvärlden bör på sikt bidra till ytterligare internationaliseringseffekter.

7.1.3. Tjänstledighetsproblematiken

STINT:s krav om att stipendiaterna skall vara tjänstlediga från eventuell anställning som doktorand under hela utlandsvistelsen är problematiskt och doktorandernas heminstitutioner har olika inställning till detta krav. Det finns skäl som talar emot detta krav. Ett skäl är att en stor del av aktiviteterna under utlandsvistelserna är sådana att de ryms inom ramen för en doktorandtjänst. Vid sjukdom, föräldraledighet,

deltagande i totalförsvaret, fackliga förtroendeuppdrag och studier finns det lagar som reglerar anställdas rätt till tjänstledighet. STINT-finansierade utlandsvistelser ingår knappast bland de utbildningar som ger rätt till ledighet enligt studieledighetslagen, dels p g a finansieringsformen och dels av den anledningen att doktoranden i sin anställning redan är inskriven på en utbildning. Det är upp till arbetsgivarna att bedöma på vilka grunder, utöver de som regleras i lag och avtal, de beviljar tjänstledighet. Ett annat skäl är att tjänstledigheten kan medföra ekonomiska problem för doktoranderna t ex eftersom den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) går förlorad efter tre månaders tjänstledighet. Kravet om tjänstledighet medför också att det är svårt att uppnå målet om goda ekonomiska villkor under en termins utlandsvistelse.

I tjänstledighetsproblematiken ingår också STINT:s krav om att ingen avräkning från den tid doktorand som längst kan ha anställning får göras p g a utlandsvistelsen, frågan om förlängning av anställningstid som doktorand och tillgodoräknande av poäng i forskarutbildningen. Det finns formella tveksamheter kring dessa krav som regleras genom högskoleförordningen vilken lärosätena har att tillämpa.

Om en förändring genomförs så att hela utlandsvistelsen anses ingå i forskarutbildningen bortfaller tjänstledighetsproblematiken. Incitamenten att söka stipendier kan antas öka eftersom goda ekonomiska villkor då erbjuds och doktoranden inte riskerar att falla ur socialförsäkringssystemet. Å andra sidan kan incitamenten för doktoranderna att söka sig utomlands även minska eftersom de med denna lösning förlorar möjligheten till förlängning av den högsta sammanlagda anställningstiden. Viss tid från forskarutbildningen kommer troligen att förbrukas för att lösa praktiska arrangemang och det kan ta tid att komma igång i den nya forskningsmiljön.

Om STINT istället vidhåller att hela utlandsvistelsen ska ligga utanför forskarutbildningen (kravet om tjänstledighet under hela utlandsvistelsen) bör stiftelsen verka för en anpassning av högskoleförordningen på de punkter där det med nuvarande system är tveksamt om denna beaktas.

En kompromiss mellan att se utlandsvistelsen som en del av forskarutbildningen och att se den som helt utanför forskarutbildningen är möjlig. Om stipendiater beviljas partiell tjänstledighet under utlandsvistelsen (t ex 75 procent forskarstudier och 25 procent tjänstledighet för kontaktskapande) kan hänsyn tas både till de aktiviteter som ryms inom ramen för forskarutbildningen och de som faller utanför denna. Med ett sådant system blir de ekonomiska villkoren för stipendiaterna bättre än med nuvarande system och utlandsvistelsens bidrag till forskarutbildningen beaktas (avräknings- och tillgodoräknandeproblematiken bortfaller). Ett system som tillåter doktoranderna att kombinera stipendiet med doktorandtjänsten skulle skapa en större flexibilitet än dagens system och det skulle bättre kunna anpassas till individernas skilda behov. Tjänstgöringsgraden skulle kunna variera mellan olika stipendiater. Rimligt i sådant system är att anställningen förlängs med tid motsvarande tjänstledigheten. Bakgrunden till att det kan finnas skäl att anpassa formerna för stipendierna bättre till Högskoleförordningen är att de oklarheter som råder idag kan påverka såväl institutionernas inställning som söktryck och kvaliteten på ansökningarna negativt. Om en förändring i enlighet med ovanstående genomförs blir såväl heminstitutionernas som stipendiaternas rättigheter och skyldigheter tydliga, vilket sannolikt leder till ett större söktryck.

7.1.4. Utlandsvistelsens längd och förläggning

Doktorander kan söka stipendier för utlandsvistelse när som helst under sin doktorandtid. STINT betonar att stiftelsen gärna ser att doktoranderna får tillfälle att knyta utländska kontakter tidigt under sin akademiska karriär. Man kan ifrågasätta om det är effektivt med en utlandsvistelse redan under det första året, innan doktoranden har hunnit bestämma sin forskningsinriktning. Även en sen utlandsvistelse kan ha sina nackdelar då doktoranden som regel är fullt upptagen med att skriva färdigt sin avhandling. Det finns då risk för att stipendiet används för att förlänga perioden för slutskrivandet. Beviljande av stipendium till doktorand som redan har förbrukat sin högsta sammanlagda anställningstid kan ifrågasättas då det i detta fall är uppenbart att stipendiet kommer att användas för att förlänga forskarutbildningstiden och inte primärt för att bidra till ökad internationalisering. En annan risk med en sen utlandsvistelse är att det kanske inte finns tid kvar att slutföra forskarutbildningen efter utlandsvistelsen.¹⁶³ Det kan vara rimligt att prioritera sökande som befinner sig nära mitten av forskarutbildningen.

STINT vill ha en längre sammanhängande period i samma land och ställer krav om minst fyra månaders utlandsvistelse. En sådan lösning är inte optimal för alla doktorander. Önskemål har framförts om att göra det möjligt att besöka/vistas även vid andra universitet än värdinstitutionens.¹⁶⁴ Det har i åtminstone ett fall förekommit att en stipendiat delat tiden mellan två värdinstitutioner i olika länder.¹⁶⁵ Även om kravet om en minst fyra månader lång vistelse i samma land består framgent skulle det kunna göras mer flexibelt så att undantag kan göras när särskilda skäl finns för detta. Kravet på minst fyra månader sammanhängande utlandsvistelse kan t ex vara hindrande för de doktorander som har barn.

Tre alternativ till förändringar som skulle kunna underlätta för doktorander att kombinera utlandsvistelsen med föräldraansvar är att öppna upp för möjligheten till kortare utlandsvistelser, möjlighet att dela upp utlandsvistelsen på flera perioder och att införa särskilda medel för medföljande (dock endast då barn medföljer). Det sistnämnda kräver dock att ytterligare resurser tillförs.

7.2. STINT:s information och stipendiaternas kontakter med stiftelsen

Stipendiaterna verkar överlag mycket nöjda med den information de fått från STINT och de kontakter som de haft med stiftelsen. På några punkter kan dock en större tydlighet vara önskvärd. En del stipendiater kände en osäkerhet angående sin egen roll under utlandsvistelsen. Låg tyngdpunkten på att representera heminstitutionen i syfte att skapa kontakter och få till stånd framtida samarbeten eller var de doktorander som skulle inhämta nya kunskaper och färdigheter? Det tycks också ha funnits oklar-

---

¹⁶³ En stipendiat som beviljades stipendium ungefär samtidigt som doktorandtjänsten upphörde arbetar nu som höskoleadjunkt, utan forskartid, och ser sig utan praktisk möjlighet att avsluta forskarutbildningen. Egna kommentarer kodnr 7, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

¹⁶⁴ Institutionen för humaniora, Blekinge tekniska högskola, Svar på Fråga 8, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

¹⁶⁵ Egna kommentarer kodnr 113, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

heter i fråga om vad stipendiaterna förväntades göra under utlandsvistelsen. En del stipendiater har uppfattat det som om de var förbjudna att ägna sig åt egen forskning; fältarbete, arkivstudier och avhandlingsskrivande under utlandsvistelsen trots att det inte funnits något uttryckligt förbud mot detta. STINT borde tydliggöra att det primära är de positiva effekterna för doktoranderna och att sådana på sikt främjar internationaliseringen.

Många stipendiater har fått information om STINT, och att det fanns stipendier att söka från stiftelsen, genom andra doktorander. Det är naturligtvis bra att doktorander informerar varandra men det innebär också att felaktig information kan spridas doktorander emellan. STINT har ett obyråkratiskt arbetssätt vilket kan upplevas som positivt men det innebär också att det finns kriterier som inte syns i det formella regelverket. Förutom andra doktorander var det i stor utsträckning handledarna och heminstitutionerna som gav stipendiaterna kännedom om stipendiet. Med tanke på att doktorander sannolikt har mest kontakt med andra doktorander vid heminstitutionen och att de flesta har en handledare vid heminstitutionen torde det vara effektivt för STINT att rikta informationsatsningar mot institutionerna.

En lyckad utlandsvistelse kräver noggranna förberedelser. STINT bör därför uppmana stipendiaterna att lösa så mycket som möjligt av de praktiska arrangemangen före avresan. Det kan vara svårt för doktoranderna att själva finna lämpliga kontakter utomlands. En form av institutionaliserad kontaktförmedling skulle kunna skapas för att doktorander och värdinstitutioner lättare ska kunna se vad de kan få ut av varandra. En annan åtgärd som kan genomföras i syfte att förbättra informationen är att tidigare stipendiater förbinder sig att utgöra mentorer för framtida stipendiater.

7.3. Ansökningsprocessen och urvalsmodellen

När STINT:s program för doktoranders utlandsvistelser inom kulturvetenskaperna startade år 1999 var stiftelsens erfarenheter att det inte hade förekommit några större skillnader mellan kvinnor och män som sökt till STINT:s program ifråga om ålder, familjebildning etc.¹⁶⁶ I STINT:s program ska kvinnor erhålla stipendier i paritet med sin andel av ansökningarna. Detta villkor uppfylldes för tidsperioden 1999–2003. Medelåldern på stipendiaterna var cirka 30 år. Medelåldern på dem som fick avslag på sina ansökningar var något högre. Det åldersdiskriminerande kriterium som under den tidsperiod som utvärderingen omfattar hindrade ”äldre” doktorander från att erhålla STINT:s stipendier för utlandsvistelse är numera borttaget. Kulturvetenskaperna kan delas in i samhällsvetenskap, humaniora, språk, juridik, teologi och lärarutbildning. Samhällsvetenskap och humaniora var de inriktningar som flest stipendiater tillhörde. Manliga stipendiater var i större utsträckning än kvinnor samhällsvetare och kvinnliga stipendiater hade oftare språkinriktning än manliga. Få stipendiater studerade juridik, teologi och lärarutbildning. Drygt tre fjärdedelar av stipendierna tillföll de fyra största lärosätena Uppsala, Lunds, Stockholms och Göteborgs universitet.

STINT har provat två olika ansökningsförfaranden. I fråga om *Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap* (Kvet) nominerades stipendiaterna genom läro-

---

¹⁶⁶ STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999, s. 10.

sätena, vilket i praktiken innebar att lärosätena utsåg stipendiaterna. *Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse* (FS) ansökte doktoranderna själva om direkt hos STINT. Vissa skillnader i urvalet av stipendiater förekom mellan de båda stipendieformerna. Ifråga om FS erhöll kvinnor stipendier i större utsträckning än deras andel av ansökningarna. Den ”traditionella” könsfördelningen med en större andel manliga samhällsvetare och kvinnliga språkvetare var tydligare när doktoranderna ansökte själva än när lärosätena nominerade. De inriktningar som få stipendiater studerade, juridik, teologi och lärarutbildning, blev representerade i något större utsträckning när lärosätena nominerade jämfört med när doktoranderna själva ansökte. När doktoranderna själva ansökte hade män med språkinriktning och kvinnor inom juridik, teologi och lärarutbildning särskilt svårt att få sina ansökningar beviljade. Uppsala universitets andel av stipendiaterna var högre när doktoranderna själva ansökte. Såväl kvinnor som män vid de mindre lärosätena hade fördel av eget sökande, men kvinnorna gynnades mest. Lärosäten som inte beviljades stipendier när lärosätena nominerade fick i viss utsträckning ta del av stipendierna när doktoranderna själva ansökte. Stockholms och Göteborgs universitet ”förlorade” mycket när doktoranderna själva ansökte, i synnerhet manliga doktorander vid dessa lärosäten. När doktoranderna ansökte själva var den europeiska dominansen mindre än när lärosätena nominerade. Beträffande medelåldern hos stipendiaterna var skillnaden mellan de båda stipendieformerna små.

Det verkar finnas såväl för- som nackdelar med de båda prövade ansökningsförfarandena. STINT har dock noterat att intresset från institutioner och lärosäten var mindre när dessa inte var involverade i ansökningsprocessen. För att råda bot på detta kan någon av följande alternativ prövas:

Alternativ 1. Innebär en återgång till nominering via lärosätena men med den förändringen att fler doktorander kan nomineras än antalet stipendier som ska fördelas. STINT bedömer den vetenskapliga kvaliteten på ansökningarna och gör sitt urval utifrån denna. STINT skulle på så sätt få större garantier för den vetenskapliga kvaliteten än i tidigare omgångar då stipendierna nominerats via lärosätena och samtidigt ett större engagemang från institutioner och lärosäten än när doktoranderna själva ansöker direkt till STINT.

Alternativ 2. Innebär att doktoranderna själva ansöker direkt hos STINT men att institutioner/lärosäten involveras i ansökningsförfarandet genom att STINT utöver yttranden från institutionerna begär en rangordning av stipendiaterna från lärosätena, vilket t ex är förfarandet inom Visbyprogrammet.

7.4. Valet av värdland och värdinstitutionernas ansvar

USA och Storbritannien dominerade kraftigt som mottagare av stipendiater. Flertalet stipendiater tillbringade sin utlandsvistelse i engelskspråkiga länder. Fördelat på världsdelar reste flest stipendiater till länder i Europa. Näst flest åkte till Nordamerika. Kvinnor reste till europeiska länder i större utsträckning än männen som oftare reste till Nordamerika. Ett fåtal stipendiater reste till Asien och Afrika och till Sydamerika reste inte en enda stipendiat. Den europeiska dominansen ökade över tid. Det är dock inte givet att den ländersvis snedfördelningen är dålig i sig. De flesta doktorander har relativt goda färdigheter i det engelska språket, vilket medför att det för de flesta doktorander är lättare att komma igång i engelskspråkiga länder. Det

finns också många bra universitet och forskningsmiljöer i engelskspråkiga länder. Ur doktorandsynpunkt kan ländervalen vara såväl rationella som effektiva. Ur svenska lärosätens perspektiv och för att nå en verklig internationalisering av högre utbildning och forskning är det dock önskvärt att erhålla bredare internationella kontaktytor. För detta ändamål finns dock andra medel att söka. Det är möjligt att tänka sig åtgärder som styr de sökande till länder och världsdelar som varit underrepresenterade som värdar under den tidsperiod som denna utvärdering omfattar. Ett länderstyrande system skulle dock kunna ha vissa nackdelar, t ex att ansöknings- och urvalssystemet blir krångligare och möjligen att ur vetenskaplig synpunkt ”sämre” ansökningar beviljas för att uppnå en mer önskvärd mix av världländer. En kompromiss är att några stipendier framgent riktas i första hand till länder/världsdelar som varit underrepresenterade men att ett fritt val av världland gäller för flertalet stipendier.

Tillgången till olika typer av faciliteter varierar såväl inom som mellan olika världländer. STINT bör inte bevilja stipendier för vistelser vid världinstitutioner som tidigare visat sig inte hålla måttet i fråga om att erbjuda stipendiaterna nödvändiga faciliteter.

Även i fråga om den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet och umgänget på fritiden har variationen varit stor. De två sistnämnda förhållandena är svårt att ställa speciella krav på men ifråga om den vetenskapliga miljön bör STINT vara restriktiv med att bevilja nya stipendier till miljöer som tidigare visat sig bristfälliga ur vetenskaplig synpunkt.

7.5. Heminstitutionernas engagemang och internationaliseringsstrategier

STINT:s program för doktoranders utlandsvistelser inom kulturvetenskaperna är ett resultat av en konferens hösten 1998 arrangerad av STINT och tre andra organisationer med ansvar för en ökad internationalisering av kulturvetenskaperna. I konferensrapporten slås fast att en förutsättning för att lyckas med internationaliseringsambitionen är ”universitetens och högskolornas, fakulteternas och institutionernas egen vilja och egna ansvarstagande för att ändra den i dag rådande situationen med inslag av trögrörlighet och alltför stark nationell orientering.”¹⁶⁷

Det är förklarligt om en organisation som STINT, vilken har som enda uppgift att verka för internationalisering av högre utbildning och forskning, kan känna att andra aktörer, vilka har en hel del andra mål och syften att uppfylla, inte visar tillräckligt engagemang. Utvärderingen visar att dock att stipendiaternas heminstitutioner är intresserade av internationalisering. Ett antal institutioner säger sig ha etablerade internationella kontakter och deltagar i forskningssamarbeten som de underhåller i syfte att öka internationaliseringen och rörligheten bland studenter, doktorander, lärare och forskare. Flertalet institutioner säger sig också ha internationaliseringsstrategier och i vissa fall är internationaliseringen redan långt gånge. Doktoranders utlandsvistelser ingår som en del i strategierna där även bl a internationella konferenser, utbyte av gästforskare och gästföreläsare samt internationell publicering ingår.

Olika sätt att öka institutionernas engagemang ytterligare kan dock diskuteras. Ett förändrat ansökningsförfarande som involverar institutionerna och informations-

---

¹⁶⁷ Att internationalisera kulturvetenskapen, s.19.

ningar riktade till institutionerna har tidigare nämnts. Det kan också vara en fördel om STINT markerar att stiftelsen ser positivt på ansökningar till platser där institutionerna har tidigare kontakter. Inbjudningarna från värdinstitutionerna kan bli bättre om det redan finns en etablerad kontakt.

7.5.1. Handledare och extra medel för handledares utlandskontakter

STINT bestämmer villkoren för stipendiet och vem som ska erhålla det, men tar inget ansvar för vistelsen utan överlämnar ansvaret att ordna det som behövs för att vistelsen ska bli lyckad till den enskilde stipendiaten.¹⁶⁸ Tillgång till handledning torde vara en faktor som ökar möjligheten för att själva vistelsen ska bli lyckad. En handledare i värdlandet kan också bli en viktig framtida kontakt och denne kan även vara en viktig tillgång i kontaktskapande genom att introducera stipendiaten för andra personer. En tredjedel av stipendiaterna saknade handledning under sin utlandsvistelse.

En stipendiat föreslår att STINT bör uppmuntra till att handledare vid värdinstitutionen utses i förväg, men att det inte bör vara ett krav.¹⁶⁹ STINT kan naturligtvis uppmuntra till detta men det är doktorandernas heminstitutioner som har ansvaret för att de får den handledning som de har rätt till. En heminstitution uppger sig ha arvoderat handledare vid värdinstitutionen i syfte att garantera doktoranden handledning. Det kan dock inte förutsättas att heminstitutionerna har möjlighet att ta på sig denna extra kostnad och en sådan lösning förutsätter att utlandsvistelsen ingår som en del i forskarutbildningen. Heminstitutionerna har ingen skyldighet att tillhandahålla handledning för tjänstlediga doktorander.

Ett förslag i syfte att underlätta handledningen under utlandsvistelserna och samtidigt tillvarata de värdefulla kontakter som upprättas under utlandsvistelserna är att komplettera doktorandstipendierna med medel för handledares resor till värdinstitutionerna. Många doktorander lämnar sin heminstitution efter disputationen. Om handledaren fick tillfälle att göra ett besök vid värdinstitutionen skulle det också kunna vara ett kostnadseffektivt sätt att tillvarata den kontakt som en doktorands längre utlandsvistelse utgör. Kostnaden för detta skulle kunna ligga på 5–10 procent av stipendiebeloppet och täcka resa och uppehälle.¹⁷⁰

7.6. Stipendiebeloppet

Stipendiebeloppet 100 000 svenska kronor har legat fast oavsett värdland och tidpunkt. Samma stipendiebelopp till alla är administrativt lätthanterligt. En generell höjning av stipendiesumman skulle kunna leda till att färre kan erbjudas stipendier. Internationaliseringen främjas mer av att fler doktorander får tillfälle till en utlandsvistelse. Å andra sidan har STINT som målsättning att erbjuda goda ekonomiska villkor under minst fyra månaders utlandsvistelse.

Olika utlandsvistelser har skett under olika ekonomiska villkor. Om stipendiesumman differentieras efter levnadskostnaderna i olika länder skulle de ekonomiska

---

¹⁶⁸ *Till dig som erhållit ett av STINT:s kulturvetarstipendier för forskarstuderande*, STINT.

¹⁶⁹ Egna kommentarer, kodnr 234, Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

¹⁷⁰ Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, Svar på Fråga 6, Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

villkoren bli mer lika mellan olika stipendiater. Å andra sidan skulle detta kunna medföra att ännu fler söker sig till USA och Storbritannien där levnadsomkostnaderna är höga.

Familjeförhållanden är en annan faktor som påverkar hur väl stipendiebeloppet täcker omkostnaderna. En stipendiat med hemmavarande partner och/eller barn kan t ex inte hyra ut sin ordinarie bostad under utlandsvistelsen. Föräldrar har dessutom försörjningsplikt för sina minderåriga barn även om de tillfälligt vistas på annan ort än barnen. I de fall då familjen följer med under utlandsvistelsen torde även detta medföra extra kostnader. Om kravet om tjänstledighet under hela utlandsvistelsen tas bort skulle de ekonomiska villkoren bli bättre även för stipendiater som är föräldrar. Extra medel för föräldrar, oavsett om barnen följer med under utlandsvistelsen eller stannar hemma, skulle också underlätta att kombinera föräldrans ansvar med utlandsvistelse. Ett sådant föräldrastöd skulle öka incitamenten för föräldrar att söka stipendier. Ett problem som skulle kunna uppstå om en större andel av stipendiaterna än tidigare är föräldrar och har rätt till sådant stöd är att större resurser måste tillföras.

7.7. STINT:s dokumentation och en eventuell uppföljningsstudie

Doktorandernas slutrapporter till STINT är i sin nuvarande utformning inte användbara för en systematisk utvärdering. Dessa bör omarbetas så att det blir bättre lämpade för detta. Eventuellt kan vid utarbetandet av nya formulär för slutrapporter inspiration inhämtas från enkätfrågorna i föreliggande framställning. Stipendiaterna har rapportskyldighet men STINT har haft vissa svårigheter med insamlandet av rapporter. Det är möjligt att det behövs någon åtgärd för att öka stipendiaternas incitament att avlämna slutrapporter. En möjlighet är att en mindre del av stipendiet hålls inestående till dess slutrapport lämnats (t ex 5 000 kronor).

En användning av SCB:s registermaterial skulle kunna ge säkra uppgifter om, vid vilka tidpunkter, om doktoranderna har avslutat sina studier, anställts inom universitet/högskola och position på arbetsmarknaden i övrigt. Genom detta skulle svar kunna fås på frågan om karriärvägarna skiljer sig mellan de doktorander som fick sina ansökningar beviljade och de som fick avslag på sin ansökan. En jämförande studie om hur det har gått för dem som varit utomlands och en kontrollgrupp som inte varit det skulle kunna göras för att få kunskap om stipendiet har haft positiv effekt på stipendiaternas karriär.

7.8. Avslutning

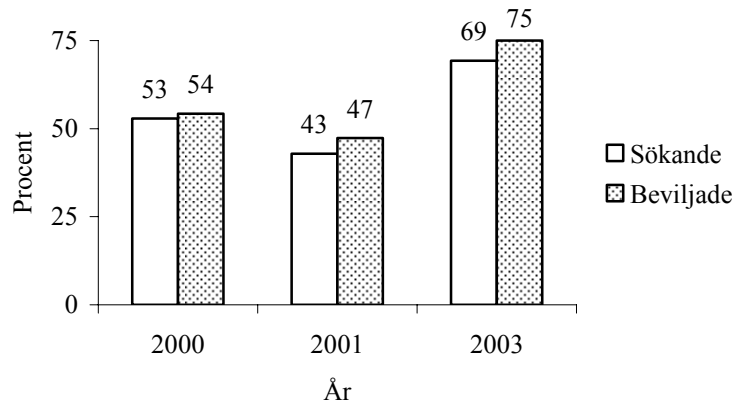
Stipendieprogrammet för doktorander inom kulturvetenskaperna har fungerat tillfredsställande. Stipendiaterna är överlag mycket nöjda både med sin utlandsvistelse och med STINT:s information och de kontakter som de haft med stiftelsen.

Programmet har medfört såväl kommunikations- som kompetenseffekter både för de enskilda doktoranderna och för deras heminstitutioner. Utlandsvistelserna har ofta även bidragit till stipendiaternas personliga utveckling. Positiva vitsord om programets effekter framförs av stipendiaterna, deras handledare och heminstitutioner.

Ett ytterligare tecken på att programmet fungerat väl är att de flesta av heminstitutionerna inte anser att några genomgripande förändringar behöver genomföras för att STINT ska uppfylla sitt mål om ökad internationalisering av den högre utbildningen.

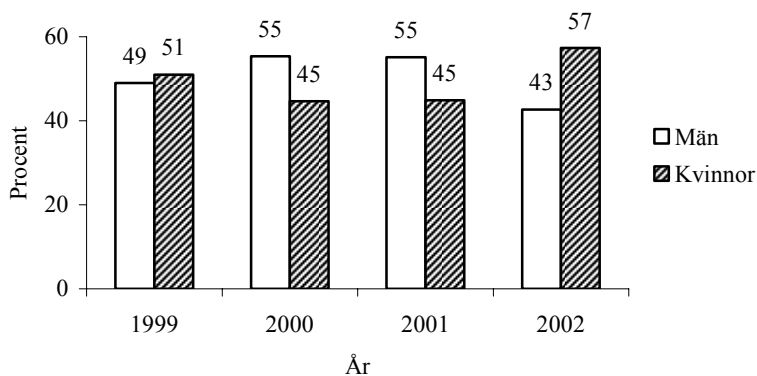
Bilaga A

Diagram A.1. Kvinnors andel bland sökande respektive bland beviljade ansökningar av Stipendier för forskarstuderandes utlandsvistelse (FS) åren 2000–2003.

Källa. STINT:s register.

Diagram A.2. Beviljade Stipendier för doktorander inom kulturvetenskap (Kvet) fördelade på kön, i procent.

Källa. STINT:s register.

Tabell A.1. Medelålder på dem vars ansökningar beviljades respektive avslags, fördelat på stipendieform, kön och lärosäte.

Lärosäte	Medelålder beviljade						Medelålder avslag		
	FS			Kvet			FS		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Göteborgs universitet	32	31	31	30	30	30	36	35	35
Linköpings universitet	26	31	30	34	28	31	38	30	33
Lunds universitet	30	29	30	30	29	30	33	36	35
Stockholms universitet	33	31	31	32	32	32	40	35	36
Umeå universitet	25	29	28	31	32	31	33	29	32
Uppsala universitet	30	32	31	30	32	31	32	32	32
Övriga	31	29	30	30	29	30	30	32	31
Samtliga	30	30	30	30	31	31	33	33	33

Källa. STINT:s register.

Tabell A.2. Medelålder på dem vars ansökningar beviljades respektive avslogs, fördelat på stipendieform, kön och år.

År	Medelålder beviljade						Medelålder avslag		
	FS			Kvet			FS		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1999				30	30	30			
2000	30	31	31	31	30	30	34	37	35
2001	32	29	31	31	30	31	34	32	33
2002				30	31	31			
2003	27	30	29				31	31	31
1999-2003	30	30	30	30	31	31	33	33	33

Källa. STINT:s register.

Tabell A.3. Antal beviljade och avslagna stipendier fördelade på inriktning och kön.

Inriktning	Stipendieform	Antal beviljade			Antal avslag			Antal ansökningar		
		Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Språk	FS	3	11	14	14	16	30	17	27	44
	Kvet	14	20	34				14	20	34
	Totalt	17	31	48	14	16	30	31	47	78
Humaniora	FS	13	16	29	15	21	36	28	37	65
	Kvet	38	38	76				38	38	76
	Totalt	51	54	105	15	21	36	66	75	141
Samhälls- vetenskap	FS	13	17	30	24	19	43	37	36	73
	Kvet	45	35	80				45	35	80
	Totalt	58	52	110	24	19	43	82	71	153
Juridik	FS	0	0	0	2	3	5	2	3	5
	Kvet	2	7	9				2	7	9
	Totalt	2	7	9	2	3	5	4	10	14
Teologi	FS	2	0	2	1	3	4	3	3	6
	Kvet	4	6	10				4	6	10
	Totalt	6	6	12	1	3	4	7	9	16
Läro- utbildning	FS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kvet	1	0	1				1	0	1
	Totalt	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Samtliga	FS	31	44	75	56	62	118	87	106	193
	Kvet	104	106	210				104	106	210
	Totalt	135	150	285				191	212	403

Källa. STINT:s register.

Tabell A.4. *Beviljade stipendier fördelade på lärosäten, i antal och procent.*

Lärosäte	Antal beviljade stipendier			Procent av beviljade stipendier		
	FS	Kvet	Samtliga	FS	Kvet	Samtliga
Blekinge tekniska högskola	1		1	1		0
Göteborgs universitet	9	42	51	12	20	18
Handelshögskolan i Jönköping		1	1		0	0
Handelshögskolan i Stockholm	2		2	3		1
Högskolan Trollhättan/Uddevalla	1		1	1		0
Karlstads universitet	2	3	5	3	1	2
Linköpings universitet	4	7	11	5	3	4
Luleå tekniska universitet	1	3	4	1	1	1
Lunds universitet	15	42	57	20	20	20
Stockholms universitet	10	43	53	13	20	19
Sveriges lantbruksuniversitet	1		1	1		0
Södertörns högskola	1		1	1		0
Umeå universitet	3	17	20	4	8	7
Uppsala universitet	21	46	67	28	22	24
Växjö universitet	1	4	5	1	2	2
Örebro universitet	3	2	5	4	1	2
Samtliga	75	210	285	100	100	100

Källa. STINT:s register.

Tabell A.5. *Avslagna stipendieansökningar (FS) fördelade på värdland och kön.*

	Antal			Procent		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
USA	23	23	46	16	16	33
Storbritannien	14	23	37	10	16	26
Frankrike	2	6	8	1	4	6
Nederländerna	3	2	5	2	1	4
Tyskland	2	3	5	1	2	4
Australien	2	2	4	1	1	3
Kanada	2	2	4	1	1	3
Norge	4	0	4	3	0	3
Japan	1	2	3	1	1	2
Ryssland	2	1	3	1	1	2
Spanien	2	1	3	1	1	2
Bangladesh	2	0	2	1	0	1
Danmark	0	2	2	0	1	1
Israel	2	0	2	1	0	1
Nya Zeeland	1	1	2	1	1	1
Österrike	1	1	2	1	1	1
Argentina	0	1	1	0	1	1
Finland	1	0	1	1	0	1
Grekland	0	1	1	0	1	1
Indien	0	1	1	0	1	1
Irland	1	0	1	1	0	1
Italien	0	1	1	0	1	1
Mexico	0	1	1	0	1	1
Taiwan	0	1	1	0	1	1
Totalt	65	75	140	46	54	100

Källa. STINT:s register.

Tabell A.6. Förändring över tid andel beviljade och avslagna stipendier båda stipendieformerna.

Världsdel	FS								Kvet				
	procent beviljade				procent avslag				procent beviljade				
	2000	2001	2003	Alla år	2000	2001	2003	Alla år	1999	2000	2001	2002	Alla år
Europa totalt	43	44	54	47	48	50	47	48	52	55	54	63	57
<i>Norden</i>					2	8	5	4	4	2	2		2
<i>Övr. EU_15</i>	37	44	46	41	43	42	40	42	46	53	50	55	51
<i>Övr. Europa</i>	6		8	5	4		3	3	2		2	7	3
Nordamerika	37	50	42	41	43	33	40	40	44	38	37	30	37
Sydamerika						4		1					
Oceanien	11		4	7	2	4	10	5		2	9	4	4
Asien	6	6		4	7	8	3	6	4	2		3	2
Afrika	3			1						2			0
Samtliga	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Källa. STINT:s register.

Bilaga B

Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap)

Instruktion: Vid svarsalternativ med rutor var vänlig kryssa för ett alternativ (där inte annat anges). Där svarsalternativen är 1 2 3 4 5 betygsätter du enligt en femgradig skala (1 är lägsta betyg, 3 är godkänt, 5 är högsta betyg). Ringa in det alternativ som stämmer bäst med din värdering. Linjerna fylls i med egna ord. På enkätens sista sida ges utrymme för egna reflektioner.

Först har vi några frågor om ansökningsprocessen och dina kontakter med Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning – STINT.

1) Hur fick du reda på att det fanns ett stipendium att söka från STINT?

Genom

- a) andra doktorander
- b) din handledare
- c) annan lärare/forskare vid din institution
- d) STINT:s hemsida
- e) annan kanal (ange vilken) _____

2) Varför sökte du stipendiet (fler än ett alternativ kan kryssas)?

För att

- a) delta i kurser
  - b) få tillgång till en stimulerande forskningsmiljö
  - c) få möjlighet till kvalificerad handledning
  - d) bedriva fältarbete
  - e) annan orsak (ange vilken) _____
-
-

3) Hur länge hade du varit doktorand vid ansökningstillfället?

Antal månader _____

4) Vilken/vilka faktorer var avgörande för ditt val av värdland? _____

---

5) Hur fick du i första hand information om det universitet/högskola som du besökte under din utlandsvistelse?

Genom

- a) andra forskarstuderande
  - b) lärare/forskare vid din institution
  - c) det universitet/högskola där du var antagen som doktorand
  - d) information från värdinstitutionen (den institution du besökte)
  - e) annat sätt (ange vilket) _____
-

6) Hjälpte dig din institution med de första kontakterna med värdinstitutionen?

JA jag fick hjälp av _____ NEJ

7) Hade din heminstitution haft någon kontakt med värdinstitutionen innan tidpunkten för din ansökan?

JA NEJ

8) Vilket betyg ger du

a) informationen på STINT:s hemsida?

1   2   3   4   5

b) STINT:s information om vilka som var behöriga att söka stipendiet?

1   2   3   4   5

c) STINT:s information om vad som fordrades vid ansökan (formalia, CV, intyg etc.)

1   2   3   4   5

d) STINT:s information om hur ansökan skulle utformas?

1   2   3   4   5

9) Ansåg du dig behöva ytterligare information efter att ha läst STINT:s hemsida?

JA NEJ

10) Tog du kontakt med STINT för att få kompletterande information?

JA Jag betygsätter den kompletterande informationen som jag fick med

1   2   3   4   5

NEJ

11) Vad anser du om STINT:s tillgänglighet för personlig kontakt?

1   2   3   4   5

12) Vilket sammanfattande betyg vill du ge kontakterna med STINT?

1   2   3   4   5

13) Vad anser du om tidsperioden mellan utlysningen av stipendiet och sista ansökningsdag?

För kort lagom lång för lång

Några frågor om din forskarutbildning

14) När påbörjade du din forskarutbildning? År__ __ __ __ månad__ __

15) Har du avlagt doktorsexamen? JA År__ __ __ __ månad__ __

NEJ

Frågor om din utlandsvistelse

16) Hur lång var den utlandsvistelse som du finansierade genom STINT:s stipendium? Antal månader __ __

17) Kombinerade du den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt?

JA Antal månader __ __ Hur finansierade du detta? _____

_____

NEJ

18) Vad anser du om kravet på minst fyra månaders utlandsvistelse?

För kort lagom för långt

19) Vem ordnade ditt boende under utlandsvistelsen?

- a) Jag ordnade boendet själv   b) värdinstitutionen ordnade boendet

20) Vilket betyg ger du boendet?

1   2   3   4   5

21) Hade du medföljande familjemedlemmar vid din utlandsvistelse?

JA   antal vuxna _____   antal barn _____   NEJ

22) Överensstämde kostnaderna för boende och andra levnadsomkostnader med vad du hade förväntat dig?   JA   NEJ

23) Hur väl täckte stipendiesumman dina kostnader för utlandsvistelsen?

1   2   3   4   5

24) Hur betygsätter du tillgången till nedanstående under din utlandsvistelse?

Arbetsplats	1	2	3	4	5
Dator	1	2	3	4	5
Internet	1	2	3	4	5
E-post	1	2	3	4	5
Telefon	1	2	3	4	5
Bibliotek	1	2	3	4	5

25) Vad av följande deltog du i under din utlandsvistelse (flera alternativ kan kryssas)?

- a) Kurser   b) Seminarier   c) Föreläsningar
d) Konferenser   e) Fältarbete   f) Presentation av ditt eget arbete

26) Publicerade du något eget arbete under din utlandsvistelse?

JA   NEJ

27) Bedrev du egen forskning under utlandsvistelsen?

JA NEJ

28) Fick du handledning under din utlandsvistelse?

JA Hur betygsätter du den? 1 2 3 4 5
NEJ

29) Hur betygsätter du följande under din utlandsvistelse

a) den vetenskapliga miljön 1 2 3 4 5
b) de sociala relationerna i arbetet? 1 2 3 4 5
c) umgänget på fritiden? 1 2 3 4 5

30) Vilket betyg vill du ge utlandsvistelsen i sin helhet?

1 2 3 4 5

Några frågor om tiden efter utlandsvistelsen och utlandsvistelsens effekter

31) Bidrog stipendiet till

a) en bestående utveckling av dina internationella kontakter? JA NEJ
b) utvecklade internationella kontakter för din heminstitution? JA NEJ
c) att du har publicerat dig internationellt? JA NEJ

32) Påverkade utlandsvistelsen dina fortsatta forskarstudier?

JA Hur? _____
_____
NEJ

33) Har stipendiet för din del bidragit till en postdoc-vistelse utomlands?

JA NEJ Har ej avlagt doktorsexamen

34) Påverkade stipendiet dina möjligheter till anställning efter din doktorsexamen?

JA
Hur? _____
_____

NEJ Har ej avlagt doktorsexamen

35) Hur finansierade du din forskarutbildning vid tidpunkten för din utlandsvistelse?

Lön från doktorandtjänst Utbildningsbidrag Stipendier

Annat sätt

Vilket? _____

36) Förkortades den tid som du erhöll lön/utbildningsbidrag/stipendier p g a att du utnyttjade det stipendium som STINT beviljat dig?

JA antal månader _____ NEJ

37) Fick du tillgodoräkna dig poäng från utlandsvistelsen i din forskarutbildning?

JA antal poäng _____ NEJ

38) Vad är din nuvarande sysselsättning? _____

_____

39) Om du har anställning vilken är din nuvarande arbetsgivare? _____

_____

Tack för din medverkan!

Utöver denna enkät kommer vi att genomföra kvalitativa intervjuer med ett urval av stipendiaterna. Vi är tacksamma om du som kan tänka dig att ställa upp på en intervju anger telefonnummer där du kan nås dagtid samt ort där intervjun kan ske.

Tfn: _____ Ort: _____

Egna kommentarer:_(Ett antal tomma rader)_____

Tabell B.1. *Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s hemsida, antal svar och standardavvikelse fördelat på kön och lärosäte.*

Lärosäte	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Göteborgs universitet	3,6	3,5	3,6	24	13	11	0,7	0,5	0,8
Linköpings universitet	4,1	4	4,2	8	3	5	0,4	0	0,4
Lunds universitet	4	4	4,1	40	21	19	0,7	0,8	0,6
Stockholms universitet	3,8	3,4	4	32	12	20	0,8	0,8	0,8
Umeå universitet	4	3,6	4,8	11	7	4	0,9	0,8	0,5
Uppsala universitet	4	3,8	4,1	40	24	16	0,7	0,6	0,8
Övriga	3,8	3,4	4	23	7	16	0,7	0,5	0,6
Samtliga	3,9	3,7	4	178	87	91	0,7	0,7	0,7

Källa. Svar på Fråga 8a), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.2. *Stipendiaternas medelbetyg på informationen på STINT:s hemsida, antal svar och standardavvikelse fördelat på inriktning.*

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läraryr utbildning	Samtliga
Medelbetyg	3,7	3,8	3,9	4,4	4,1	4	3,9
Std.avvikelse	0,8	0,7	0,8	0,5	0,7		0,7
Antal svar	27	72	62	5	11	1	178

Källa. Svar på Fråga 8a), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.3. *Stipendiaternas medelbetyg på kompletterande information från STINT fördelat på lärosäte, kön och inriktning.*

Lärosäte	Medelbetyg	Kön	Medelbetyg
Göteborgs universitet	4,6	Män	4,4
Handelshögskolan i Stockholm	5	Kvinnor	4,4
Karlstads universitet	4		
Linköpings universitet	5	Inriktning	
Luleå tekniska universitet	5	Språk	4,5
Lunds universitet	4,5	Humaniora	4,3
Stockholms universitet	4,3	Samhällsvetenskap	4,5
Umeå universitet	4,3	Juridik	4
Uppsala universitet	4,4	Teologi	4,7
Växjö universitet	4		
Örebro universitet	5	Samtliga	4,4

Källa. Svar på Fråga 10), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.4. *Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet att söka stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning antal och standardavvikelse fördelat på inriktning.*

STINT:s information om	Språk	Humaniora	Samhälls- vetenskap	Juridik	Teologi	Läro- utbildning	Samtliga
Medelbetyg							
behörighet att söka stipendiet	4,1	4,2	4,2	4,4	4,3	4	4,2
krav vid ansökan	4	4,1	4,3	4,6	4,4	4	4,2
ansökans utformning	3,9	3,8	4,1	3,9	4	4	3,9
Antal svar							
behörighet att söka stipendiet	27	76	66	7	11	1	188
krav vid ansökan	28	76	66	7	11	1	189
ansökans utformning	28	74	66	7	11	1	187
Std.avvikelse							
behörighet att söka stipendiet	0,8	0,7	0,7	0,8	0,6		0,7
krav vid ansökan	0,8	0,6	0,7	0,5	0,5		0,7
ansökans utformning	0,8	0,7	0,8	1,1	0,6		0,8

Källa. Svar på Fråga 8bd), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.5. *Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s information om behörighet att söka stipendiet, krav vid ansökan och ansökans utformning antal svar och standardavvikelser fördelat på kön och lärosäte.*

STINT:s information om	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
behörighet att söka stipendiet									
Göteborgs universitet	4,1	4,1	4,1	26	15	11	0,8	0,7	0,9
Linköpings universitet	4,3	4	4,4	8	3	5	0,7	1	0,5
Lunds universitet	4,3	4,3	4,3	43	23	20	0,7	0,8	0,6
Stockholms universitet	4,3	4	4,5	33	13	20	0,8	0,8	0,7
Umeå universitet	4,4	4,3	4,5	13	7	6	0,7	0,8	0,5
Uppsala universitet	4,1	4	4,2	42	25	17	0,7	0,7	0,8
Övriga	4	3,7	4,2	23	7	16	0,6	0,5	0,7
<i>Samtliga</i>	4,2	4,1	4,3	188	93	95	0,7	0,7	0,7
krav vid ansökan									
Göteborgs universitet	4,2	4,1	4,3	26	15	11	0,6	0,7	0,5
Linköpings universitet	4,5	4,3	4,6	8	3	5	0,5	0,6	0,5
Lunds universitet	4,3	4,3	4,3	43	23	20	0,6	0,7	0,4
Stockholms universitet	4	3,7	4,3	33	13	20	0,7	0,6	0,7
Umeå universitet	4,5	4,4	4,5	13	7	6	0,5	0,5	0,5
Uppsala universitet	4,2	4,2	4,2	43	25	18	0,8	0,7	0,9
Övriga	4,2	3,9	4,3	23	7	16	0,7	0,7	0,6
<i>Samtliga</i>	4,2	4,1	4,3	189	93	96	0,7	0,7	0,6

Fortsättning nästa sida.

Fortsättning från föregående sida

ansökans utformning									
Göteborgs universitet	3,9	3,9	3,9	26	15	11	0,7	0,7	0,8
Linköpings universitet	4,4	4,3	4,4	8	3	5	0,5	0,6	0,5
Lunds universitet	4,1	4,2	4	43	23	20	0,7	0,9	0,6
Stockholms universitet	3,8	3,5	4,1	32	13	19	0,7	0,5	0,7
Umeå universitet	3,9	4	3,8	13	7	6	1	0,6	1,5
Uppsala universitet	3,8	3,8	3,8	42	24	18	0,9	0,7	1
Övriga	3,9	3,9	3,9	23	7	16	0,6	0,4	0,7
<i>Samtliga</i>	<i>3,9</i>	<i>3,9</i>	<i>4</i>	<i>187</i>	<i>92</i>	<i>95</i>	<i>0,8</i>	<i>0,7</i>	<i>0,8</i>

Källa. Svar på Fråga 8b–d), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.6. *Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter fördelat på inriktning.*

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läroutbildning	Samtliga
Medelbetyg	4,1	3,9	4	3,8	4,4	4	4
Antal svar	25	68	57	5	10	1	166
Std.avvikelse							
Samtliga	1	0,8	1	0,8	0,7		0,9
Män	1,2	0,8	0,9	0,7	0,8		0,9
Kvinnor	0,6	0,7	1	1	0,5		0,8

Källa. Svar på Fråga 11), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.7. *Stipendiaternas medelbetyg på STINT:s tillgänglighet för personliga kontakter fördelat på kön och lärosäte.*

Lärosäte	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Göteborgs universitet	3,8	3,8	3,9	26	14	12	0,8	0,7	0,9
Linköpings universitet	4,8	4,7	5	4	3	1	0,5	0,6	
Lunds universitet	4,1	3,8	4,4	38	20	18	0,7	0,8	0,6
Stockholms universitet	3,9	3,6	4,2	27	12	15	1,1	1	1,1
Umeå universitet	3,8	3,1	4,8	12	7	5	1,3	1,3	0,4
Uppsala universitet	4,1	4	4,2	40	23	17	0,8	0,8	0,7
Övriga	4	3,8	4,1	19	6	13	0,8	1	0,8
Samtliga	4	3,8	4,2	166	85	81	0,9	0,9	0,8

Källa. Svar på Fråga 11), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.8. *Stipendiaternas sammanfattande medelbetyg på kontakterna med STINT fördelat på inriktning.*

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läroutbildning	Samtliga
Medelbetyg	4,2	4,1	4	4,1	4,2	4	4,1
Antal svar	28	81	71	8	11	1	200
Std.avvikelse	0,7	0,7	0,9	0,6	0,4		0,8

Källa. Svar på Fråga 12), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.9. *Stipendiaternas sammanfattande medelbetyg på kontakterna med STINT fördelat på kön och lärosäte.*

Lärosäte	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Göteborgs universitet	4,1	4,1	4,1	28	15	13	0,7	0,6	0,9
Linköpings universitet	4,3	4,3	4,3	7	3	4	0,5	0,6	0,5
Lunds universitet	4,2	4,2	4,3	44	23	21	0,6	0,7	0,6
Stockholms universitet	3,9	3,9	4	36	15	21	0,9	0,9	0,9
Umeå universitet	4,1	3,7	4,6	14	7	7	0,9	1	0,5
Uppsala universitet	4,1	4,2	4	47	26	21	0,8	0,6	1
Övriga	4	3,6	4,2	24	8	16	0,7	0,5	0,7
Samtliga	4,1	4	4,2	200	97	103	0,8	0,7	0,8

Källa. Svar på Fråga 12), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.10. *Stipendiater som fick kännedom om att det fanns ett stipendium att söka från STINT genom olika informationskällor fördelat på lärosäte, i procent.*

Lärosäte	Andra doktorander	Handledare	Heminstitutionen	STINT:s hemsida	Fakulteten	Lärosätet	Eget sökande
Göteborgs universitet	48	7	31	10		3	
Linköpings universitet	56		22		11		11
Lunds universitet	48	23	20	2	2	5	
Stockholms universitet	34	26	26	5		5	3
Umeå universitet	21	21	36		21		
Uppsala universitet	35	31	31	2			2
Övriga	30	26	17	13		13	
Samtliga	39	22	26	5	2	4	1

Källa. Svar på Fråga 1), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.11. *Andel stipendiater som angav olika skäl att söka stipendiet.*

Lärosäte	Stimulerande forskningsmiljö	Kurser	Kvalificerad handledning	Annan orsak	Fältarbete
Göteborgs universitet	89	39	25	9	18
Linköpings universitet	89	78	22	33	11
Lunds universitet	89	27	18	25	7
Stockholms universitet	92	39	26	17	5
Umeå universitet	100	43	21	14	14
Uppsala universitet	92	29	31	18	4
Övriga	83	42	29	25	13
Samtliga	90	36	25	19	9

Källa. Svar på Fråga 2), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.12. *Antal doktorandmånader före ansökan fördelat på lärosäten, i procent.*

Lärosäte	0-11	12-23	24-35	36-47	48-59	60-w
Göteborgs universitet	25	32	11	25	4	4
Linköpings universitet	22	33	22	22		
Lunds universitet	7	14	23	27	20	9
Stockholms universitet	11	32	26	13	16	3
Umeå universitet	21	29	21	21	7	
Uppsala universitet	4	17	34	30	13	2
Övriga	17	50	21	8		4
Samtliga	12	26	24	22	11	4

Källa. Svar på Fråga 3), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.13. *Faktorer som anges vara avgörande för val av värdland, i procent.*

Lärosäte	Av handlingsämnet	Forskningsmiljön	Språket	Etablera kontakt m enskild forskare	Egna tidigare kontakter	Heminstitutionens tidigare kontakter	Personliga skäl	Landet i sig	Skapa nytt utbyte för Sverige
Göteborgs universitet	38	24	21	24	14	3	7	7	3
Linköpings universitet	22	22	33	33	22			11	
Lunds universitet	45	27	23	18	9	7	7	2	2
Stockholms universitet	39	42	26	11	18	5	5	3	3
Umeå universitet	29	57	21	7	14	21			
Uppsala universitet	37	47	12	16	14	6			
Övriga	38	29	29	29	33	8	17		
Samtliga	38	36	22	18	16	7	5	2	1

Källa. Svar på Fråga 4), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.14. *Källor som stipendiaterna i första hand fick information om värduniversitetet ifrån fördelat efter lärosäte och inriktning, i procent.*

Lärosäte	Andra doktorander	Heminstitutionen	Egna lärosätet	Värdinstitutionen	Annan utländsk forskarkontakt	Välkänd	Litteratur	Internet	Tog själv reda på/kontakt
Göteborgs universitet	10	21	7	34	3	3		14	7
Linköpings universitet		25		38			13	25	
Lunds universitet	9	26		44	5		7	7	2
Stockholms universitet	5	26		37	8		3	11	11
Umeå universitet	8	31		54				8	
Uppsala universitet	10	27	2	24	8	6	4	14	4
Övriga		25	4	46		4	4	8	8
Inriktning									
Språk	3	19	6	32	3	3	10	10	13
Humaniora	6	23	3	40	4	4	4	14	4
Samhällsvetenskap	11	26		38	5	1	3	10	5
Juridik	13	63		13				13	
Teologi		36		36	18			9	
Lärarytelse				100					
Samtliga	7	25	2	37	5	2	4	11	5

Källa. Svar på Fråga 5), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.15. *Stipendiater som fick hjälp av heminstitutionen vid de första kontakterna med värdinstitutionen fördelat på lärosäte och inriktning, i procent.*

Lärosäte	Procent	Inriktning	Procent
Göteborgs universitet	28	Språk	39
Linköpings universitet	44	Humaniora	30
Lunds universitet	36	Samhällsvetenskap	37
Stockholms universitet	37	Juridik	63
Umeå universitet	50	Teologi	64
Uppsala universitet	45	Lärarytelse	0
Övriga	21	Samtliga	37

Källa. Svar på Fråga 6), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.16. *Andel av de stipendiaterna som fick hjälp med de första kontakterna med värdinstitutionen av heminstitutionen som fick hjälp av sin handledare.*

Lärosäte	Procent	Inriktning	Procent
Göteborgs universitet	63	Språk	74
Linköpings universitet	50	Humaniora	47
Lunds universitet	62	Samhällsvetenskap	57
Stockholms universitet	57	Juridik	79
Umeå universitet	72	Teologi	71
Uppsala universitet	55	Samtliga	59
Övriga	62		

Källa. Svar på Fråga 6), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.17. *Stipendiater med olika längd på utlandsvistelserna fördelat på lärosäte och inriktning, i procent.*

Lärosäte	Kortare än 4 mån.	4_6 mån.	Längre än 6 mån.	Inriktning	Kortare än 4 mån.	4_6 mån.	Längre än 6 mån.
Göteborgs universitet	3	86	10	Språk		90	10
Linköpings universitet		100		Humaniora		81	19
Lunds universitet	2	84	14	Samhällsvetenskap	1	87	12
Stockholms universitet		68	32	Juridik	13	88	
Umeå universitet		100		Teologi	9	91	
Uppsala universitet	2	90	8	Lärarytelse		100	
Övriga		92	8	Samtliga	1	85	13

Källa. Svar på Fråga 16), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.18. *Stipendiater som kombinerade den STINT-finansierade utlandsvistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt fördelat på lärosäte och inriktning, i procent.*

Lärosäte	Procent	Inriktning	Procent
Göteborgs universitet	48	Språk	23
Linköpings universitet	11	Humaniora	38
Lunds universitet	27	Samhällsvetenskap	25
Stockholms universitet	21	Juridik	0
Umeå universitet	14	Teologi	18
Uppsala universitet	31	Lärarytelse	0
Övriga	29	Samtliga	29

Källa. Svar på Fråga 17), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.19. Stipendiaterna som kombinerade den STINT-finansierade vistelsen med utlandsvistelse bekostad på annat sätt och som anger olika finansieringsformer fördelat på lärosäte och inriktning, i procent.

	Andra stipendier	Andra stipendier/egna medel	Anhörig försörjd	Egna sparade medel	Egna sparade medel/Anhörig förs.	Lön	Lön/Andra stipendier	Lön/Föräldrapenning	Utbildningsbidrag
Lärosäte									
Göteborgs uni.	50			15			21		15
Linköpings uni.						100			
Lunds uni.	33	7		19		26	7	7	
Stockholms uni.	59	14		14		14			
Umeå uni.	50					50			
Uppsala uni.	47			7	7	20	20		
Övriga	14		14	45		14	14		
Inriktning									
Språk	45			14		14	14		14
Humaniora	50	3	3	11		13	18		3
Samhällsvet.	28	4		28	4	28	4	4	
Teologi	100								
Samtliga	44	4	0	15	0	19	15	0	4

Källa. Svar på Fråga 17), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.20. Hur väl täckte stipendiesumman dina kostnader för utlandsvistelsen?, medelbetyg och antal svar fördelat på inriktning.

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läro-utbildning	Samtliga
Medelbetyg	3,5	3,6	3,1	3,4	3,6	5	3,4
Antal svar	31	81	75	8	10	1	206
Std.avvikelse	1,2	1,2	1,3	0,9	1,3		1,2

Källa. Svar på Fråga 23), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.21. Hur väl täckte stipendiesumman dina kostnader för utlandsvistelsen?, medelbetyg och antal svar fördelat på lärosäte och kön.

Lärosäte	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Göteborgs universitet	3,8	3,6	4	29	16	13	1,1	1,2	1,1
Linköpings universitet	3,2	3,3	3,2	9	3	6	1,4	1,5	1,5
Lunds universitet	3	2,8	3,4	43	23	20	1,2	1,2	1,2
Stockholms universitet	3,2	3,1	3,3	38	15	23	1,3	1,5	1,3
Umeå universitet	3,9	3,6	4,1	14	7	7	0,9	0,8	0,9
Uppsala universitet	3,4	3,5	3,4	49	26	23	1,2	1,2	1,1
Övriga	3,4	3,4	3,4	24	8	16	1,3	1,3	1,3
Samtliga	3,4	3,3	3,5	206	98	108	1,2	1,2	1,2

Källa. Svar på Fråga 23), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.22. *Stipendiaternas medelbetyg på hur väl stipendiet täckte kostnaderna för utlandsvistelsen i olika länder och världsdelar, antal svarande och standardavvikelse.*

Världsdel	Land	Hur väl täckte stipendiet kostnaderna?		
		Medelbetyg	Antal	Std.avvikelse
Europa		3,9	111	0,8
<i>Norden</i>		5	2	0
	Danmark	5	1	
	Norge	5	1	
<i>EU_15</i>		3,5	101	1,2
	Frankrike	3,9	10	1
	Irland	4	1	
	Italien	3,4	7	1
	Nederländerna	4,2	6	1
	Spanien	4	2	0
	Storbritannien	3,2	63	1,2
	Tyskland	4,3	12	1,1
<i>Övr. Europa</i>		3,4	8	0,9
	Cypern	3	1	
	Ryssland	2,7	3	0,6
	Schweiz	3	1	
	Slovenien	4	1	
	Ungern	4,5	2	0,7
Nordamerika		3,1	76	1,2
	Kanada	4,5	6	0,5
	USA	3	70	1,2
Oceanien		3,3	13	1,6
	Australien	3,5	12	1,5
	Nya Zeeland	1	1	
Asien		4,4	5	0,5
	Indien	4	1	
	Israel	4	1	
	Japan	4	1	
	Malaysia	5	1	
	Sydkorea	5	1	
Afrika		5	1	
	Egypten	5	1	
Samtliga		3,4	206	1,2

Källa. Svar på Fråga 23), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.23. *Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg, standardavvikelse och antal svar fördelat på inriktning.*

Boendet	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läroutbildning	Samtliga
Medelbetyg	3,5	3,8	3,4	3,3	3,4	4	3,5
Std.avvikelse	1,2	2,7	1,2	1	1,2		1,9
<i>Män</i>	1,3	3,6	1,3	0,6	1,3		2,5
<i>Kvinnor</i>	1,1	1	1,2	1,1	1,1		1,1
Antal svar	31	80	75	8	11	1	206

Källa. Svar på Fråga 20), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.24. Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg, standardavvikelse och antal svar fördelat på lärosäte och kön.

Lärosäte	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Göteborgs universitet	3,2	3,1	3,4	29	16	13	1,1	1,3	0,8
Linköpings universitet	3,3	3,7	3,2	9	3	6	1,4	1,5	1,5
Lunds universitet	3,2	3,1	3,2	44	23	21	1,1	1,2	0,9
Stockholms universitet	3,7	3,7	3,7	38	15	23	1,1	1,2	1,1
Umeå universitet	3,4	3,6	3,1	14	7	7	1,2	1	1,3
Uppsala universitet	4,1	4,2	3,9	48	26	22	3,3	4,4	1,1
Övriga	3,6	3,1	3,9	24	8	16	1,2	1,6	1
Samtliga	3,5	3,5	3,6	206	98	108	1,9	2,5	1,1

Källa. Svar på Fråga 20), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.25. Vilket betyg ger du boendet?, medelbetyg fördelat på länder och världsdelar.

Världsdel	Land	Betyg på boendet		
		Medelbetyg	Antal	Std.avvikelse
Europa		3,5		1,5
<i>Norden</i>		2	2	0
	Danmark	2	1	
	Norge	2	1	
<i>EU_15</i>		3,6	100	2,5
	Frankrike	3,2	10	1,3
	Irland	2	1	
	Italien	2,9	7	1,6
	Nederländerna	4	6	1,1
	Spanien	4	2	0
	Storbritannien	3,7	62	3
	Tyskland	3,3	12	1,2
<i>Övr. Europa</i>		3,9	8	1,4
	Cypern	4	1	
	Ryssland	2,7	3	1,5
	Schweiz	5	1	
	Slovenien	5	1	
	Ungern	4,5	2	2
Nordamerika		3,5	77	1,1
	Kanada	3,7	6	1,2
	USA	3,5	71	1,1
Oceanien		3,5	13	1,1
	Australien	3,6	12	1,1
	Nya Zeeland	3	1	
Asien		3,6	5	1,3
	Indien	3	1	
	Israel	3	1	
	Japan	5	1	
	Malaysia	2	1	
	Sydkorea	5	1	
Afrika		3	1	
	Egypten	3	1	
Samtliga		3,5	206	1,9

Källa. Svar på Fråga 20), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.26. Stipendiater som hade medföljande familjemedlemmar under utlandsvistelsen fördelat på lärosäten, i procent.

Lärosäte	Medföljande totalt	En vuxen	Ett barn	Två barn	Tre barn	Barn totalt
Göteborgs universitet	28	24	0	3	0	3
Linköpings universitet	44	44	0	0	0	0
Lunds universitet	30	30	14	9	2	25
Stockholms universitet	34	37	8	13	0	21
Umeå universitet	29	29	0	7	0	7
Uppsala universitet	22	20	4	4	0	8
Övriga	33	29	17	0	4	21
Samtliga	29	29	7	6	1	14

Källa. Svar på Fråga 21), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.27. Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat på inriktning.

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Lärarytb.	Samtliga
Medelbetyg							
Arbetsplats	3,2	3	3,4	2,8	3,7	5	3,2
Dator	3,2	2,6	3,1	2,8	3,6	5	3
Internet	3,6	3,3	3,8	3	3,7	5	3,5
E-post	3,6	3,2	3,9	3,1	3,8	5	3,5
Telefon	3,1	2,6	3,4	2,9	3,2	5	3
Bibliotek	4,5	4,3	4,5	4,8	4,4	5	4,4
Std.avvikelse							
Arbetsplats	1,7	1,5	1,4	1,2	1,2		1,5
Män	1,7	1,4	1,4	1,5	1,6		1,5
Kvinnor	1,6	1,6	1,5	0,9	0,8		1,5
Dator	1,5	1,5	1,5	1,6	1		1,5
Män	1,6	1,5	1,5	1,5	1,1		1,5
Kvinnor	1,5	1,5	1,4	1,8	1		1,5
Internet	1,3	1,4	1,3	1,4	1,1		1,4
Män	1,2	1,4	1,2	1,5	1,1		1,3
Kvinnor	1,4	1,4	1,4	1,5	1,2		1,4
E-post	1,3	1,5	1,3	1,5	1,2		1,4
Män	1,3	1,5	1,2	1,5	1,3		1,4
Kvinnor	1,3	1,5	1,4	1,5	1,2		1,4
Telefon	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5		1,6
Män	1,8	1,5	1,6	1,2	2		1,6
Kvinnor	1,6	1,5	1,5	1,7	1,2		1,5
Bibliotek	0,8	1,1	0,8	0,5	0,8		0,9
Män	1,1	0,8	0,9	0,6	0,9		0,8
Kvinnor	0,6	1,4	0,8	0,4	0,8		1
Antal svar							
Arbetsplats	30	81	74	8	11	1	205
Dator	30	80	74	8	11	1	204
Internet	30	81	74	8	11	1	205
E-post	30	81	74	8	11	1	205
Telefon	30	81	74	8	11	1	205
Bibliotek	30	81	74	8	11	1	205

Källa. Svar på Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.28. Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat på lärosäte och kön.

	Medelbetyg			Standardavvikelse			Antal svar		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Arbetsplats									
Göteborgs universitet	3,3	3,4	3,2	1,6	1,6	1,6	29	16	13
Linköpings universitet	3,1	2,7	3,3	1,4	1,2	1,5	9	3	6
Lunds universitet	3	3	2,9	1,3	1,3	1,4	44	23	21
Stockholms universitet	3	3,5	2,7	1,5	1,3	1,5	36	13	23
Umeå universitet	3,5	4	3	1,7	1,4	1,9	14	7	7
Uppsala universitet	3,4	3,1	3,7	1,5	1,6	1,3	49	26	23
Övriga	3,1	2,6	3,4	1,6	1,6	1,6	24	8	16
Samtliga	3,2	3,2	3,2	1,5	1,5	1,5	205	96	109
Dator									
Göteborgs universitet	3,3	3,6	2,8	1,6	1,5	1,5	28	16	12
Linköpings universitet	2,9	3	2,8	1,4	1	1,6	9	3	6
Lunds universitet	2,8	2,8	2,7	1,3	1,4	1,3	44	23	21
Stockholms universitet	2,2	1,9	2,4	1,4	1,2	1,5	36	13	23
Umeå universitet	3,6	3,6	3,7	1,5	1,6	1,6	14	7	7
Uppsala universitet	3,4	3,3	3,6	1,4	1,5	1,4	49	26	23
Övriga	2,8	2,4	3,1	1,6	1,5	1,6	24	8	16
Samtliga	3	3	3	1,5	1,5	1,5	204	96	108
Internet									
Göteborgs universitet	3,6	3,9	3,2	1,3	1,1	1,5	29	16	13
Linköpings universitet	3,4	3,3	3,5	1,4	1,2	1,6	9	3	6
Lunds universitet	3,3	3,4	3,1	1,4	1,4	1,5	44	23	21
Stockholms universitet	3,2	3	3,3	1,4	1,2	1,6	36	13	23
Umeå universitet	3,9	3,7	4	1,4	1,5	1,4	14	7	7
Uppsala universitet	3,8	3,8	3,8	1,2	1,3	1,2	49	26	23
Övriga	3,8	3,4	4,1	1,3	1,4	1,2	24	8	16
Samtliga	3,5	3,6	3,5	1,4	1,3	1,4	205	96	109
E-post									
Göteborgs universitet	3,6	3,9	3,2	1,4	1,2	1,5	29	16	13
Linköpings universitet	3,4	3,3	3,5	1,2	1,2	1,4	9	3	6
Lunds universitet	3,5	3,6	3,4	1,5	1,6	1,5	44	23	21
Stockholms universitet	3	2,7	3,1	1,6	1,4	1,7	36	13	23
Umeå universitet	3,8	3,7	3,9	1,4	1,5	1,5	14	7	7
Uppsala universitet	3,8	3,9	3,7	1,2	1,3	1,2	49	26	23
Övriga	3,8	3,4	4	1,3	1,4	1,2	24	8	16
Samtliga	3,5	3,6	3,5	1,4	1,4	1,4	205	96	109
Telefon									
Göteborgs universitet	3,2	3,6	2,8	1,7	1,6	1,8	29	16	13
Linköpings universitet	3,1	2,3	3,5	1,5	1,5	1,5	9	3	6
Lunds universitet	2,7	2,9	2,5	1,5	1,7	1,3	44	23	21
Stockholms universitet	2,5	2,9	2,3	1,5	1,4	1,5	36	13	23
Umeå universitet	3	2,6	3,4	1,8	1,7	1,8	14	7	7
Uppsala universitet	3,3	3,2	3,4	1,5	1,6	1,3	49	26	23
Övriga	3,3	3,1	3,4	1,5	1,5	1,5	24	8	16
Samtliga	3	3,1	2,9	1,6	1,6	1,5	205	96	109

Fortsättning nästa sida.

Fortsättning Tabell B.28.

Bibliotek										
Göteborgs universitet	4,1	4,5	3,6	1,4	0,9	1,7	29	16	13	
Linköpings universitet	4	4,3	3,8	0,9	0,6	1	9	3	6	
Lunds universitet	4,5	4,7	4,3	1	0,6	1,2	44	23	21	
Stockholms universitet	4,6	4,2	4,7	0,8	1	0,5	36	13	23	
Umeå universitet	4,6	4,7	4,6	0,7	0,8	0,8	14	7	7	
Uppsala universitet	4,5	4,4	4,6	0,7	0,8	0,7	49	26	23	
Övriga	4,5	3,9	4,8	0,8	1,1	0,4	24	8	16	
Samtliga	4,4	4,4	4,4	0,9	0,8	1	205	96	109	

Källa. Svar på Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.29. Stipendiaternas medelbetyg på tillgången till olika faciliteter samt standardavvikelse och antal svar fördelat länder och världsdelar.

Världsdel och land	Medelbetyg					Standardavvikelse					Antal
	Arbets- plats	Inter- net	E-post	Tele- fon	Biblio- tek	Arbets- plats	Inter- net	E-post	Tele- fon	Biblio- tek	
Europa	3,5	3,2	3,2	3,3	4,2	1,2	1,4	1,6	1,3	1,0	110
<i>Norden</i>	5	3,5	3,5	5	3,5	0	2,1	2,1	0	2,1	2
Danmark	5	2	2	5	2						1
Norge	5	5	5	5	5						1
<i>EU_15</i>	3,1	3,3	3,3	2,7	4,4	1,5	1,4	1,4	1,6	1	100
Frankrike	2	2,1	2,2	1,8	3,6	1,1	1,3	1,5	1,1	1,6	9
Irland	2	3	3	1	5						1
Italien	1,9	2,7	2,7	2	4	1,2	1,7	1,7	1	1,7	7
Nederländerna	3,7	3,7	3,7	3,3	4,5	1,8	1,8	1,8	1,6	0,8	6
Spanien	4	4	3,5	4,5	4,5	0	0	0,7	0,7	0,7	2
Storbritannien	3,2	3,5	3,6	2,7	4,5	1,4	1,3	1,4	1,6	0,8	63
Tyskland	3,3	3,2	3,1	2,8	4,6	1,4	1,3	1,4	1,7	0,8	12
<i>Övr. Europa</i>	3,5	3,1	3,0	3,3	4,3	1,4	1,4	1,6	1,4	1,2	8
Cypern	5	4	3	5	5						1
Ryssland	3,3	2,7	2,3	3	4	2,1	1,5	2,3	2	1,7	3
Schweiz	4	2	3	3	4						1
Slovenien	4	4	4	4	3						1
Ungern	2,5	3,5	3,5	2,5	5	0,7	2,1	2,1	0,7	0	2
Nordamerika	3,2	3,8	3,8	3,1	4,7	1,4	1,3	1,3	1,5	0,6	76
Kanada	3,7	4,7	4,5	4,2	5	1,5	0,5	0,8	1	0	6
USA	3,2	3,7	3,7	3,1	4,7	1,4	1,3	1,4	1,5	0,6	70
Oceanien	3,5	4,4	4,4	4,0	3,8	1,8	1,1	1,1	1,4	1,5	13
Australien	3,5	4,3	4,3	3,9	3,8	1,9	1,2	1,2	1,4	1,5	12
Nya Zeeland	3	5	5	5	5						1
Asien	3	3,4	3,4	3	4,4	1,6	0,9	0,9	1,4	0,9	5
Indien	3	3	3	3	4						1
Israel	5	5	5	5	5						1
Japan	1	3	3	1	3						1
Malaysia	2	3	3	3	5						1
Sydkorea	4	3	3	3	5						1
Afrika	5	5	5	5	4						1
Egypten	5	5	5	5	4						1
Samtliga	3,2	3,5	3,5	3	4,4	1,5	1,4	1,4	1,6	0,9	205

Fortsättning nästa sida.

Fortsättning Tabell B.29.

Världsdel	Land	Datortillgång		
		Medelbetyg	Antal	Std.avvikelse
Europa		3,1	109	1,3
<i>Norden</i>		5	1	
	Danmark		0	
	Norge	5	1	
<i>EU_15</i>		2,9	100	1,5
	Frankrike	2,6	9	1,5
	Irland	5	1	
	Italien	1,4	7	1,1
	Nederländerna	3,7	6	1,8
	Spanien	4	2	0
	Storbritannien	3	63	1,5
	Tyskland	2,4	12	1,5
<i>Övr. Europa</i>		2,6	8	1,4
	Cypern	4	1	
	Ryssland	2,3	3	2,3
	Schweiz	3	1	
	Slovenien	2	1	
	Ungern	2,5	2	0,7
Nordamerika		3	76	1,4
	Kanada	4	6	1,3
	USA	2,9	70	1,4
Oceanien		3,4	13	1,8
	Australien	3,4	12	1,8
	Nya Zeeland	3	1	
Asien		2,6	5	1,5
	Indien	3	1	
	Israel	5	1	
	Japan	1	1	
	Malaysia	2	1	
	Sydkorea	2	1	
Afrika				
	Egypten	5	1	
Samtliga		3	204	1,5

Källa. Svar på Fråga 24), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.30. *Andel av stipendiaterna som deltog i olika aktiviteter under utlandsvistelsen fördelat på lärosäte.*

Lärosäte	Seminarier	Föreläsningar	Egen forskning	Presentation av eget arbete	Kurser	Konferenser	Publicering	Fältarbete
Göteborgs universitet	93	83	76	55	72	34	17	24
Linköpings universitet	89	100	78	100	89	56	22	22
Lunds universitet	95	89	80	77	66	48	12	14
Stockholms universitet	89	82	81	82	55	55	30	18
Umeå universitet	86	86	86	79	71	57	50	14
Uppsala universitet	100	80	85	73	73	43	18	12
Övriga	96	88	79	79	83	42	17	38
Samtliga	94	85	81	75	70	46	21	19

Källa. Svar på Frågorna 2527), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.31. *Stipendiaternas betyg på den handledning som de fick under utlandsvistelsen i antal och medelbetyg per lärosäte.*

Lärosäte	Betyg handledning, antal					Totalt antal	Medelbetyg
	1	2	3	4	5		
Göteborgs universitet			2	4	9	15	4,5
Linköpings universitet			2	3	2	7	4,0
Lunds universitet	2	2	5	9	6	24	3,6
Stockholms universitet	2	2	5	9	11	29	3,9
Umeå universitet			3	3	4	10	4,1
Uppsala universitet		1	5	10	17	33	4,3
Övriga		5	1	4	5	15	3,6
Samtliga	4	10	23	43	54	134	4,0

Källa. Svar på Fråga 28), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.32. *Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på inriktning.*

	Språk	Humaniora	Samhällsvetenskap	Juridik	Teologi	Läro- utbildning	Samtliga
Medelbetyg							
Vetenskaplig miljö	4,1	4	4,2	4,1	4,3	4	4,1
Sociala relationer i arbetet	3,5	3,3	3,6	3,3	3,6	3	3,5
Umgänget på fritiden	3,4	3,4	3,5	3,4	3,6	2	3,4
Helheten	4,3	4,1	4,2	4,4	4,3	4	4,2
Antal svar							
Vetenskaplig miljö	31	81	75	8	11	1	207
Sociala relationer i arbetet	31	81	75	8	11	1	207
Umgänget på fritiden	31	81	75	8	11	1	207
Helheten	31	81	75	8	11	1	207
Std.avvikelse							
Vetenskaplig miljö	1,1	0,9	0,8	1,4	0,6		0,9
Sociala relationer i arbetet	1,2	1,1	1,1	1,5	0,9		1,1
Umgänget på fritiden	1,4	1,2	1,2	1,2	0,9		1,2
Helheten	0,8	0,8	0,8	0,5	0,6		0,7
Std.avvikelse män							
Vetenskaplig miljö	1,6	1	0,8	0,6	0,5		1
Sociala relationer i arbetet	1,3	1	1	1,7	1,3		1,1
Umgänget på fritiden	1,5	1,2	1,2	1,7	1,3		1,2
Helheten	1	0,8	0,7	0,6	0,8		0,8
Std.avvikelse kvinnor							
Vetenskaplig miljö	0,8	0,9	0,9	1,7	0,6		0,9
Sociala relationer i arbetet	1,1	1,1	1,3	1,5	0,5		1,1
Umgänget på fritiden	1,3	1,2	1,2	0,9	0,5		1,2
Helheten	0,7	0,8	0,8	0,5	0,5		0,7

Källa. Svar på Frågorna 29–30), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.33. *Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på lärosäten.*

	Medelbetyg			Antal svar			Std.avvikelse		
	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor
Vetenskaplig miljö									
Göteborgs universitet	3,8	4	3,5	29	16	13	1	1,1	1
Linköpings universitet	3,9	4,3	3,7	9	3	6	1,1	1,2	1
Lunds universitet	4,1	3,8	4,4	44	23	21	0,9	0,9	0,7
Stockholms universitet	4,1	3,9	4,3	38	15	23	0,9	1	0,9
Umeå universitet	4,1	4,3	4	14	7	7	1,2	1	1,4
Uppsala universitet	4,4	4,4	4,4	49	26	23	0,8	0,9	0,7
Övriga	4,1	3,9	4,2	24	8	16	0,9	1,1	0,8
Samtliga	4,1	4,1	4,2	207	98	109	0,9	1	0,9
Sociala relationer i arbetet									
Göteborgs universitet	3,3	3,5	3,2	29	16	13	1,1	1,2	1,1
Linköpings universitet	3,8	4,3	3,5	9	3	6	1	0,6	1
Lunds universitet	3,3	3,1	3,5	44	23	21	1	0,9	1,1
Stockholms universitet	3,5	3,5	3,5	38	15	23	1,3	1,2	1,3
Umeå universitet	3,4	3,4	3,3	14	7	7	1,4	1	1,8
Uppsala universitet	3,7	3,3	4,1	49	26	23	1,1	1,1	0,9
Övriga	3,6	3,3	3,8	24	8	16	1,1	1,2	1
Samtliga	3,5	3,4	3,6	207	98	109	1,1	1,1	1,1
Umgänget på fritiden									
Göteborgs universitet	3,2	3,3	3,2	29	16	13	1,1	1,3	0,9
Linköpings universitet	3,3	2,7	3,7	9	3	6	1,2	1,2	1,2
Lunds universitet	3,3	3,1	3,5	44	23	21	1,1	1,3	1
Stockholms universitet	3,2	3,5	3,1	38	15	23	1,3	1,1	1,4
Umeå universitet	3,5	3,4	3,6	14	7	7	1,3	1,3	1,5
Uppsala universitet	3,7	3,5	3,9	49	26	23	1,3	1,4	1,1
Övriga	3,8	3,5	3,9	24	8	16	1	1,2	0,9
Samtliga	3,4	3,3	3,5	207	98	109	1,2	1,2	1,2
Helheten									
Göteborgs universitet	4	4,2	3,8	29	16	13	0,9	1	0,8
Linköpings universitet	4	4,3	3,8	9	3	6	1,1	1,2	1,2
Lunds universitet	4,2	4	4,3	44	23	21	0,6	0,6	0,6
Stockholms universitet	4,2	4,2	4,3	38	15	23	0,8	0,9	0,8
Umeå universitet	4,4	4,4	4,3	14	7	7	0,6	0,5	0,8
Uppsala universitet	4,4	4,2	4,5	49	26	23	0,6	0,6	0,6
Övriga	4,2	3,9	4,3	24	8	16	0,9	1	0,8
Samtliga	4,2	4,2	4,3	207	98	109	0,7	0,8	0,7

Källa. Svar på Frågorna 29–30), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Tabell B.34. *Stipendiaternas medelbetyg på den vetenskapliga miljön, de sociala relationerna i arbetet, umgänget på fritiden och helhetsintrycket av utlandsvistelsen, antal svar och standardavvikelse fördelat på länder och världsdelar.*

Världsdel och land	Medelbetyg				Standardavvikelse				Antal
	Veten- skaplig miljö	Sociala relatio- ner i arb.	Um- gänge fritid	Hel- hetsin- tryck	Veten- skaplig miljö	Sociala relatio- ner i arb.	Um- gänge fritid	Hel- hetsin- tryck	
Europa	3,9	3,3	3,5	4,1	0,9	0,7	1,0	0,8	111
<i>Norden</i>	4	3	2,5	3,5	0	0	0,7	0,7	2
Danmark	4	3	2	3					1
Norge	4	3	3	4					1
<i>EU_15</i>	4,1	3,4	3,4	4,2	0,9	1,1	1,1	0,8	101
Frankrike	3,7	2,8	2,6	4,3	1,2	1	1	0,5	10
Irland	3	3	3	3					1
Italien	4,4	3,6	4,6	4,4	0,5	0,8	0,5	0,8	7
Nederländerna	4,3	3,8	3,7	4,2	0,8	1,2	1,4	1	6
Spanien	3,5	3,5	3,5	4,5	0,7	0,7	0,7	0,7	2
Storbritannien	4,2	3,5	3,3	4,1	0,9	1,1	1,2	0,8	63
Tyskland	4	3,4	3,9	4,2	1,2	1,2	0,9	0,6	12
<i>Övr. Europa</i>	3,6	3,4	3,3	4,0	1,1	1,1	1,6	1,1	8
Cypern	5	5	4	5					1
Ryssland	3,3	2,7	1,7	3,7	1,5	1,2	1,2	1,5	3
Schweiz	4	4	5	5					1
Slovenien	3	3	5	4					1
Ungern	3,5	3,5	3,5	3,5	0,7	0,7	0,7	0,7	2
Nordamerika	4,2	3,5	3,5	4,3	0,9	1,2	1,2	0,7	77
Kanada	4,7	3,8	3,5	4,7	0,5	1,2	1,4	0,5	6
USA	4,2	3,5	3,5	4,3	0,9	1,2	1,2	0,7	71
Oceanien	3,9	3,8	3,2	4,2	1	1,3	1,4	1	13
Australien	3,9	3,8	3,3	4,2	1	1,4	1,5	1	12
Nya Zeeland	4	4	3	4					1
Asien	3,2	3,2	3,6	4,2	1,1	0,8	0,9	0,4	5
Indien	3	4	3	5					1
Israel	5	3	3	4					1
Japan	2	2	4	4					1
Malaysia	3	4	3	4					1
Sydkorea	3	3	5	4					1
Afrika	4	4	5	5					1
Egypten	4	4	5	5					1

Källa. Svar på Frågorna 29–30), Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap), Bilaga B.

Bilaga C

Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse

Instruktion

Alternativ 1. Var vänlig skriv in text i de skuggade fälten (dessa vidgas vartefter de fylls med text) och kryssa för lämpliga rutor genom att enkelklicka på vald ruta. Ifyllt formulär returneras via e-post till Berit.Bengtsson@ekhist.uu.se.

Alternativ 2. Skriv ut formuläret och fyll i det för hand. Vid val av detta alternativ kan det vara nödvändigt att komplettera med ytterligare ark för att få plats med de egna kommentarerna. Skicka den ifyllda enkäten och eventuella bilagor till *Berit Bengtsson, AREL Box 514, 751 20 Uppsala*.

Vid eventuella frågor kontakta *Berit Bengtsson* på tfn 018-471 63 17 (**vid vidarekoppling lämna ej meddelande**) eller mobiltn 0706-78 58 63.

Handledarens namn:

Doktorandens namn:

1) Vem tog den internationella kontakten som ledde till STINT-stipendiet?

- Jag som handledare
Doktoranden
Annan person vem?

2) Bidrog stipendiet till att utveckla nya internationella kontakter för

- Institutionen JA NEJ
Doktoranden JA NEJ

3) Bidrog stipendiet till att fördjupa tidigare internationella kontakter för

- Institutionen JA NEJ
Doktoranden JA NEJ

4) Bidrog stipendiet till

- ett nytt forskningssamarbete med värdinstitutionen JA NEJ

- en utveckling av tidigare samarbete med värdinstitutionen JA NEJ
- sampublikationer med värdinstitutionen eller dess medarbetare JA NEJ
- att doktoranden publicerade sig internationellt? JA NEJ

5) Om doktoranden publicerat sig internationellt tillhandahöll institutionen medel för språkgranskning/översättning?

JA NEJ

6) Fick doktoranden handledning under utlandsvistelsen?

JA, av handledare vid hemmainstitutionen
JA, av biträdande handledare vid värdinstitutionen
NEJ

7) Vad anser du som handledare att utlandsvistelsen tillförde doktoranden ur utbildningssynpunkt?

8) Hur påverkade utlandsvistelsen doktorandens forskning?

9) Har den tid som doktoranden var utomlands avräknats från eventuell doktorandtjänst/utbildningsbidrag/stipendium?

JA, helt JA, delvis NEJ

10) Bidrog institutionen med ytterligare finansiering till doktorandens utlandsvistelse?

JA NEJ

11) Fick doktoranden tillgodoräkna sig poäng från utlandsvistelsen i sin forskarutbildning?

JA antal poäng NEJ

12) Hur lång utlandsvistelse anser du är lagom under en forskarutbildning?

Ingen alls 1–3 mån. en termin ett läsår längre

13) Om doktoranden avlagt examen

a) bidrog doktorandens utlandsvistelse till att denne anställdes vid institutionen efter avlagd examen?

JA NEJ

b) bidrog utlandsvistelsen under doktorandtiden till en postdoc-vistelse utomlands?

JA NEJ

Tabell C.1. Vem som tog den internationella kontakten som ledde till STINT-stipendiet fördelat på lärosäte, i antal och procent.

Lärosäte	Handledare		Doktorand		Annan person		Handledare doktorand		Doktorand och annan person		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Göteborgs uni.	0	0	19	95	0	0	1		0	0	20	15
Linköpings uni.	1	14	5	71	0	0	0	0	1	14	7	5
Lunds uni.	3	11	19	68	0	0	5	18	1	4	28	20
Stockholms uni.	2	6	27	87	0	0	2	6	0	0	31	23
Umeå uni.	6	50	5	42	0	0	1	8	0	0	12	9
Uppsala uni.	6	20	21	70	1	3	2	7	0	0	30	22
Övriga	0	0	8	89	1	11	0	0	0	0	9	7
Samtliga												
Antal	18		104		2		11		2		137	
Procent		13		76		1		8		1		100

Källa. Svar på Fråga 1), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.2. Stipendiets bidrag till nya och fördjupade kontakter samt internationell publicering för doktoranderna fördelat på lärosäte, i antal och procent.

Lärosäte	Bidrog stipendiet till att utveckla internationella kontakter för doktoranden?			Bidrog stipendiet till att fördjupa tidigare internationella kontakter för doktoranden?			Bidrog stipendiet till att doktoranden publicerade sig internationellt?		
	Antal	Antal	Procent	Antal	Antal	Procent	Antal	Antal	Procent
	JA	svar		JA	svar		JA	svar	
Göteborgs uni.	20	20	100	15	18	83	14	20	70
Linköpings uni.	7	7	100	5	7	71	7	7	100
Lunds uni.	28	28	100	23	28	82	18	26	69
Stockholms uni.	31	31	100	23	31	74	22	30	73
Umeå uni.	12	12	100	8	12	67	8	12	67
Uppsala uni.	26	28	93	20	30	67	13	27	48
Övriga	8	10	80	6	10	60	4	10	40
Totalt	132	136	97	100	136	74	86	132	65

Källa. Svar på Fråga 4), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.3. Institutionernas medel för språkgranskning/översättning fördelat på lärosäte, i antal och procent.

Lärosäte	Om doktoranden publicerat sig internationellt tillhandahåll institutionen medel för språkgranskning/översättning?			
	JA	NEJ	Antal svar	Procent JA
Göteborgs universitet	10	4	14	71
Linköpings universitet	2	5	7	29
Lunds universitet	16	6	22	73
Stockholms universitet	17	4	21	81
Umeå universitet	5	4	9	56
Uppsala universitet	20	2	22	91
Övriga	5	2	7	71
Totalt	75	27	102	74

Källa. Svar på Fråga 5), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.4. Handedarnas uppfattning om stipendiaternas handledning under utlandsvistelsen fördelat på lärosäten, i antal och procent.

Lärosäte	Nej		Ja						Antal svar		
			av handledare vid hemmainsst.	av biträdande handledare vid värdinst.		både av handledare vid hemma- och värdinst.		totalt			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		Antal	%
Göteborgs universitet	4	20	1	5	7	35	8	40	16	80	20
Linköpings universitet	2	29	2	29	0	0	3	43	5	71	7
Lunds universitet	6	21	13	46	3	11	6	21	22	79	28
Stockholms universitet	3	10	6	19	5	16	17	55	28	90	31
Umeå universitet	0	0	5	42	5	42	2	17	12	100	12
Uppsala universitet	3	10	7	23	9	30	11	37	27	90	30
Övriga	2	20	3	30	1	10	4	40	8	80	10
Samtliga	20	14	37	27	30	22	51	37	118	86	138

Källa. Svar på Fråga 6), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.5. Stipendiets bidrag till nya och fördjupade kontakter för institutionen fördelat på lärosäten, i antal och procent.

Lärosäte	Bidrag stipendiet till att utveckla nya internationella kontakter för institutionen?						fördjupa tidigare internationella kontakter för institutionen?					
	Antal			Procent			Antal			Procent		
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja		Nej	Ja	svar	Nej	Ja	
Göteborgs universitet	10	9	19	53	47		10	9	19	53	47	
Linköpings universitet	1	6	7	14	86		3	4	7	43	57	
Lunds universitet	11	17	28	39	61		11	16	27	41	59	
Stockholms universitet	12	19	31	39	61		15	16	31	48	52	
Umeå universitet	7	4	11	64	36		5	6	11	45	55	
Uppsala universitet	14	14	28	50	50		13	17	30	43	57	
Övriga	5	5	10	50	50		6	4	10	60	40	
Samtliga	60	74	134	45	55		63	72	135	47	53	

Källa. Svar på Fråga 2 och 3), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.6. *Stipendiets bidrag till ett nytt eller utvecklat forskningssamarbete med värdinstitutionen fördelat på lärosäte, i antal och procent.*

Lärosäte	Bidrog stipendiet till ett nytt forskningssamarbete med värdinstitutionen?						en utveckling av tidigare samarbete med värdinstitutionen?					
	Antal			Procent			Antal			Procent		
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja		Nej	Ja	svar	Nej	Ja	
Göteborgs universitet	19	1	20	95	5		14	6	20	70	30	
Linköpings universitet	3	3	6	50	50		2	4	6	33	67	
Lunds universitet	23	4	27	85	15		14	13	27	52	48	
Stockholms universitet	24	5	29	83	17		21	8	29	72	28	
Umeå universitet	10	2	12	83	17		8	4	12	67	33	
Uppsala universitet	21	9	30	70	30		20	8	28	71	29	
Övriga	6	4	10	60	40		7	2	9	78	22	
Samtliga	106	28	134	79	21		86	45	131	66	34	

Källa. Svar på Fråga 4), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.7. *Stipendiets bidrag till sampublicationer med värdinstitutionen eller dess medarbetare fördelat på lärosäte, i antal och procent.*

Lärosäte	Bidrog stipendiet till sampublicationer med värdinstitutionen eller dess medarbetare?			Antal		Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja		
Göteborgs universitet	16	4	20	80	20		
Linköpings universitet	2	5	7	29	71		
Lunds universitet	22	5	27	81	19		
Stockholms universitet	23	5	28	82	18		
Umeå universitet	10	2	12	83	17		
Uppsala universitet	23	3	26	88	12		
Övriga	8	2	10	80	20		
Samtliga	104	26	130	80	20		

Källa. Svar på Fråga 4), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.8. *Heminstitutionernas bidrag till ytterligare finansiering av doktorandernas utlandsvistelser fördelat på lärosäte, i antal och procent.*

Lärosäte	Bidrog institutionen med ytterligare finansiering till doktorandens utlandsvistelse?			Antal		Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja		
Göteborgs universitet	18	1	19	95	5		
Linköpings universitet	2	5	7	29	71		
Lunds universitet	23	5	28	82	18		
Stockholms universitet	26	2	28	93	7		
Umeå universitet	8	4	12	67	33		
Uppsala universitet	29	1	30	97	3		
Övriga	6	4	10	60	40		
Samtliga	112	22	134	84	16		

Källa. Svar på Fråga 10), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.9. Tillgodoräknande av poäng i forskarutbildningen fördelat på lärosäte, i antal och procent.

Lärosäte	Fick doktoranden tillgodoräkna sig poäng från utlandsvistelsen i sin forskarutbildning?			Procent	
	Antal			Nej	Ja
	Nej	Ja	svar		
Göteborgs universitet	15	5	20	75	25
Linköpings universitet	1	6	7	14	86
Lunds universitet	16	12	28	57	43
Stockholms universitet	22	9	31	71	29
Umeå universitet	4	8	12	33	67
Uppsala universitet	19	11	30	63	37
Övriga	3	7	10	30	70
Samtliga	80	58	138	58	42

Källa. Svar på Fråga 11), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.10. Antal stipendiater som tillgodoräknades olika antal poäng per lärosäte.

Lärosäte	Antal tillgodoräknade poäng								
	3	4	5	6	8	10	15	20	Okänt
Göteborgs universitet			2			1	1	1	0
Linköpings universitet			1	1		1		1	2
Lunds universitet	1		5			2	1		3
Stockholms universitet			3		1	2			3
Umeå universitet		1	1			4		1	1
Uppsala universitet	1		1			4	2		3
Övriga		1	1			3		2	0
Samtliga	2	2	14	1	1	17	4	5	12

Källa. Svar på Fråga 11), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Tabell C.11. Stipendiets bidrag till anställning vid heminstitutionen eller postdoc-vistelse utomlands efter examen fördelat på lärosäte, i antal och procent.

Lärosäte	Om doktoranden avlagt examen bidrog doktorandens utlandsvistelse till att denne anställdes vid institutionen efter avlagd examen?						en postdoc-vistelse utomlands?				
	Antal			Procent			Antal			Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja		Nej	Ja	svar	Nej	Ja
Göteborgs universitet	11	1	12	92	8		12	0	12	100	0
Linköpings universitet	4	1	5	80	20		4	1	5	80	20
Lunds universitet	16	4	20	80	20		16	4	20	80	20
Stockholms universitet	16	2	18	89	11		16	3	19	84	16
Umeå universitet	2	1	3	67	33		2	1	3	67	33
Uppsala universitet	13	4	17	76	24		13	4	17	76	24
Övriga	1	2	3	33	67		3	0	3	100	0
Samtliga	63	15	78	81	19		66	13	79	84	16

Källa. Svar på Fråga 13), Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse, Bilaga C.

Bilaga D

Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse

Instruktion

Alternativ 1. Var vänlig skriv in text i de skuggade fälten (dessa vidgas vartefter de fylls med text) och kryssa för lämpliga rutor genom att enkelklicka på vald ruta. Ifyllt formulär returneras via e-post till Berit.Bengtsson@ekhist.uu.se.

Alternativ 2. Skriv ut formuläret och fyll i det för hand. Vid val av detta alternativ kan det vara nödvändigt att komplettera med ytterligare ark för att få plats med de egna kommentarerna. Skicka den ifyllda enkäten och eventuella bilagor till *Berit Bengtsson, AREL Box 514, 751 20 Uppsala*.

Vid eventuella frågor kontakta Berit Bengtsson på tfn 018-471 63 17 (**vid vidarekoppling lämna ej meddelande**) eller mobiltn 0706-78 58 63.

Institutionens namn:

Prefektens namn:

Stipendiaten/stipendiaternas namn:

1) Har institutionen tagit några konkreta initiativ för att få tillgång till insatser från STINT – Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning?

JA vilka?

NEJ

2) Har institutionen någon strategi för att öka de internationella kontakterna?

JA ge en kort beskrivning

Behov finns men vi har ännu inte utvecklat någon sådan

NEJ, det behövs inte eftersom internationaliseringen redan är långt gånge

- 3) Har institutionen tagit tillvara och understött de utökade internationella kontaktytor som stipendiaterna erhållit?
JA hur?

NEJ
- 4) Ledde de utnyttjade stipendierna till några spridningseffekter?
JA på vilket sätt?

NEJ
- 5) Vad anser institutionen om kravet på tjänstledighet under utlandsvistelsen?
- 6) Ange vad institutionen upplevt som positiva effekter av stipendierna
- 7) Ange vad institutionen upplevt som negativa effekter av stipendierna
- 8) Anser institutionen att några förändringar behöver göras för att stipendierna bättre ska uppfylla stiftelsen STINT:s syften?
JA vilka?

NEJ, det är bra som det är
- 9) Får doktorander vid institutionen tillgodoräkna sig poäng i forskarutbildningen för aktivt deltagande i internationella konferenser?
JA NEJ
- 10) Utgör utlandsvistelse en merit vid tjänstetillsättningar vid institutionen?
JA NEJ
- 11) Uppmuntrar institutionen doktorander att ha biträdande handledare i utlandet?
JA NEJ

12) Avsätter institutionen medel i budgeten för språkgranskning/översättning i syfte att doktoranderna ska kunna publicera sig internationellt?

JA NEJ

Tabell D.1. *Institutionernas internationaliseringsstrategier.*

Lärosäte	Har institutionen någon strategi för att öka de internationella kontakterna?						
	Nej, det behövs inte eftersom internationaliseringen redan är långt gången		Ja		Behov finns men vi har ännu inte utvecklat någon sådan		Svar
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
Göteborgs universitet	2	22	2	22	5	56	9
Linköpings universitet	0	0	2	100	0	0	2
Lunds universitet	1	8	9	75	2	17	12
Stockholms universitet	2	15	11	85	0	0	13
Umeå universitet	0	0	9	90	1	10	10
Uppsala universitet	4	29	6	43	4	29	14
Övriga	1	20	4	80	0	0	5
Samtliga	10	15	43	66	12	18	65

Källa. Svar på Fråga 2), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.2. *Tillgodoräknande av poäng vid internationella konferenser.*

Lärosäte	Får doktorander vid institutionen tillgodoräkna sig poäng i forskarutbildningen för aktivt deltagande i internationella konferenser?					
	Antal			Procent		
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja	
Göteborgs universitet	9	2	11	82	18	
Linköpings universitet	1	1	2	50	50	
Lunds universitet	8	4	12	67	33	
Stockholms universitet	10	3	13	77	23	
Umeå universitet	6	3	9	67	33	
Uppsala universitet	12	3	15	80	20	
Övriga	5	0	5	100	0	
Samtliga	51	16	67	76	24	

Källa. Svar på Fråga 9), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.3. *Utlandsvistelse som merit vid tjänstetillsättningar.*

Lärosäte	Utgör utlandsvistelse en merit vid tjänstetillsättningar vid institutionen?					
	Antal			Procent		
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja	
Göteborgs universitet	2	9	11	18	82	
Linköpings universitet	0	1	1	0	100	
Lunds universitet	1	10	11	9	91	
Stockholms universitet	4	9	13	31	69	
Umeå universitet	3	6	9	33	67	
Uppsala universitet	4	10	14	29	71	
Övriga	1	3	4	25	75	
Samtliga	15	48	63	24	76	

Källa. Svar på Fråga 10), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.4. *Uppmuntran till att ha biträdande handledare utomlands.*

Lärosäte	Uppmuntrar institutionen doktorander att ha biträdande handledare i utlandet?			Procent	
	Antal			Nej	Ja
	Nej	Ja	svar		
Göteborgs universitet	6	5	11	55	45
Linköpings universitet	0	2	2	0	100
Lunds universitet	7	5	12	58	42
Stockholms universitet	9	4	13	69	31
Umeå universitet	6	4	10	60	40
Uppsala universitet	10	5	15	67	33
Övriga	3	2	5	60	40
Samtliga	41	27	68	60	40

Källa. Svar på Fråga 11), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.5. *Budgerade medel för språkgranskning/översättning.*

Lärosäte	Avsätter institutionen medel i budgeten för språkgranskning/översättning i syfte att doktoranderna ska kunna publicera sig internationellt?			Procent	
	Antal			Nej	Ja
	Nej	Ja	svar		
Göteborgs universitet	6	5	11	55	45
Linköpings universitet	0	2	2	0	100
Lunds universitet	7	5	12	58	42
Stockholms universitet	5	8	13	38	62
Umeå universitet	2	8	10	20	80
Uppsala universitet	10	4	14	71	29
Övriga	0	5	5	0	100
Samtliga	30	37	67	45	55

Källa. Svar på Fråga 12), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.6. *Konkreta initiativ för att få tillgång till insatser från STINT.*

Lärosäte	Har institutionen tagit några konkreta initiativ för att få tillgång till insatser från STINT?			Procent	
	Antal			Nej	Ja
	Nej	Ja	svar		
Göteborgs universitet	10	0	10	100	0
Linköpings universitet	0	2	2	0	100
Lunds universitet	5	7	12	42	58
Stockholms universitet	8	5	13	62	38
Umeå universitet	8	2	10	80	20
Uppsala universitet	10	5	15	67	33
Övriga	5	0	5	100	0
Samtliga	46	21	67	69	31

Källa. Svar på Fråga 1), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.7. *Tillvaratagande och understödjande av utökade internationella kontaktytor.*

Lärosäte	Har institutionen tagit tillvara och understött de utökade internationella kontaktytor som stipendierna erhållit?				
	Antal			Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja
Göteborgs universitet	6	5	11	55	45
Linköpings universitet	0	2	2	0	100
Lunds universitet	3	9	12	25	75
Stockholms universitet	5	8	13	38	62
Umeå universitet	5	5	10	50	50
Uppsala universitet	6	9	15	40	60
Övriga	2	3	5	40	60
Samtliga	27	41	68	40	60

Källa. Svar på Fråga 3), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.8. *Spridningseffekter.*

Lärosäte	Ledde de utnyttjade stipendierna till några spridningseffekter?				
	Antal			Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja
Göteborgs universitet	6	3	9	67	33
Linköpings universitet	0	2	2	0	100
Lunds universitet	1	11	12	8	92
Stockholms universitet	3	10	13	23	77
Umeå universitet	3	7	10	30	70
Uppsala universitet	5	10	15	33	67
Övriga	1	4	5	20	80
Samtliga	19	47	66	29	71

Källa. Svar på Fråga 4), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Tabell D.9. *Behöver det göras förändringar för att stipendierna bättre ska uppfylla STINT:s syften?*

Lärosäte	Anser institutionen att några förändringar behöver göras för att stipendierna bättre ska uppfylla stiftelsen STINT:s syften?				
	Antal			Procent	
	Nej	Ja	svar	Nej	Ja
Göteborgs universitet	11	0	11	100	0
Linköpings universitet	1	1	2	50	50
Lunds universitet	11	1	12	92	8
Stockholms universitet	7	4	11	64	36
Umeå universitet	6	1	7	86	14
Uppsala universitet	11	2	13	85	15
Övriga	4	1	5	80	20
Samtliga	51	10	61	84	16

Källa. Svar på Fråga 8), Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Källförteckning

STINT:s dokumentation

Att internationalisera kulturvetenskapen. Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT), Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (HSFR), Riksbankens jubileumsfond och Svenska institutet (SI) anordnade i augusti 1998 en konferens om kulturvetenskapernas internationalisering. I denna rapport återfinns två av de förberedda inläggen samt några av de slutsatser som kan dras av diskussionen vid konferensen.

Internationalisering av kulturvetenskaperna, Brev till rektorerna vid respektive lärosäte, Dnr 99/39, Dnr 99/643 (99-12-17), Dnr 00/xxx (00-11-21) och Dnr 01/375 (01-10-30).

Melin, Göran, *Effekter av postdoktorala utlandsvistelser*. Working paper 2003:29, Institutet för studier av utbildning och forskning (SISTER)

PM, Program för forskarstuderande inom kulturvetenskaperna, Dnr 99/29:10.

Redovisning av Stiftelsens samlade insatser under 2005, STINT.

Registerdata, *FS2000, FS2001, FS2003, FS2000-avslag, FS2001-avslag, FS2003-avslag, Kvet1999, Kvet2000, Kvet2001 och Kvet2002.*

Stadgar för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning.

Till dig som erhållit ett av STINT:s kulturvetarstipendier för forskarstuderande.

Utvärdering av stipendieprogrammet för doktorander inom humaniora och samhällsvetenskap, Underlag om utvärdering som togs fram åt STINT:s styrelse hösten 2005.

Årsredovisning 1999. *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse och årsredovisning för räkenskapsåret 1999.*

Årsredovisning 2000. *STINT Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Förvaltningsberättelse & årsredovisning för 2000.*

Årsredovisning 2001. *Förvaltningsberättelse & årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2001.*

Årsredovisning 2002. *Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2002.*

Årsredovisning 2003. *Förvaltningsberättelse och årsredovisning, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning STINT 2003.*

Årsredovisning 2004. *Förvaltningsberättelse och årsredovisning 2004, STINT.*

Högskoleverket

<http://nu.hsv.se>, Databasen nyckeltal.

http://web2.hsv.se/publikationer/lagar_regler/hogskoleforordningen/hogskoleforordningen_8.shtml,
Högskoleförordningen (1993:100).

Enkätsvar

Enkät för utvärdering av STINT:s stipendieprogram för doktoranders utlandsvistelse (humaniora och samhällsvetenskap).

Enkätfrågor till huvudhandledare för doktorand som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.

Enkätfrågor till institutioner vilka har haft doktorander som utnyttjat STINT-stipendium för utlandsvistelse.